

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Ekonomická fakulta

Řízení enviromentální politiky v organizaci neziskového sektoru

Diplomová práce

Studijní program: N6208 – Ekonomika a management

Studijní obor: 6208T085 – Podniková ekonomika

Autor práce: **Bc. Eliška Sedláčková**

Vedoucí práce: Ing. Magdalena Zbránková, Ph.D.

Zadání diplomové práce

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Eliška Sedláčková**
Osobní číslo: E16000305
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: N6208T085 – Podniková ekonomika
Zadávající katedra: katedra podnikové ekonomiky a managementu
Vedoucí práce: Ing. Magdalena Zbránková Ph.D.
Konzultant práce: Ing. Jana Krytinářová
Horská služba ČR, o.p.s., manažer finančních služeb

Název práce: **Řízení enviromentální politiky ve vybrané organizaci nezisk. sektoru**

Zásady pro vypracování:

1. Stanovení cílů diplomové práce.
2. Vymezení neziskového sektoru v rámci podnikové ekonomiky.
3. Vymezení pojmů ekologie a ochrany životního prostředí.
4. Seznámení s funkcí daného podniku z hlediska enviromentální politiky.
5. Formulace závěrů a návrh doporučení.

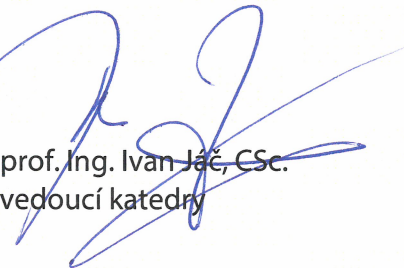
Seznam odborné literatury:

- EPSTEIN, Marc and Adriana R. BUHOVAC. 2014. *Making Sustainability Work*. 2nd ed. Oakland: Berrett-Koehler Publishers. ISBN 978-1609949938.
- MOLDAN, Bedřich. 2015. *Podmaněná planeta*. 2. vyd. Praha: Karolinum. ISBN 9788024629995.
- POLÁŠKOVÁ, Anna, et al. 2011. *Úvod do ekologie a ochrany životního prostředí*. Praha: Univerzita Karlova v Praze. ISBN 978-80-246-1927-9.
- SYNEK, Miloslav, Eva Kislingerová, et al. 2015. *Podniková ekonomika*. 6. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7400-274-8.
- WELLS, Geoffrey. 2013. *World Sustainable Business: Theory and Practise of Business under Sustainability Principles*. Cheltenham, UK: Edward Elgar. ISBN 9781781001851.
- PROQUEST. 2017. *Databáze článků ProQuest* [online]. Ann Arbor, MI, USA: ProQuest. [cit. 2017-09-28]. Dostupné z: <http://knihovna.tul.cz/>

Rozsah práce: 65 normostran
Forma zpracování: tištěná / elektronická
Datum zadání práce: 31. října 2017
Datum odevzdání práce: 31. srpna 2019

prof. Ing. Miroslav Žižka, Ph.D.
děkan Ekonomické fakulty

L.S.

prof. Ing. Ivan Jáč, CSc.
vedoucí katedry

V Liberci dne 31. října 2017

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé diplomové práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že tištěná verze práce se shoduje s elektronickou verzí, vloženou do IS STAG.

Datum:

Podpis:

Anotace

Cílem této diplomové práce je provést analýzu podniku neziskového sektoru, konkrétně společnosti Horská služba ČR, o.p.s. včetně jejích environmentálních postupů v projektech i v běžném jednání. Konkrétně je zanalyzován projekt „S Jetíkem po českých horách“, který byl určen pro rodiny s dětmi. Na základě zjištěných informací je doporučen navrhnutý projekt, který by měl doplnit nabídku vyžití v horských oblastech pro všechny věkové kategorie.

První část práce popisuje historii společnosti vedoucí až k současně vykonávaným činnostem a kompetencím. Další část se zabývá popisem organizační struktury společnosti, stanoveným zásadám pro chování v horských oblastech a následné popsání již ukončeného projektu. Cílem této práce je zvýšit povědomí o Horské službě ČR, o.p.s. a environmentálních krocích prováděných v projektech, dále také upozornit na možné urychlení jejich hlavní činnosti díky nejnovějším technologiím a aplikaci Záchranka. V závěru práce je vypracován návrh projektu pro seniory. Tento návrh skládající se z návrhu pravidel, hodnocení aktivit, motivace k účasti i návodu bezpečného návratu z horských výletů by měl doplnit stávající nabídku projektů v horských oblastech.

Klíčová slova

Ekologie, environmentální, Horská služba o.p.s., odpovědnost, ochrana přírody, projekty cestovního ruchu, první pomoc, udržitelnost, životní prostředí.

Annotation

The aim of this diploma thesis is to analyze activities of non-profit sector company, namely Horská služba o.p.s. including its environmental practices in its projects and in its normal course of action. In particular, the project “S Jetíkem po českých horách”, which was designed for families with children, is being analyzed. On the basis of the information, which has been found, it is suggested by me a project designed to meet the supply of mountain activities for all ages.

The first part describes the history of the company leading to the activities and competences performed simultaneously. The next part deals with the description of the organizational structure of the company, set out the principles of behaviour in mountain areas and the subsequent description of the already completed project. The goal of this thesis is also to raise awareness of the Horská služba o.p.s. and the environmental actions carried out in the projects, as well as to highlight the possible acceleration of the main activities thanks to the latest technologies and the smart application Záchranka. At the end of the thesis is elaborated proposal of a project based on mountain areas for pensioners. This proposal, consisting of draft of rules, evaluation of activities, motivation to participate and guidance for a safe return from mountain trips, should complement current offers of projects in mountain areas.

Key Words

Ecology, environment, environmental, first aid, Horská služba o.p.s., projects of a tourism, protection of the nature, responsibility, sustainability.

Obsah

Seznam zkratk.....	9
Seznam tabulek.....	11
Seznam obrázků.....	12
Úvod.....	13
1 Charakteristika neziskového sektoru	15
1.1 Vysvětlení pojmu neziskový sektor.....	15
1.2 Základní formy nevládních neziskových organizací v ČR.....	17
2 Ekologie, životní prostředí a environmentální udržitelnost	19
2.1 Úvod do ekologie.....	19
2.2 Propojení ekologie a ekonomie.....	19
2.3 Recyklace a odpady.....	21
2.4 Cena životního prostředí	22
2.5 Ochrana přírody a biodiverzity	24
2.6 Environmentální udržitelnost	26
2.7 Plánování krajiny	31
2.8 Ostrovy divočiny v krajině	33
3 World Sustainable Business: Theory and practise of business under sustainability principles	35
4 Projektové řízení.....	38
5 Cesta ke vzniku Horské služby.....	39
6 Založení oficiální Horské služby	47
7 Organizace Horské služby v současné době.....	54
8 Zásady Horské služby	55
9 Analýza trhu s projekty cestovního ruchu v horských oblastech	59
10 Projekt „S Jetíkem po českých horách“	63
10.1 Management projektu a řízení lidských zdrojů	63
10.2 Soulad projektu s koncepcí státní politiky cestovního ruchu v ČR pro období 2007 – 2013	64
10.3 Vstupní analýza jako zdůvodnění nutnosti realizace projektu	65
10.4 Realizace samotného projektu „S Jetíkem po českých horách“	66
10.5 Vysvětlení pravidel soutěže „Po stopách Jetíka po českých horách“	66

10.6	Výukové DVD Jetíka pro školy	71
10.7	Propagační akce projektu	72
10.8	Sledování úspěšnosti webu www.jetik.info.....	73
10.9	Finanční plán projektu	73
11	Projekt České hory	78
12	Hodnocení a porovnání projektů S Jetíkem po českých horách a České hory	80
13	Preventivní projekty vytvořené či využívané Horskou službou ČR, o.p.s.	81
13.1	Projekt Na kole jen s přilbou.....	81
13.2	Aplikace Záchranka	83
14	Vlastní návrh projektu Jetík Senior	87
14.1	Výběr skupiny obyvatel pro uskutečnění projektu	87
14.2	Návrh prvních kroků v projektu „Jetík Senior“	88
14.3	Marketingový mix projektu Jetík Senior 8P.....	88
14.3.1	Produkt.....	88
14.3.2	Cena	89
14.3.3	Distribuce.....	89
14.3.4	Propagace.....	89
14.3.5	Lidé	89
14.3.6	Programming/Tvorba programu	90
14.3.7	Packaging/ Balíčky služeb.....	90
14.3.8	Partnership/Partnerství.....	90
14.4	Pravidla účasti na projektu	90
14.5	Hodnocení aktivit a získání indicií.....	92
14.6	Propagace projektu	97
14.7	Zajištění bezpečného návratu z horských výletů.....	98
14.8	Plánované náklady na navrhovaný projekt Jetík Senior.....	100
14.9	Financování projektu	102
14.10	Rizika proveditelnosti projektu.....	102
	Závěr.....	103
	Seznam použité literatury.....	106
	Seznam příloh	113

Seznam zkratek

AED	automatizovaný externí defibrilátor
BAT	nejlepší dostupná technologie (best available technology)
COPI	cena za nečinnost ochrany životního prostředí (cost for policy inaction)
ČSTV	Československý svaz tělesné výchovy
ČT	Česká televize
DVD	digitální všestranný disk
EU	Evropská unie
FIS	Mezinárodní lyžařská federace (Fédération internationale de ski)
GDPR	Obecné nařízení na ochranu osobních údajů (General Data Protection Regulation)
GPS	globální družicový souřadnicový systém (Global Positioning System)
HDP	Hrubý domácí produkt
HS	Horská služba ČR, o.p.s.
CHKO	chráněná krajinná oblast
IC	informační centrum
IOP	Integrovaný operační program
IZS	integrovaný záchranný systém
KSČ	Komunistická strana Československa
NO	nezisková organizace
NOZ	Nový občanský zákoník
NP	národní park
o.p.s.	obecně prospěšná společnost
OSN	Organizace spojených národů
RKaZ	Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

SIM	účastnická identifikační karta (Subscriber identity module)
SOS	mezinárodní tísňový signál
z.s.	zapsaný spolek
ZS	záchranná služba

Seznam tabulek

Tabulka 1: Desatero zásad bezpečného chování při pobytu v horském terénu	55
Tabulka 2: Deset zlatých pravidel pro pohyb ve volném terénu	56
Tabulka 3: Deset pravidel FIS (mezinárodní lyžařská federace – Fédération internationale de ski) pro chování na sjezdových tratích	57
Tabulka 4: Deset pravidel pro pohyb cyklisty na horách	58
Tabulka 5: Analýza projektů v horských oblastech na severu Čech	60
Tabulka 6: Analýza projektů v horských oblastech na západě Čech	61
Tabulka 7: Analýza projektů v horských oblastech na východě Čech	62
Tabulka 8: Plánované výdaje během realizace projektu pro oba cíle v jednotlivých etapách (bez DPH)	74
Tabulka 9: Plánované výdaje v době udržitelnosti projektu.....	74
Tabulka 10: Členění finančních částek dle % krytí.....	75
Tabulka 11: Členění jednotlivých plánovaných nákladů na projekt	76
Tabulka 15: Plánované náklady na projekt Jetík Senior.....	101

Seznam obrázků

Obrázek 1: Trh neziskových organizací.....	15
Obrázek 2: Sektorový model společnosti dle Pestoffa a Hunčové.....	16
Obrázek 3: Cesta uhlíkových emisí v jednotlivých krocích.....	29
Obrázek 4: 6 hlavních oblastí udržitelného rozvoje firmy Henkel	30
Obrázek 5: Trojimperativ projektového řízení.....	38
Obrázek 6: První lyžařky v Krkonoších.....	40
Obrázek 7: Odznak Klubu Českých turistů.....	41
Obrázek 8: Hanč a Vrbata	43
Obrázek 9: Jindřich Ambrož pod Sněžkou	46
Obrázek 10: Znak Horské záchranné služby.....	47
Obrázek 11: Plakát upozorňující na nebezpečí hor.....	48
Obrázek 12: Odznaky za sbírání Jetíkových stop	67
Obrázek 13: Ukázka z časopisu Jetík "Jetík nám radí"	69
Obrázek 14: Viditelnost s a bez reflexních prvků.....	83
Obrázek 15: Aplikace Záchranka	85
Obrázek 16: Doporučené výlety projektu České hory	93
Obrázek 17: Já na akci Pohár zdraví od Vitar s.r.o.	94
Obrázek 18: Magnézium 400mg	96
Obrázek 19: Vitamin C komplex	96
Obrázek 20: GPS lokátor Helmer LK 503	99

Úvod

Jedním z cílů této diplomové práce je vymezení pojmů environmentální udržitelnost a ekologie a jejich vazba na druhou praktickou část práce. Ekologie je chápána jako věda zabývající se přírodními zákony a chováním se dle potřeb přírody. V současné době je však s přírodními zdroji nakládáno přes limity. Ubývá zdrojů pitné vody, oceány jsou stále více znečištěné odpadem, který byl vyprodukován lidskou činností a klimatické katastrofy jsou stále frekventovanější. Kroky k environmentální udržitelnosti jsou důležitou činností všech odpovědných společností a lidí. Aktuální situace není z důvodu narušování dohod a zásad stanovených na konferencích OSN (Organizace spojených národů) dlouhodobě udržitelná. Současná doba a s tím spojené chování lidí je silně vázáno na skokově rostoucí spotřebu materiálu. Dalším z cílů práce je seznámení se s environmentální politikou Horské služby o.p.s. (obecně prospěšná společnost) a uvedení konkrétních činností, kterými se zabývají.

První část práce bude věnována vymezení neziskového sektoru, které je nutné definovat v závislosti na spolupráci s vybranou společností. Práce také popisuje rozdíly mezi nejčastěji používanými formami neziskových společností. Dále se zabývá tématem již zmiňované ekologie, jejímu propojení s ekonomikou, oceněním životního prostředí a ochranou přírody. Nedílnou součástí práce je popis dopadů ekonomického rozvoje a s ním související vznik odpadů. Tento odpad pak znečišťuje i horské oblasti a další oblasti cestovního ruchu. V posledních letech se díky odpadové politice využívá čím dál více recyklovaného materiálu, tato činnost bude v první části popsána též. V práci je popsán také význam environmentální udržitelnosti a potřeba plánování krajiny pro budoucí generace. Na vymezení udržitelnosti je zaměřena pozornost z důvodu dodržování etických zásad při její implementaci. V poslední fázi bude definován pojem projekt a základní pravidla projektového řízení, které bylo nutné zmínit z důvodu popisu projektů v druhé části práce včetně návrhu nového projektu.

Druhá část se bude zabývat popisem vzniku Horské služby ČR, o.p.s. a jejího založení, organizační struktury ve společnosti a hlavních zásad, kterými se Horská služba ČR, o.p.s. řídí. Nedílnou součástí bude vylíčení projektu „S Jetíkem po českých horách“, vstupní

analýzy pro zdůvodnění realizace a jeho finančního plánu. Práce popisuje pravidla účasti na projektu a soutěži, formu propagace a porovnání s následujícím spuštěným projektem.

Důležitou částí je také zmínka o projektu Aplikace Záchranka a kooperace na projektu „Na kole jen s přílbou“. Hlavní částí práce je návrh nového projektu. Návrh bude sestaven dle analýzy nabídek projektů pro horské oblasti dle jednotlivých věkových skupin. Speciálně bude pozornost zaměřena skupině, která má nejmenší zastoupení. Poté bude popsán návrh na hlavní činnosti a pravidla účasti na projektu. Při navrhování nového projektu je důležité myslet na propagaci, finanční plán i možná rizika vznikající s realizací. V závěru je popsáno doporučení na pokračování činností environmentální politiky společnosti.

1 Charakteristika neziskového sektoru

Pojem neziskový sektor je v této práci vysvětlen z důvodu výběru neziskové společnosti ke spolupráci na praktické části. Horská služba ČR je obecně prospěšnou společností, nevytváří žádné příjmy a popsané projekty nebyly realizovány z důvodu zisku.

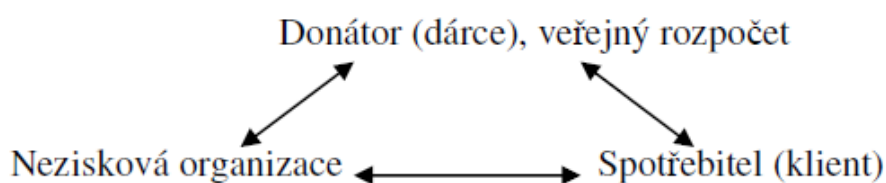
1.1 Vysvětlení pojmu neziskový sektor

Neziskové organizace (NO) začaly významněji zasahovat do společenské evoluce po francouzské revoluci, kdy se mluvilo o vzniku takzvané občanské společnosti. V České republice sem patří nadace, nadační fondy, občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, účelová zařízení církví a neziskové organizace ze zahraničí, jež mají působnost v Čechách např. Greenpeace. Do roku 2000, pokud byl zřizovatelem tohoto druhu organizace stát, municipalita či kraj, jednalo se o organizační složky. Mohly být rozpočtové (např. ministerstvo) nebo příspěvkové (např. nemocnice). (Synek, 2015)

Trh ziskových organizací

Výrobce ↔ Spotřebitel

„Trh“ neziskových organizací

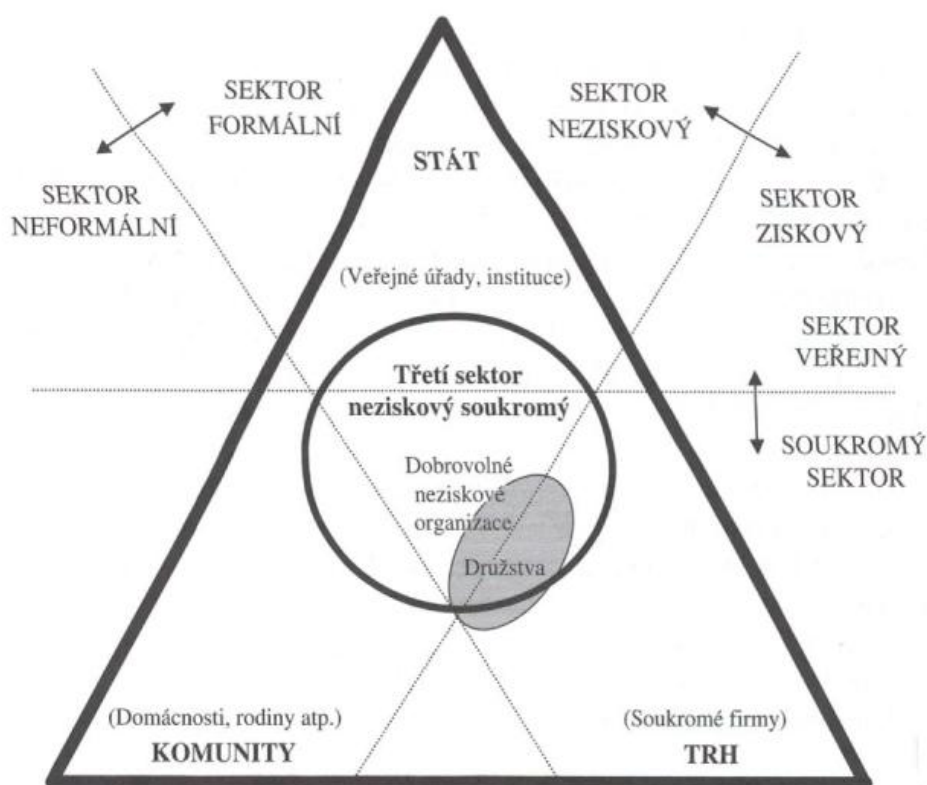

Obrázek 1: Trh neziskových organizací
Zdroj: Hks.re, 2017

Z Obrázku 1 je zřejmé, jaký je rozdíl mezi ziskovým a neziskovým sektorem. V neziskových organizacích je začleněn třetí subjekt, a to jakýsi dárce či donátor. Podle toho, v jakém prostoru národního hospodářství se organizace pohybuje, se zařadí do meziprostoru, který na jedné straně vytváří tržní selhání a současně na druhé selhání

vládní. Tyto instituce pak dovolují lépe užívat lidský potenciál, pokud se pro to v daném státě vytvoří dostatečně vhodné sociální a ekonomické podmínky.

Ze sociálního hlediska jde o tlumení nespravedlností, které byly vytvořeny danými selháními. Zvláštní postavení mají organizace v třetím sektoru, jde o průnik institucí vytvořených privátně (fyzickými a právníckými osobami), státem či samosprávou. V tomto sektoru se objevují i organizace cílené na zisk, jde především o družstva. Hlavním mechanismem, který ovlivňuje jednání těchto institucí, je vzájemná podpora (solidarita), na rozdíl od poslušných spoluprací státu. (Synek, 2015) Na Obrázku 2 je patrné, že neziskový sektor vzniká na průniku sektoru veřejného a soukromého, do kterého zasahuje činnost státu ve formě veřejné správy, ale i trh a komunity, které představují domácnosti, rodiny a další.

Obrázek 2: Sektorový model společnosti dle Pestoffa a Hunčové
Zdroj: Organizace neziskového sektoru, Ekopress, Praha 2001

Rozeznává se 5 kritérií, na jejichž základě je možné vystihnout podstatu organizace třetího sektoru (Synek, 2015):

- Princip solidarity,
- Princip uspokojování potřeb,
- Autonomie od státních zásahů,
- Neformální členská struktura a dobrovolný přístup,
- Směnné vztahy směřující ke vzájemnosti.

Není neobvyklé označit neziskový sektor jako „morální“, dokáže totiž vyprodukovat statky i tam, kde je klasický trh i stát neúspěšný. Plní významnou roli při doplňování tržní a státní nabídky. Nejčastěji vznikají nové organizace po odhalení záporných externalit, jelikož důsledky musí být uhrazeny z celospolečenských zdrojů. Z velké části jde v poslední době o ekologické organizace, které se snaží soustavně sledovat a napravovat tyto externality. Mezi další druhy organizací patří ty, které se zaměřují na sociální sféru, snaží se například pomoci sociálně slabším skupinám, jako jsou tělesně či duševně postižení. (Synek, 2015)

1.2 Základní formy nevládních neziskových organizací v ČR

Od začátku roku 2017 vešla v platnost novela občanského zákoníku č. 89/2012 Sb., (Česko, 2017) která uvedla nové právní formy po přijetí nového předpisu soukromého práva. Největší změnu pocítila občanská sdružení, která se změnila na zapsané spolky, zkráceně z.s. a obecně prospěšné společnosti ze kterých vznikly ústavy. Všechny neziskové organizace jakožto právnické osoby podléhají zápisu do veřejných rejstříků, které spravují veřejné soudy. (Synek, 2015)

Nejčastější formou neziskové organizace je v současné době fundace. Nadace a nadační fondy byly před existencí novely účinné podle zákona č. 227/1997 Sb., ovšem tento zákon o nadacích a nadačních fondech, byl ke konci roku 2013 zrušen. Tyto dva typy neziskové organizace byly sjednoceny pod souhrnný název fundace, dle nového občanského zákoníku. (Nadace Neziskovky, 2018)

Pojem nadace znamená sloučení majetku pro získání prospěšného cíle. Nejčastěji se zakládají s určitým účelem, například pro ochranu lidských práv, kulturních památek či duchovních hodnot. Kromě těchto prospěšných existují i dobročinné, které shromažďují finance či majetek na podporu určité skupiny lidí nebo jednotlivce. Každá nadace je povinna vytvořit si kapitál v minimální hodnotě 500 000 Kč, která nesmí klesnout pod tuto částku. V rámci své hlavní činnosti mohou nadace také podnikat a vytvářet zisk, využitelný pouze pro záštitu chodu organizace. Další formou jsou například spolky. Jde o původní občanská sdružení. Původně bylo v zákoně uvedeno, že každý občan má svobodné právo se sdružovat s ostatními a zakládat tak spolky, hnutí, svazy či společnosti. Od 1. ledna 2014 je však spolek právnickou osobou, jež je založena za účelem plnění zájmů zřizovatele. Účast ve spolku je dobrovolná, stejně jako příspěvky, členové tak neručí za majetek, ani vzniklé dluhy. Na konci názvu spolku se musí uvádět zkratka z.s. (zapsaný spolek). (Synek, 2015)

2 Ekologie, životní prostředí a environmentální udržitelnost

V druhé kapitole jsou představeny pojmy ekologie jako neodmyslitelná součást činností v horských oblastech, které musí splňovat určité podmínky a zásady správného chování, dále také environmentální udržitelnost, která by měla být součástí politiky každé společnosti a v neposlední části plánování krajiny. Ekologické aspekty vybrané společnosti a jejich projektů jsou následně prakticky popsány v druhé části práce.

2.1 Úvod do ekologie

Lidstvo se v posledních dvou set letech vyrovnává s čím dál rychlejším technickým pokrokem, který je vyznačován výměnou tradičních a ověřených způsobů žití napříč všemi kontinenty za masové využívání zdrojů. Bohužel lidé v současné době nevyužívají pouze zdroje obnovitelné, ale ve větší míře také ty neobnovitelné. Dříve bylo zvykem řídit se zákony přírody, nyní si zákony přizpůsobuje člověk svým potřebám a na přírodu se nahlíží až poté, mnohdy pozdě. Před několika desítkami let lidé žili pouze „tady a teď“ a nemysleli na to, co by některé z jejich kroků mohly způsobit v budoucnu, třeba i jejich dětem. Lidský pokrok má určité mantinely, což si neuvědomovali a využívali všech zdrojů nad hranici možností. Dospělo se tedy k závěru, že dodržovat přírodní zákony je základ. Na řadu přišla ekologie, která se stala i samostatnou vědou. (Polášková, 2011)

2.2 Propojení ekologie a ekonomie

Propojení ekonomie a ekologie je tedy v současnosti neodmyslitelné. Tyto slova vycházejí ze stejného slovního základu (oikos = domov) a mají i podobné principy, a to optimální využívání energie a přírodních zdrojů. Uspořádání ekosystémů v několika pohledech připomíná lidskou společnost, nemůžeme tedy stavět tyto dvě vědy proti sobě. Měli bychom respektovat ekologické principy, abychom pochopili dlouhodobé ekonomické modely. Udržitelnost může fungovat při dodržování regulace, optimalizace využívání energií, přírodních zdrojů, recyklace a vzájemné kooperace. Nerovnovázným systémem je například cyklus chudoby a nemocí, ze kterého je těžké vystoupit. Zhoršující se zdravotní stav má za následek snížení pracovní výkonnosti, což zapříčiňuje nižší výdělek, následují

nižší úspory či v horším případě zadluženost. Jakmile počet takovýchto rodin, nebo skupin obyvatelstva v dané zemi vzroste, dojde k nestabilitě a zvrátům v systému. Často se slabší či méně vyspělejší země dostanou do této situace díky přečerpání či prudkému snížení materiálových a energetických vstupů, čímž se zvyšuje počet lidí trpících chudobou, a s tím i nutnost plateb sociálních transferů. Problém se tak stává cyklickým. Řešením pro tyto problémy není využití hromadných mezinárodních nástrojů, naopak je nutné vyzkoušet nejprve autoregulaci ekonomických systémů. (Polášková, 2011)

Ekonomický rozvoj je důležitým rysem antropocénu. Antropocén označuje činnosti, které mnohdy nevratně a celosvětově ovlivňují zemský ekosystém. Stupeň vývoje společnosti je charakterizován velikostí ekonomického výkonu, neboli HDP (hrubého domácího produktu). Největším pokrokem bylo období po druhé světové válce, nejrychlejší globální rozvoj pak proběhl mezi lety 1950 – 1973. Skokově roste i počet obyvatel na planetě, stále se vyvíjejí nové a nové technologie, modernizuje se doprava. Nevýhodou ukazatele HDP je opomenutí šedé ekonomiky, včetně nerespektování vlivů na životní prostředí. (Moldan, 2015)

Polášková (2011) uvádí několik principů udržitelného chování. Mezi nejdůležitější patří princip prevence a to, že by správně měl veškeré znečištění platit znečišťovatel. Princip prevence je spojován s nižšími náklady, než které by nastaly, pokud by se jednalo o nápravu, tím pádem je to efektivnější i ekonomičtější metoda. Neméně důležitým je také princip exaktnosti, který spočívá v nutnosti postavení rozvoje na úkolech a opatřeních, jež jsou měřitelné, kontrolovatelné a vědecky podložené. Následující zásadou ekonomického chování je i recyklace a využívání sekundárních surovin.

Důležité je také nepřekračování limitů, které jsou určeny vnějšími životními podmínkami, neboli nemělo by docházet k rozdělení ekonomického růstu a negativních dopadů na prostředí okolo nás, tzv. decoupling. (Polášková, 2011) Spojení „ekonomický růst“ už samo o sobě mluví o potřebě zvýšení spotřeby, pokud se ovšem zvyšuje spotřeba, musí se zvýšit i produkce. Tento proces přináší určitý cyklus, který nemůže pokračovat stále dále, nastane chvíle přesycení, tzv. spotřební strop. Nemusíme chtít každý měsíc nové auto či nový nábytek do bytu. Stejně tak nemůžeme chtít po přírodě, aby její zdroje byly nekonečné a nevyčerpatelné. (Vláda České republiky, 2015)

2.3 Recyklace a odpady

Pro představu objemu množství jsou v této části uvedeny číselné hodnoty vyprodukovaného odpadu nejprůmyslovějších zemí současné doby. Jak uvádí Moldan (2015), největší průmyslově orientovanými zeměmi je Nizozemí, Japonsko, Spojené státy americké a Německo. Každý rok však vyprodukuje 50 – 86 tun odpadu na jednoho obyvatele. Ve Velké Británii se například na jednu tunu výrobků spotřebuje 10 tun zdrojů spolu s energiemi. Problém tedy nastává ve chvíli, kdy se i samostatný výrobek stane odpadem, proto odpady tvoří velké úbytky, jak zdrojů materiálových, tak i energetických. Objem odpadů zvětšuje nízká trvanlivost výrobků, jejich kvalita a neudržitelnost spotřeby. V současnosti je téma odpad jedním z nejdiskutovanějších, jelikož jeho nepřímá produkce stále roste a to, jak ve vyspělých státech, tak těch rozvojových.

Typy tuhých odpadů jsou (Moldan, 2015):

- Nebezpečné odpady,
- Papír,
- Sklo,
- Plastické hmoty,
- Odpad schopný biologického rozpadu.

Zápornými dopady odpadů na životní prostředí je velké množství, ale mezi nejdůležitější patří tyto (Moldan, 2015):

- Využití ploch pro skládky,
- Znečišťující skleníkové plyny ze skládek,
- Znečištění ovzduší a jedovaté produkty ze spaloven,
- Zvýšení množství dopravních cest nákladními vozy,
- Puch odpadů a možný zdroj infekce,
- Záporný vztah k okolní krajině,
- Radioaktivní odpady mohou být zdrojem další radiace.

Ve většině evropských zemí má přeprava odpadu vysoký podíl na celostátní dopravě. V některých státech jde dle Moldana (2015) až o 20 %. Skládky často zabírají zemědělsky

cennou půdu, ale i tak je nutné, aby byly zabezpečeny. Recyklace odpadního materiálu je tedy řešením, jak snížit nepříznivé důsledky na okolí pomocí technologií, které však samy o sobě mohou také ovlivnit kvalitu prostředí. Například při šrotování starých a opotřebovaných automobilů mohou do ovzduší, vody a půdy unikat bakteriální rostlinné či živočišné jedy, kvůli obsahu těžkých kovů. Při recyklaci je také nutné vědět, že ne každý odpad jde znovu obnovit. Na druhou stranu, pokud podniky využívají recyklovaného materiálu k výrobě dalších výrobků, mohou mnohonásobně ušetřit náklady. Výhodným recyklovatelným materiálem je sklo, které nemá stanovený počet recyklací a je takřka nesmrtelné. Z historického hlediska, nebyly materiály obnovovány, jelikož byly primární suroviny velmi levné, včetně kovových rud. V praktické části je probírána osvěta třídění odpadu i ve výukovém videu pro děti ze školních lavic. Nutnost zmínění určitých skutečností týkajících se recyklace a závažnosti odpadové politiky je proto na místě. Se tříděním seznamují návštěvníky i poučné tabule podél turistických a cyklistických tras. Jde o jednu z hlavních podmínek správného chování na horách. Tyto zásady jsou také součástí uskutečněných projektů.

Naopak v posledních dvou desetiletích se cena základních komodit zvyšuje díky rostoucí poptávce, proto je recyklace výhodnou cestou úspory. Pokud podnik využívá recyklovaných zdrojů, plynou z toho určité výhody, jde například o slevu na dani z příjmu či možnost dotace na ochranu životního prostředí. Pokud v přírodě zůstane opuštěná skládka či samovolně ležící tuhý odpad, riziko kontaminace roste a může dojít až k ekologické zátěži. V České republice leží tyto oblasti v severních Čechách, poblíž Kladna a Ostravské pánve. Často jde také o místa, kde stálo průmyslové zařízení, zde je riziko hlavně v důsledku nedostatku informací, s jakými látkami bylo v objektu nakládáno. Pokud vlastník o sídlo tohoto typu nedbá, přísluší odpovědnost za škody státu či obci. (Moldan, 2015)

2.4 Cena životního prostředí

Ústřední zásadou ceny životního prostředí je, že znečišťovatel má platit škodu, kterou znečistil životní prostředí, což by se jevilo jako logické, ne vždy je to však dosažitelné a výše škody dopočitatelná. Škoda či výdělek připadající díky podnikání například těžbou,

dopravou, spotřebou či výrobou na třetí, nezúčastněné osoby, je externalitou. Externality mohou být pozitivní či negativní. Mezi ty negativní patří například náklady spojené se znečišťováním ovzduší u elektrárny. Pára z fosilních paliv posléze může působit na zdraví v okolí či ke skleníkovému efektu, což může mít i ekonomické následky. V posledních desítkách let se u společností, které nějakým způsobem znečišťují prostředí okolo nás, zavedl systém poplatků a daní, aby z následků jejich výroby, spotřeby či těžby mohlo být zapláceno znečištění či náhrada způsobených škod. (Polášková, 2011)

Není tomu však tak dlouho na časové ose zpět, kdy tyto poplatky neexistovaly a polské a německé tepelné elektrárny oslabily Jizerské hory. Emise oslabily lesní porosty tak, že škůdci během několika málo let zničili přes sto kilometrů čtverečních lesů. V důsledku těchto skutečností došlo k zániku mnoha rašelinišť a nenávratně vymizelo několik desítek druhů unikátních rostlin pro tuto oblast. (Šebelka, 2013)

Z hlediska cestovního ruchu a návštěvnosti to mělo masivní dopady. Oblast nebyla pro turisty nijak zajímavá. V posledních letech je však spíše opačný problém. Jizerské hory v hlavní sezóně přetékají ve švech a po lesích, jak po požáru, není ani stopy, až na pamětní cedule.

Tyto kroky vedou výrobce k inovačním myšlenkám a aplikacím nových technologií, nazývané také BAT (Best Available Technology neboli nejlepší dostupná technologie). Pod pozitivní externalitou si lze představit například opylování rostlin v širokém okolí včelami, které patří do chovných úlů, nebo výsadba lesních školek, která má vliv na lidské zdraví. Ovšem skutečná cena produktů, které jsou vyráběny tak, že ohrožují životní prostředí a zdraví. Díky poplatkům a daním lze regulovat jak nadvýrobu, tak i škodlivé technologie. U podniků, které se živí dopravou je pak tím poplatkem vyšší mýtné a rozdíl by měl být investován do programů a inovací za lepší ovzduší. Jednou z celosvětově uznávaných metod na ocenění životního prostředí je cena za nečinnost, tzv. cost for policy inaction (COPI). (Polášková, 2011)

Na to, aby se prostředí kontinuálně udržovalo, vznikl v roce 2017 *Strategický rámec Česká republika 2030*, který navazuje na dokument vydaný v roce 2010 s názvem *Strategický rámec udržitelného rozvoje*. Dokument *Strategického rámce* je otevřený a lze

ho dále doplňovat, měnit a rozvíjet. Hlavním konceptem má být udržitelný rozvoj a kvalita života. Ukazatel Kvalita života by měl být primárním ukazatelem rozvoje, jež lépe popisuje lidské bytí a stav člověka. V současné době je potřeba vnímat ne/rovnováhu mezi soukromým a pracovním životem, kvalitou životního prostředí, úroveň vzdělávání a zdravotní stav. (Úřad vlády ČR, 2018)

Nutné je také dodržovat princip partnerství, který zaručuje spolupráci mezi jednotlivými resorty. Neméně důležité je také respektování principů postupného preferování intenzivního rozvoje společnosti před rozvojem extenzivním, princip obnovy a údržby kulturní krajiny a princip udržení života na venkově. Dodržování aplikace principů a jejich kontrolu zabezpečuje Rada vlády pro udržitelný rozvoj. Rada také vydává Situační zprávy ke strategii udržitelného rozvoje ČR, ve kterých uvádí vývoj jednotlivých indikátorů i v celosvětovém srovnání. Ze sociálních indikátorů je to například míra nezaměstnanosti, přístup k internetu, zločinnost či střední délka života. Mezi ty ekonomické indikátory patří HDP na osobu, zadluženost státu, míra inflace či spotřeba energií na jednotlivce/domácnost. A do environmentálních můžeme zařadit emise skleníkových plynů, rozlohu lesů v dané zemi, index kvality vzduchu, podíl recyklace odpadů. (Polášková, 2011)

2.5 Ochrana přírody a biodiverzity

Začátky ochrany přírody byly prováděny hlavně náboženskými organizacemi, které chránily tzv. „posvátné háje“, následovala ochrana vlastnická, kdy feudálové chránili půdu, kterou vlastnili. Knížecí a královské lesy byly chráněny též, také lov v nich byl dovolen jen díky výsadnímu právu. První dochovaná zmínka o ochraně lesů v českých zemích je z roku 1189, sepsána ve Statutech knížete Konráda Oty. V první polovině 19. století už jde o ochranu přírodních pamětihodností, ve Spojených státech amerických vzniká první přírodní rezervace Hot Springs založená v roce 1832. Spojené státy americké mají prvenství i ve vyhlášení prvního NP (národní park) na světě, a to Yellowstone v roce 1872. (Polášková, 2011)

Ze strukturálního hlediska lze ochranu přírody rozdělit do tří skupin (Polášková, 2011):

- Ochrana přírody realizovaná jednotlivci z řad panovníků, vzdělaných lidí, kteří se stali majiteli či sponzorem chráněných teritorií,
- Ochrana přírody realizovaná specializovanými spolky, kluby a sdruženími,
- Státní ochrana přírody.

U ochrany z řad panovníků nejde pouze o historický vývoj, i dnes bychom našli takové oblasti. Prvními chráněnými oblastmi u nás se tak stal Žofínský prales a Hojná voda již v roce 1838. Rod Schwarzenbergů nechal chránit Boubínský prales, ze současného Libereckého kraje to je pak Panská skála u Kamenického Šenova a Peklo u České Lípy. Na konci 19. století přibývalo chráněných oblastí tohoto typu i ve světě, například kmeny si chránily svá území na Novém Zélandu či Jižní Africe. Speciální spolky a sdružení schraňovaly větší množství peněz, a tak si mohly dovolit vykoupit významná území a zajistit tak existenci života některých ohrožených druhů. Nejprve šlo o Svaz spolků pro okrašlování a ochranu domoviny, následně v roce 1888 o Klub českých turistů, který byl vlastníkem 3 krasových jeskyní v Moravském krasu. Státní ochrana v českých zemích existuje od roku 1918 a od té doby nechala vzniknout na 136 přírodních rezervací. V posledních letech jde hlavně o administrativní přístup, jenž určuje, která území mohou být zahrnuta do seznamu chráněných území. Ochrana biodiverzity je v tuto chvíli brána jako podmnožina rozsáhlého pojmu ochrana přírody. V současnosti se veřejnost setkává se třemi úrovněmi ochrany (Polášková, 2011):

- Taxonomická (druhová),
- Genetická,
- Systémová.

Druhová úroveň je o uchování všech organismů kvůli případnému zdroji léčiv, surovin, objevů či potravy. Genetická nebo také genová pojednává o ochraně genofondu, neboli o zachování genetických informací. Mimo samovolně se rozmnožující organismy do této úrovně patří i skupiny jako cultivated varieties (staré kultivary) rostlin a starší plemena živočichů. Neméně důležitou je systémová úroveň, která zachovává dílčí ekosystémy

(společenstva) včetně jejich prostředí, což ochraňuje prvky krajiny a přírody. (Polášková, 2011)

2.6 Environmentální udržitelnost

Udržitelnost okolního prostředí je nezbytnou součástí budoucího života. Pokud by byla zanedbávána ochrana přírody a nemyslelo by se na to, zda určité lidské kroky nemohou uškodit přírodě či budoucím generacím, dostávala by se společnost do koloběhu finančně náročných opatření, které by ovšem situaci nikdy již úplně neochránily. Hledisko při posuzování životního prostředí může být formulováno pomocí otázek, na které je nutné si odpovědět. Určité aktivity definují právní předpisy či zákony, většina rozhodnutí je však provedena na úsudku jednotlivců, nebo samostatných podniků. Podniky tyto aktivity vytvářejí podle vlastních norem. Jedinci, či podniky, které dbají o udržitelnost, si pokládají otázky typu (Moldan, 2015):

- Jak náš krok může ovlivnit životní prostředí?,
- Jaký vliv budou mít naše činnosti na přírodní zdroje a lidské zdraví?,
- Nehrozí znečištění ovzduší, půdy či vody?.

Důležitou a nedílnou součástí udržitelného vnímání okolí je (Moldan, 2015):

- Ohled na živou přírodu,
- Dodržování místních podmínek – zásady,
- Dlouhodobá perspektiva,
- Široká prostorová perspektiva,
- Složitost systému,
- Nelinearita vývoje,
- Nevratnost,
- Předběžná opatrnost,
- Produktivita zdrojů,
- Regenerace,
- Ohled na „životní cyklus“,
- Asimilace,

- Minimalizace nároků na prostor,
- Co možná nejmenší dopravní náročnost,
- Minimalizace rizik,
- Ohled na planetární systémy.

Ohled na živou přírodu se snaží udržet současné druhy či jejich rozmnožení. Zásahy lidí do ekosystémů zapříčiňují úbytek přirozených druhů na daných územích. Pokud lidé kácí deštné pralesy, následná vykácená půda může způsobit erozi, dojde tedy ke znehodnocení. Není nutné nic neměnit, doba se mění, vznikají nové technologie, a tak jsou zásahy do ekosystémů na běžném pořádku každého dne. Tyto zásahy by však měly být opatrné a hlavně šetrné k životnímu prostředí. Environmentální kritérium se stává z hlediska místních podmínek kritické. Pouze na těchto podmínkách záleží, ty určují jakou zásadu aplikovat. Z hlediska dlouhodobé perspektivy je nutné si uvědomit, že přírodní procesy mohou trvat déle, než se bere v úvahu. Další perspektivou je široká prostorová, která upozorňuje na celosvětový globalizovaný rozměr našich kroků. Drží se motta „Mysli globálně, jednej lokálně“. Složitost systémů se projevuje vazbami mezi živou a neživou přírodou. Nelineární vývoj je u přírodních věd běžný, budoucnost je nejistá. Rozličné stupně rizika mluví o navození katastrofických důsledků, které se těžko předvídají kvůli možným nelinearitám. Nutnou zmínkou při ochraně životního prostředí je také nevratnost lidských aktivit. Vliv lidí na ekosystémy a přírodní cykly mohou způsobovat nevratné škody. Díky velkému množství činů nespolehlivých jedinců bylo zničeno několik set biologických druhů. Nutností je eliminace či úplné zamezení těchto činů. (Moldan, 2015)

Princip předběžné opatrnosti je zakotvený v zásadách Deklarace konference OSN ze Summitu Země Rio de Janeiro, který proběhl v roce 1992. (Mzp.cz, 2012). Dále je popsán v mezinárodních smlouvách či ve velkém množství lokálních environmentálních opatření. Tento princip souvisí s nelineárními kroky a nevratností obměn. Produktivita zdrojů jako práce a kapitálu je hlavním tématem a to nejen ekonomů, ale i environmentalistů. Ekonomové by měli myslet na ohleduplné hospodaření při využívání přírodních zdrojů a zároveň umět využít, co nejvyšší produktivity. Technologie by měly být co nejméně energeticky a materiálově náročné, což by se mělo projevit i na životnosti hotových výrobků. Pokud by výrobek dále neplnil požadovanou funkci, měl by jít recyklovat, opravit či znovuzískat původní materiál a suroviny z něho. Obnovitelné zdroje je nutné

využívat tak, aby nebyl přesáhnut stupeň jejich uvedení do původního stavu. Při vymýšlení nových produktů je potřeba myslet na celý životní cyklus, od zdroje surovin, až po recyklaci či opravu. Je nutné brát v úvahu také nepřímé a vzdálené důsledky. Asimilace neboli splynutí či přizpůsobení pojednává o vlivu znečištění na okolní prostředí. Je velký rozdíl mezi látkami, které vznikly organickým původem a látkami, které se bezprostředně nelikvidují, jako například těžké kovy či radioaktivní látky. (Moldan, 2015)

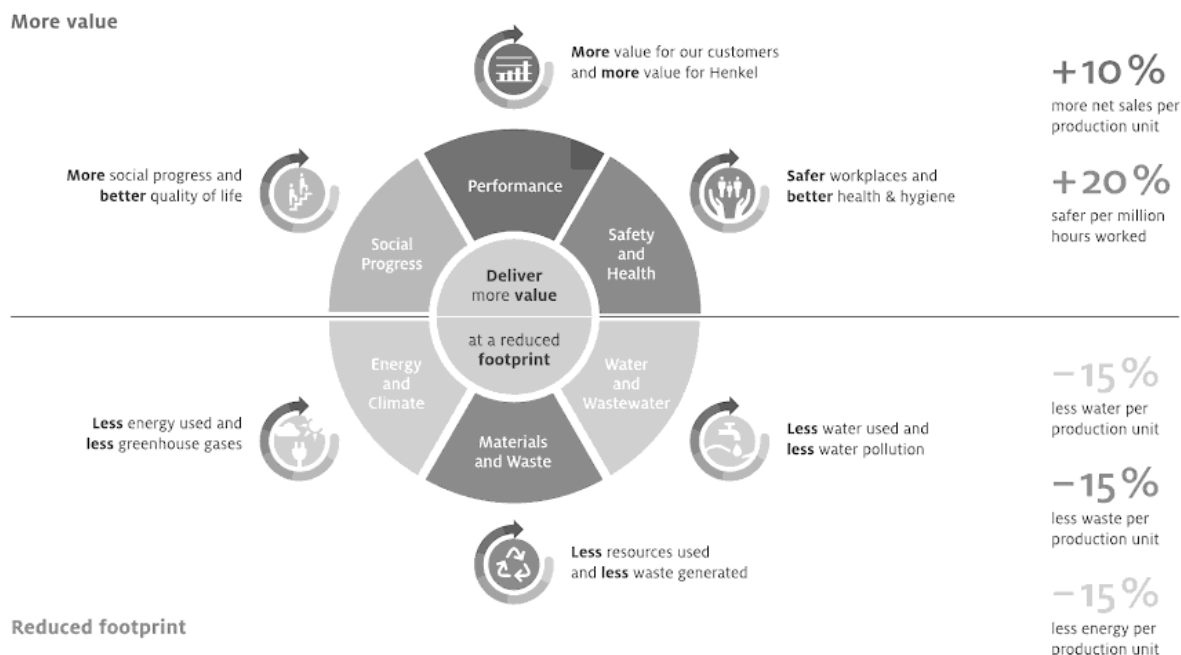
V této podkapitole je také popsáno vytváření udržitelné práce a kroků konkrétních udržitelně se chovajících firem.

Společnosti se stále více snaží stát lepšími firemními občany spolu s rostoucí citlivostí na sociální, environmentální a ekonomické problémy. Dlouhodobý hospodářský růst není dále možný, pokud není růst sociálně a environmentálně udržitelný. Tato skutečnost dochází stále většímu počtu vedoucích pracovníků. Rovnováha mezi hospodářskými předpověďmi, společenskou odpovědností a ochranou životního prostředí je někdy pojmenována jako „trojnásobek“, který ve většině případů vede ke konkurenční výhodě. Pomocí zkoumání procesů a produktů mohou firmy posuzovat jejich dopad na životní prostředí, společnost komplexně a ekonomiku. Mohou tak nalézt průnik mezi zlepšením dopadů udržitelnosti a zvýšením dlouhodobých finančních výsledků. Hodnocení sociálních, environmentálních a ekonomických dopadů organizací je nepostradatelné pro účinné fungování a rozhodnutí o kapitálových investicích, které kladně ovlivňují organizační cíle a plány. Z dlouhodobého hlediska je zřejmé, že snižování výše zmíněných dopadů zvyšuje zisky a kvalitu produktů firem. Jedna z celosvětově známých dánských zdravotnických společností se specializací na péči o cukrovku Novo Nordisk A/S usiluje o to, aby podnikání v této společnosti bylo dlouhodobě zodpovědné hlavně ze sociálního hlediska. Snaží se o minimalizaci negativních dopadů. Společnosti tak zvyšuje globální stopy, v první řadě zdraví, zaměstnanost, sociální spravedlnost a hospodářskou prosperitu. (Epstein, 2017) Tato společnost se také dlouhodobě snaží o snižování uhlíkových emisí, spotřeby vody a vytváří si management kroků, jak efektivně nakládat s odpady. Tyto kroky vyjadřuje následujícím Obrázkem 3. (novonordisk.com, 2018)

Obrázek 3: Cesta uhlíkových emisí v jednotlivých krocích
Zdroj: Novonordisk.com, 2018

Strategií firem se tak v posledních několika letech stává starost o nefinanční aspekty podnikání. Například Dow Chemical Company, globální diverzifikovaná chemická společnost, která se zaměřuje na efektivitu výroby, minimalizuje dopady na energetickou náročnost a rozšiřuje cenově dostupné alternativy. Výrobní energetická náročnost společnosti se od 90. let zvýšila o 40% a zároveň kumulativně ušetřila přes 24 miliard USD (amerických dolarů). Závazkem bylo řešit problémy spojené s klimatickými změnami, firma tak začala vyrábět výrobky, které pomáhají ostatním snížit emise skleníkových plynů, například lehké plasty pro automobily a izolace pro energeticky úsporné domy. Dalším příkladem může být firma Henkel. Jde o německého výrobce produktů pro prádelny, péči o domácnost, krásu, přes technologické výzkumy lepidel. Sama společnost vyvinula strategii trvale udržitelného rozvoje, aby přesvědčila své zákazníky, že mají starost o ekologickou stopu, kterou svou výrobou vytváří. Svě činnosti v rámci hodnotového řetězce firma soustřeďuje do šesti hlavních oblastí. (Epstein, 2017)

Obrázek 4: 6 hlavních oblastí udržitelného rozvoje firmy Henkel
 Zdroj: EPSTEIN, Marc, Making Sustainability Work, s. 20

Na horní části Obrázku 4 je znázorněno, že společnost zlepšila kvalitu života, zvýšila hodnotu pro zákazníky a zároveň pro společnost samotnou a zlepšila podmínky bezpečnosti na pracovišti, včetně zdraví a hygieny. Ve spodní části je poukázáno na úsporu použité energie a menší množství vyprodukovaných skleníkových plynů, méně spotřebovaných zdrojů vody a zároveň méně znečištěné vody výrobou. (Epstein, 2017)

Mezi další kritéria dle Moldana (2015) patří i snížení požadavků na prostor. Lidské činnosti i živá příroda se musí dělit o jeden prostor, proto je potřeba s ním spořit. Při minimalizaci zátěže životního prostředí je nezbytným krokem minimalizace dopravy, která okolí škodí velkým podílem. Minimalizace rizik by měla být dosažena pomocí navrhování méně znečišťujících technologií. Tento plán souvisí s bezpečností provozů, kdy používání výbušných a jedovatých látek musí být redukováno. V současné době je i chemický průmysl schopný fungovat bez nebezpečných meziproductů. Lidský život je úzce spjat s aktivitou celosvětových ekosystémů, jako jsou například chemicko-fyzikální atmosférické procesy či vodní cykly. V éře antropocénu lidé výrazně ovlivňují následky, jak pro živou přírodu, tak lidskou činnost.

Moldan (2015) tvrdí, že otázka environmentální udržitelnosti se v České republice stala jedním z hlavních témat ihned po listopadu 1989. V tu dobu vyšly na světlo světa informace o kritickém stavu prostředí v naší zemi. Lidé si dlouhou dobu mysleli, že komunistický režim musí být za tuto situaci zodpovědný a otázka vyřešení environmentálních otázek bude nutně tématem číslo jedna pro novou vládu. Během posledních dvou desetiletí se situace zlepšila, ovšem starosti o prostředí okolo nás nebyly nejdůležitějším tématem. Informace o životním prostředí se na plátky novin dostávaly pouze v případech velkých katastrof.

Situace se zhoršovala ihned od 50. let 20. století, kdy se vedoucí stranou stali komunisté. Nejvíce nevratných zákroků do krajiny zažil venkov, který se v některých oblastech nevzpamatoval dodnes. Z textilních závodů odcházel odpad rovnou do koryt řek a potoků, kde posléze vymíraly jednotlivé druhy ryb, krabů, ale i rostlin a kontaminovanou vodou se nakazila i další v okolí řek žijící zvířata. Řeky a potoky měly často barvu podle právě tištěné barvy na textil. Velikou zátěží byl také průmysl, který sice zvyšoval ekonomické údaje poukazující na hospodaření naší země, ovšem silně ovlivňoval snížení životaschopnosti okolního světa. (Czech news center, 2017)

2.7 Plánování krajiny

V této podkapitole je vylíčena nutnost rozplánování jednotlivých regionů z hlediska využití soukromými subjekty a plochy využitelné veřejně. Avšak i na takovýchto územích je nutné dodržovat místní vyhlášku, pravidla jednotlivých druhů chráněných území či zásady a pravidla projektů, které na tomto území mají svoje působnost.

Zatímco ochrana přírody je v ČR zavedena, pojem plánování krajiny je zatím neznámý. Krajina musí být funkční jako celek, zda je či není chráněná. (Petřík, Machová, Fanta, 2017) V praktické části této diplomové práce je popsáno ve kterých oblastech českých horských oblastí má Horská služba svoji působnost. Často se však stává, že i na chráněných územích v horách soukromý subjekt vykonává činnosti, které se neslučují s rázem této krajiny. V lepším případě nestihne do ukončení svoji činnosti nic poničit. Například v Jizerských horách v okolí Bedřichova skoupil velké množství pozemků v blízkosti rozhledny Královka jablonecký businessman a vlastník společnosti

JABLOTRON GROUP a.s. Dalibor Dědek. Tento krok učinil z důvodu zamezení koupě pozemků některým z rozpínajících se hotelových sítí či developerům, které by pozemky zastavěly. Díky tomuto rychlému zákroku zůstanou louky, lesy a výhledy do krajiny beze změny. (Pluhař, Sůra, 2015)

Pokud by tedy k této koupi nedošlo, byly by poničeny i činnosti Horské služby, která má sídlo v již zmiňovaném blízkém Bedřichově. Na těchto pozemcích každoročně vede také trasa tradičního závodu Jizerská 50 a je tak součástí tras Jizerské magistrály o.p.s. Účastníci projektu „S Jetíkem po českých horách“ také využívali okolo vedoucích tras k dosažení svých stop a bodů.

Pokud totiž krajina není funkční celá, mohou být zasažena i chráněná území. Lidé jsou pouze uživateli okolního světa, ne jejími stvořiteli, to příroda je tvůrcem. Dnes a denně je však každý z nás svědkem likvidace, ničení, využívání a potlačování přírody. Následně je pak také nutné ji ochraňovat. Soudobá civilizace konzumuje přespříliš a nemyslí na trvale udržitelný rozvoj, tudíž i na své potomky. Zemědělská půda se zabírá v posledních letech pro jiné účely, než pěstování plodin, nebo jednání o prolomení vyšších limitů na těžbu uhlí. (Petřík, 2017)

Před více jak 25 lety zavedla česká vláda ekologické limity těžby uhlí, v roce 2015 je však prolomila. Tyto limity byly stanoveny usnesením vlády 31. října 1991, kdy byl premiérem Petr Pithard. Limity zaručovaly městům a obcím sousedícím s doly a pod kterými se nacházely úložiště uhlí, že nebudou srovnány se zemí. Dalším důvodem stanovení bylo také ochránění okolní přírody a udržení infrastrukturní situace v severočeské hnědouhelné pánvi. (ČTK, 2016)

Otázkou, co lze s tímto stavem dělat se zabývá Evropská úmluva o krajíně, kterou ČR podepsala v roce 2004 při vstupu do Evropské unie. Hlavním prvním krokem je vytvoření strategie pro krajinu, která musí být vypracována na státní úrovni. Avšak do této doby Česká republika nemá tuto strategii vytvořenou, ovšem její vytvoření je nezbytně nutné pro rozvoj a ochranu kulturní a přírodní krajiny. Pokud chceme uvažovat nad trvale udržitelným rozvojem je nutné kroky Evropské úmluvy také aplikovat. Kromě krajiny je lidskou činností zasaženo i mnoho dalších resortů, například správa vod. (Petřík, 2017)

2.8 Ostrovy divočiny v krajině

Horská služba ČR, o.p.s. má své stanice jak v Krkonošském národním parku i na Šumavě. Veškeré stezky, které procházejí vysoce chráněným územím, jsou značeny a porušení těchto tras a zásad chování se trestá. I v těchto vysoce chráněných parcích jsou místa, kam nesmí nikdo a kde se nesmí do přirozeného vývoje území nijak zasahovat. Na těchto místech jde výhradně o ochranu rostlinných či živočišných druhů či pramen řeky. Pokud by byly tyto zdroje narušeny, došlo by k poničení přirozeného vývoje ekosystému a další projekty by se tak nemohly uskutečnit.

Co kdybychom v krajině dali stranou několik větších ostrůvků, které postupně necháme být, necháme přírodě napospas a budeme je využívat pouze na rekreaci? Čímž bychom přírodě dovolili bez lidských zásahů, aby si vytvářela svoje dílo. V posledních pár letech se tyto otázky čím dál častěji objevují v průzkumech i praktických řešeních ochrany přírody v Evropě. Celkem velká část české fauny a flóry vymírá kvůli intenzivnímu hospodaření a regulaci, které utlumují spontánní vývoj. (Petřík, 2017)

Popadané stromy se ihned uklízejí, pro přírodu by však bylo přirozenější, pokud by strom zůstal ležet a několik desítek druhů hmyzu, ptactva či ryb by nemuselo vymírat. V posledních desítkách let se instituce zaštiťující ochranu přírody snaží o zanechání vybraných míst tak, jak jsou, vyjma turistických tras. Ve stovkách přírodních rezervací jde o péči o pozůstatky pralesů, divoké řeky, louky, pastviny, nížinné lesy či staré aleje stromů. Cennější jsou větší plochy, než ty malé, jelikož samostatné populace některých druhů živočichů mají větší možnost přežití a dokonce nárůst jejich členů. Na větší ploše jsou také rozmanitější příležitosti, více druhů biotopů rostlin a živočichů má možnost najít nový domov. Důležitým měřítkem chráněných ploch jsou také velká zvířata, například zubři, medvědi, losy a rysové. Chráněné plochy jsou v současnosti velkým tahákem cestovního ruchu, proto musí být soužití s turisty zajištěno. Bylo tedy nutné se s tímto rostoucím trendem smířit, tudíž v těchto oblastech došlo k výstavbě značených stezek. Soudobá ochrana přírody je také brána jako ochrana památek. Tam, kde něco cenného zbylo, vznikají chráněná území, aby se zamezilo dalšímu úbytku této cennosti. Avšak pokud do těchto oblastí pomocí ochrany přestaneme zasahovat, můžeme vidět autoregulaci, bez lidí, bez strojů. Trvá to sice déle, ale řeky se začnou opět vytvářet

přírodní koryta, tůně, pod spadnými stromy začnou sídlit druhy motýlů, brouků a hlodavců. Pokud se autoregulace povede opravdu dobře, je možný i návrat původních mikrobiotopů, neboli fauny a flóry. Samovolné obnově se mohou nechat také opuštěné doly, kde posléze vznikají nové biotopy. K obnově divoké přírody do této doby sloužily především zóny národních parků. V krkonošském parku se samovolnému vývoji nechává již přes 70 km² plochy a v šumavském jde o dvakrát větší plochu. Národní park Podyjí má povolený plán, který stvrzuje, že procento divočiny by se zanedlouho mělo blížit 75% plochy. (Petřík, 2017)

3 World Sustainable Business: Theory and practise of business under sustainability principles

V této kapitole je popsáno udržitelné podnikání na světové úrovni při propojení teorie a praxe. Při preventivní činnosti Horské služby ČR, o.p.s. se musí dbát na lidská práva též, stejně tak při plánování projektů, které jsou v praktické části popsány. Důležité je propojení vhodných podmínek, jak pro poskytovatele, tak pro účastníka daného projektu. Dodržování etických norem je velmi důležité, ať už z hlediska politiky zaměstnanosti, tak při stanovování zásad chování v horských oblastech.

Etický pohled na odpovědnost spojený s udržitelností

Podle Wellse (2013) je alternativní pohled na udržitelný rozvoj ten, že základní principy udržitelného podnikání jsou etické. Etická teorie se snaží obhájit systém všeobecně závazných pravidel nebo nějaký morální bod na základě důkladně analyzovaných a obhájených konceptů a zásad, jako jsou lidská práva, dobročinnost a respektování autonomie. S tím, že je důležité si uvědomit, které činy jsou morálně přípustné, zakázané a ty, které si morálku vyžadují. Zásadním problémem při použití etických zásad na konkrétní případy v podnikání je pestrost etických teorií. Na jedné straně etika užitková a na druhé kantianská, podle Immanuela Kanta. Kantova teorie je založena na názoru, že jediná skutečně dobrá věc je dobrá vůle.

Dalším problémem či přítěží může být teorie práv a teorie společenské morálky. Trvale udržitelný obchodní přístup je proti užitkovým přístupům z různých pohledů obchodu. Přednost dostává kantianská etika, která respektuje jednotlivé osoby, ale i komunity a organizace. Členové organizací mohou fungovat jako „subjektivní a svrchované“ jednotky. Kantianská stanoviska ovlivnila současné chápání práva, které bylo zakotveno v ústředních výkazech Organizace spojených národů pro lidská práva z roku 1949 a Evropské charty základních lidských práv z roku 2000. Nejčastěji používanými z hlediska udržitelnosti jsou práva týkající se pracovních podmínek pracovníků na celém světě, určité kodexy chování, předpisy o ochraně zdraví a bezpečnosti při práci, kolektivní vyjednávání či zákaz dětské práce. V posledních letech byly diskutovány také otázky a přístupy rovnováhy pracovního života a soukromí. (Wells, 2013)

Další kantonskou perspektivou je chápání moderní etiky, neboli teorie spravedlnosti, kterou Jan Rawls v roce 1972 zakládal na obecných právech k rovnosti a sociálnímu pokroku. Často se argumentuje, že hodnota etických akcí se nachází v jejich přínosu k ekonomickým výsledkům a to například jednání o důvěře a spravedlnosti ve smluvních vztazích. Hlavní myšlenkou by však mělo být chápání zisku jako důsledek, nebo vedlejší produkt etického podnikání, než jako hlavní cíl celého podnikání a obchodu. Následné uplatňování obecných kantianských zásad může být podle různých strategií a morálních preferencí. Podle toho firmy následně rozlišují mezi třemi druhy etických problémů. Bavorské morální víry jsou stabilní s univerzálními principy a přímými závaznými akcemi (např. zaměstnanost). Sporné morální víry jsou nejistými otázkami uvnitř komunity a vyžadují zajištění podle základních hodnot firmy, například pozitivní zaměstnávání menšin. „Problémové“ morální víry jsou v rozporu s univerzálními principy a vyžadují odolnost vůči dodržování předpisů, například morální víra proti přijímání osob do firmy, které jsou stejného pohlaví. Pohled na tuto skutečnost dle Bowieho nabídl veřejnosti set sedmi principů kantianské teorie na otázku, co by firma měla dělat. Ty vedou k závažnosti, účasti a zúčastněným stranám, respektování osob, přínosem pro společnost a pravidlům spravedlnosti. Návrh souboru čtyř etických zásad pro řízení podniku (Wells, 2013):

- Chránění před škodami,
- Respektování důstojnosti všech osob,
- Být otevřený a upřímný, kromě výjimečných případů, kdy je mlčenlivost o soukromí eticky upřednostňována,
- Jednat tak, aby se zachovala spravedlnost (osudovost) vztahů.

Sedm pracovních principů etického řízení je: důstojnost, rovnost, obezřetnost, poctivost, otevřenost, dobrá vůle a zmírnění utrpení. V podstatě všichni lidé rozumí teorii společné morálky, která tvrdí, že většina komunity je obecně oddaná morálním a etickým normám. Právní uznání těchto norem nevychází ze zásady, ale z prokázaného úspěchu, který přes staletí prosazoval individuální a sociální blahobyť. Společná morálka je tak považována za základní, neexistuje žádná filozofická etická teorie, která by měla přednost před společnou morálkou. (Wells, 2013)

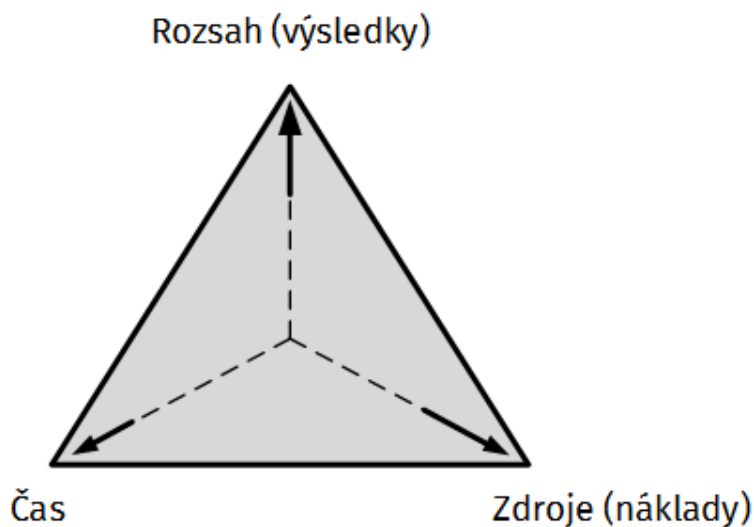
„*Cesta do pekla je dlážděna dobrými úmysly*“ dle starého přísloví. Při běžných činnostech mohou dobré záměry mít také pozitivní účinky. Osobní rozhodnutí či formální závazek k lepšímu chování mohou být opravdu účinné dle výzkumníků z University of Utah, University of Leiden a University of Wageningen. Výzkumníci z těchto tří univerzit vytvořili tým na spolupráci při metaanalýze vlivu přijetí závazků na environmentální chování. Shodli se na skutečnosti, že v souvislostech se zhoršujícím se životním prostředím by politiky po celém světě zajímalo, jak motivovat lidi k ekologickému chování. Kromě legislativních změn a finančních úlev, by jednou z cest vedoucím k dosažení cíle mohlo být zajištění podpory dobrovolných změn.

„*Závazky jsou velmi výkonnou cestou, jak pomáhat lidem změnit své chování*“ říká Carol Wernerová, profesorka psychologie z University of Utah. Čím specifičtější člověk je při stanovování času, místě a okolnostech, tím lépe dosáhne svého požadovaného výsledku. Proto i podmínky dodržování ekologického chování musí být určeny přesně, velmi specificky a cíle nesmí být úplně jednoduché. (Proquest Central, 2013)

4 Projektové řízení

Projekt je definován mnoha způsoby. Jednou z nejpoužívanějších je definice ISO normy 10006. „Projekt je jedinečný proces sestávající se z řady koordinovaných a řízených činností s daty zahájení a ukončení, prováděný pro dosažení předem stanoveného cíle, který vyhovuje specifikovaným požadavkům, včetně omezení daných časem, náklady a zdroji.“ (ČSN ISO 10006, 2004)

Významnou charakteristikou spojenou s projekty je tzv. „trojimperativ“, který je možné vidět na Obrázku 5, který se skládá z časového pojetí, rozsahu nákladů či rozpočtu projektu a kvality (rozsahu). Projektový trojimperativ je vyobrazen ve tvaru trojúhelníku, jelikož všechny jeho hrany spolu úzce souvisí. Pokud bychom chtěli rozšířit rozsah projektu, musíme myslet na to, že bude potřeba rozšířit i rozpočtovou (nákladovou) základnu a také bude na přípravu, realizaci i dokončení potřeba více času.

Obrázek 5: Trojimperativ projektového řízení
Zdroj: Pmconsulting.cz, 2016

5 Cesta ke vzniku Horské služby

Tato kapitola je první kapitolou praktické části této diplomové práce. Popisuje cestu ke vzniku samostatné horské služby a důvody nutnosti založení.

České země byly od nepaměti obklopeny věncem pohoří. Z historického hlediska to mělo velkou výhodu, jelikož nepřátelé měli ztížený přístup na naše území. Nevýhodou však bylo omezení styku se sousedy, rozvoj obchodu i technologií. Nutností bylo nejprve překonání horských zábran. Dochované zdroje z 13. století prozrazují, že již v této době přemyslovští králové zvali na české území cizince za účelem obsadit příhraniční oblasti a zúrodni místní půdu. Dostávalo se jim za to značných úlev. Do těchto míst tak začal proudit život díky zakládání skláren a zemědělských usedlostí. Například Krušné hory zažívaly nápor od 15. století, díky dostatku nalezišť cínu a stříbrných rud. Od 16. století pak ožívaly i hory Jizerské, Orlické, Krkonoše, Šumava i Jeseníky. Na těchto územích se začaly v 17. - 18. století stavět boudy pro chovatele dobytka. Nejstarším do současné doby dochovaným stavením je Luční bouda v Krkonoších, dochované svazky mluví o této boudě již v roce 1625. Konec 18. a začátek 19. století je význačný fenoménem turistiky, který do hor přinášel další život. Čím dál více lidí chodilo na túry, vycházky a kam se nedalo jen v botách, pomohly první sněžnice. Na konci 80. let 19. století se na vrcholcích Krkonoš začaly objevovat první lyže, ovšem o prvenství v jejich použití se stále vedou spory. Jednou možností je skupina sportovců z Prahy, která byla vedena Josefem Rösslerem-Ořovským, nebo možnost druhá a to lesníci hraběte Jana Nepomuka Harracha, který je přivezl roku 1892 z Osla a zasloužil se o jejich výrobu v Čechách. Rozšíření tohoto prostředku má na svých bedrech učitel z Dolních Štěpanic Jan Buchar, který také v roce 1895 zakládal Český krkonošský spolek Ski Jilemnice. (Kolář, 2016)

Jan Buchar byl také jedním z prvních, kdo začali hlásit sněhové zpravodajství. Na korespondenční lístek napsal zkráceně veškeré údaje od výšky sněhu na hřebenech, až po kvalitu sněhu a teplotu vzduchu, přibližně třetí den od zaslání mohly tyto poznámky číst i čtenáři novin. V roce 1897 byly uspořádány panem Bucharem také první mezinárodní závody v lyžování a to nejen pro muže. Závodů se často zúčastňovaly také ženy, voz

Obrázek 6. Začátkem 20. století začal počet návštěvníků hor růst i v zimních měsících a s ním se více a více mluvilo o hrozícím nebezpečí. Nejčastějším problémem byly rychlé

změny počasí, na které nebyl každý připraven. Obyvatelé horských oblastí si však mezi sebou pomáhaly, takže pokud přišla sněhová vánice, zapíchli do sněhu vysokou dřevěnou tyč, podle které ostatní poznali, kudy vede cesta. Ne vždy se cestování událo bez potíží, a proto se zachraňování návštěvníků hor stalo nedílnou součástí místních boudařů a majitelů horských chat.

Obrázek 6: První lyžařky v Krkonoších
Zdroj: KOLÁŘ, František, Červení andělé, s. 11

Pokud bylo potřeba pomoci někomu zraněnému či ztracenému, neslo to potřebu znalostí terénu, první pomoci a počasí. Přibližně okolo roku 1850 vznikla pro oblast Krkonoš koncesovaná živnost průvodců a nosičů, kteří měli povinnost projít zkouškou první pomoci. Dalším důležitým milníkem byl rok 1888, kdy byl v Praze založen Klub českých turistů, jehož odznak je znázorněn na Obrázku 7 níže.

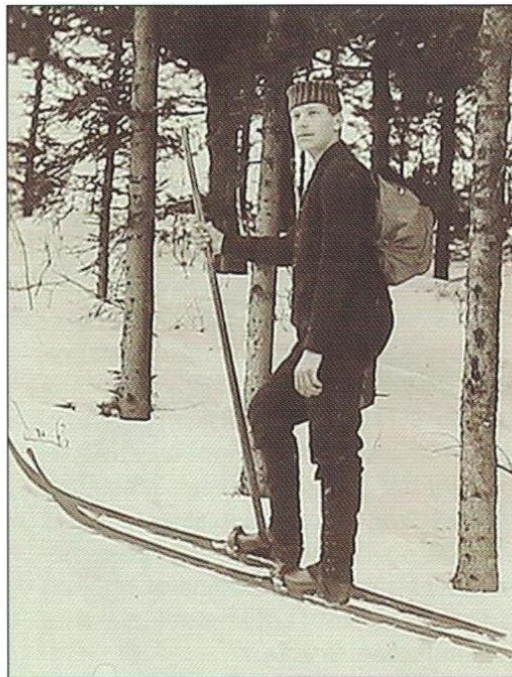

Obrázek 7: Odznak Klubu Českých turistů
Zdroj: KOLÁŘ, František, Červení andělé, s. 13

Zanedlouho po založení se stal největší turistickou organizací v tehdejší Rakousku - Uhersku. V roce 1903 vznikl Svaz lyžařů v království českém a ve stejný rok i Krkonošský lyžařský svaz. Díky vzniku těchto organizací sdružujících stále větší počty členů, se lyžování a turistika dostávala na vysokou úroveň. Novinkou prvního desetiletí 20. století se staly lyžařské kurzy. Tyto počty členů toužících po poznávání hor pěšky nebo na lyžích, měly potřebu ubytovacích budov, proto začaly vznikat chaty a útulky s výhodnými cenami za jídlo i nocleh. Díky zapisování do staničních knih se každoročně dospělo k nedostatkům a přínosům služeb a mohla se spočítat návštěvnost jednotlivých ubytovacích kapacit. První pátrací akce daly impuls pro Německý horský spolek, který se v tomto období staral o Ještědské a Jizerské hory k vystavění tyčovitých značení. Toto značení nakonec pomáhalo jak při letní, tak zimní turistice. Zřejmě nejvíce diskutovanou událostí do této doby, která vedla ke zřízení záchranné horské služby, bylo neštěstí lyžařů Bohumila Hanče a Václava Vrbaty na Velikonoce v roce 1913. (Kolář, 2016)

V horských oblastech se začaly pořádat lyžařské závody. V roce 1907 se závodů zúčastnil také Bohumil Hanč, který byl považován za nejznámějšího a nejvíce prosperujícího lyžaře té doby. Do roku 1913 byly závody brány spíše jako turistické, tento rok se však změnil na rychlostní. Začátkem 20. století byl Hanč jedním z nejžádanějších lyžařských instruktorů a to nejen v Krkonoších, ale i v Novém Městě na Moravě. To osudné Velikonoční pondělí tedy dorazil na start rychlostního závodu spolu s dalšími 8 závodníky, kteří se mezi sebou dobře znali. Závodníci vyrazili na trať v 8 stupních nad nulou, tudíž nebyli oblečení ani vybaveni teplým a často ani nepromokavým oblečením. Po pár

hodinách závodu se začalo počasí rychle měnit, začal foukat prudký vítr a spustil se déšť, teplota začínala klesat pod nulu. Několik závodníků závod vyčerpáním vzdalo a s pomocí kontrolorů na trati se vrátili na Labskou boudu. Bohumil Hanč však závod stále vedl, odtrhl se od skupiny závodníků a vůbec netušil, že je již jediný na trati a nemá vlastně už s kým soupeřit. Vítr byl tak silný, že ani přes varování kontrolorů neslyšel jejich výstrahy a pokračoval v závodě stále dál. Průběh jeho setkání s Václavem Vrbatou na trati však zůstane navždy nevysvětlen. Václav Vrbata byl Hančovým dlouholetým přítelem a přišel svého druha na závod podpořit. Když se potkali, byl už Hanč celý promrzlý a promočený, půjčil mu tedy svůj kabát a čepici a dodal motivaci do dalšího závodění. Netrvalo však dlouho a Hanč začal ztrácet na trati síly, padl k zemi. Kontroloři a organizátoři již byli všichni po hromadě a on jediný chyběl, proto se ho vydali hledat do všech možných míst. Našel ho jeden ze soupeřů závodu promrzlého a vyčerpaného, kdy nemohl ani vstát. Proto se ho kolega snažil poponést, ale byl na to sám v hlubokém sněhu slabý, vyjel tedy zpět pro pomoc. Po příjezdu pomoci a odtážení na Labskou boudu, však nepomohlo nic, lékař konstatovat Hančovu smrt kvůli ochrnutí srdečního svalu, nikoliv promrznutí. Člověk by si řekl, že situace nemohla dopadnout hůře, jenže několik svědků na trati našlo další bezvládné tělo. Po ohledání záchranné skupiny z Labské boudy přišla informace, že jde o promrzlého Václava Vrbatu, který veškeré své teplé oblečení půjčil svému příteli. (Kolář, 2016)

Obrázek 8: Hanča a Vrbata

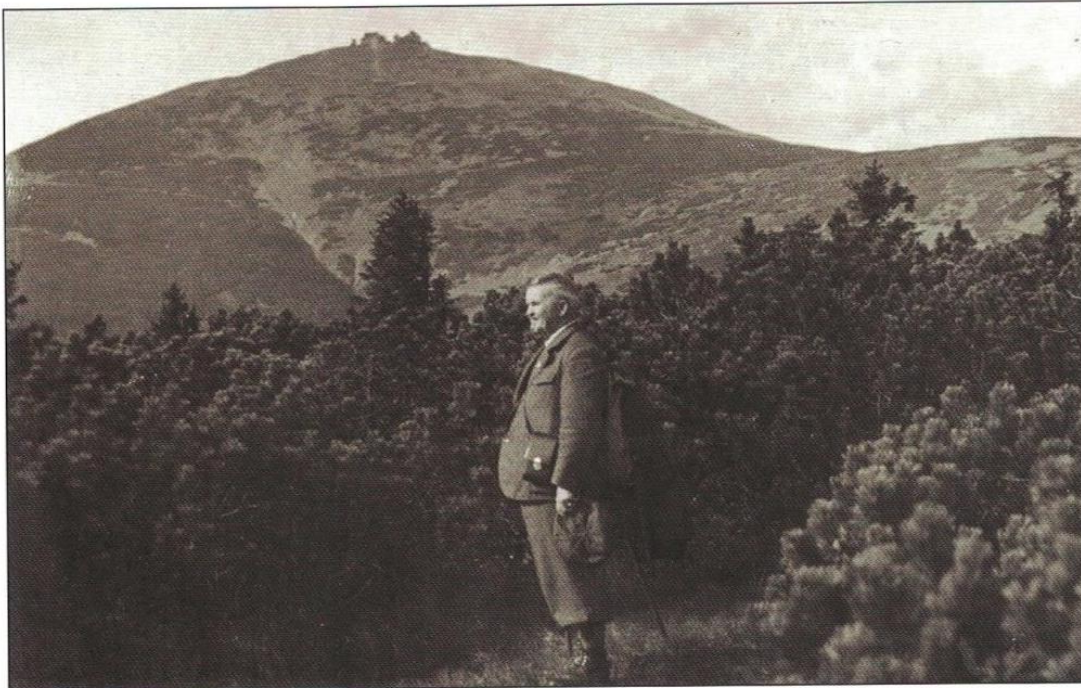
Zdroj: KOLÁŘ, František, Červení andělé, s. 17

Následně se na závod a jeho organizaci snesla vlna kritiky, ovšem počasí a zkušenosti v té době hrály velikou roli. Další závody se konaly až v roce 1920, po první světové válce. Od roku 1923 si lyžaři z celé Evropy připomínají úmrtí Hanče a Vrbaty a závodu se říká také Hančův memoriál. Na Obrázku 8 je možné spatřit tyto dva mladé muže. Posléze byl 24. březen označen jako Den horské služby jakožto výročí zrádné velikonoční události z roku 1913. Vlídny čin Václava Vrbaty a pomoc dalších lyžařů svým přátelům v osudný den je brán za zrod budoucího horského záchranářství na území českých hor. Po vzniku Československa navštěvovalo hory stále více návštěvníků a velké procento z nich mělo zájem o zimní sporty či túry po vrcholcích. Hlavním středopólem organizace na horách však byli místní obyvatelé a provozovatelé ubytovacích kapacit a hostinců, kteří se o hosty starali a pečovali o jejich bezpečnost. Vyšší návštěvnost sebou nesla také úrazy a tragické nehody. Z tohoto důvodu byli v horských centrech hasiči učeni místními doktory první pomoci, byli však následováni dalšími skupinami lidí. Zejména lesníky, listonoši, členy sportovních klubů, ale i běžnými obyvateli obcí a měst. Tito lidé nejlépe znali „své“ hory a okolí i lyžování jim nebylo cizí. Pohoří Krkonoš zásluhou českých i německých turistů poprvé obléklo tzv. „němé značení“ kromě tyčového při vysoké sněhové pokrývce. Při prudké změně počasí, tak bylo možno stejně poznat, kudy vede cesta. Němými značkami byly symboly, které obrazově vystihovaly podstatu nejvýznamnějších míst v Krkonoších.

Původně šlo o 25 značek, v současné době je jejich počet mnohem vyšší a stále slouží k usnadnění orientace. Svaz lyžařů měl stále více úkolů a zodpovědnosti, zejména školení instruktorů, pořádání lyžařských výcviků a závodů. Při těchto činnostech bylo dodržování bezpečnosti a poskytnutí první pomoci lyžařům na vrcholcích hor stěžejním úkolem. V roce 1930 Svaz lyžařů poslal žádost na okresní úřad ve Vrchlabí, kde žádal, aby určitá instituce zajistila pro každé horské město či obec záchrannou skupinu, která by v případě nehody byla připravena vyrazit do hor zařídit první pomoc. Myšlenka vytvoření těchto skupin přišla ze sousedního Německa, kde tyto skupiny vznikly na záchranu horolezců v Sasku a Bavorsku. Vrchlabský okresní úřad tedy vydal dotazník pro tuto oblast a přišla mu odpověď praktického lékaře ze Špindlerova Mlýna. Že již po dlouhá léta pomáhá hasičům pomocí kurzů první pomoci, teoretických znalostí i chování při krizových situacích nejen v zimním období. Jeho návrh bylo rozšíření této služby nejen do Vrchlabí, ale i Harrachova, Velké Úpy a Jánských Lázní. Podpora se jim dostala i od tehdejšího okresního hejtmána Vladimíra Vainy. On však navrhoval doplnit dosavadní záchranné hasičské kolony také sanitkou, která by následně urychlila cestu zraněným do nejbližší nemocnice. Problémem v té době byl nedostatek financí k uskutečnění takto velkého nákupu. Další velmi důležitou navrhovanou novinkou mělo být zajištění obvazového materiálu a léků na každou větší horskou boudu k použití pro správce chat v případě neštěstí. (Kolář, 2016)

K pomoci na horách se nabízeli i běžní lidé. V roce 1933 před zimní sezónou poslal žádost na obecní úřad ve Špindlerově Mlýně Wilhelm Möhwald, který si chtěl na tomto území otevřít lyžařskou školu pojmenovanou „Slalom“ s příslibem pomoci při neštěstích na horách. Pomoc tak přislíbili všichni učitelé této školy. O rok déle v Labském dole tato skupina učitelů pomohla při záchraně ztraceného lyžaře ze Žitavy. V Rokytnici nad Jizerou ve stejný rok založil Alois Wenzel záchrannou skupinku 10 mužů, jež se ve svém volném čase přes letní měsíce učili obvazovat, ošetřovat zranění podle nacvičených scénářů dle místního doktora. Ale i tato iniciativa byla na množství nehod na horách málo. Díky hejtmanu Vainovi došlo 5. června 1934 k prvnímu oficiálnímu výcviku horských záchranářů. Přihlásilo se přes čtyřicet dobrovolníků, kteří měli za úkol naučit se zásady první pomoci, ošetření zlomenin, úrazů končetin včetně přepravy zraněných zpět do údolí k další hospitalizaci. Nejčastěji záchranáři v té době saní „rohaček“, na které byla připevněna nosítka. Následně byl 27. prosince 1934 formálně zřízen „zvláštní ochranný

sbor“, který byl složen z učitelů lyžování ze školy Slalom, četníků a dobrovolných hasičů. Vedením bylo pověřeno četnictvo, které jako první dostávalo informace o případných nehodách a to následně vysílalo členy k pomoci potřebným. V roce 1935 již ve Špindlerově Mlýně působilo 6 takovýchto skupin a další impuls byl vyslán do hlavního města. Tam Svaz lyžařů s vědomostí zemské správy pořádal několik kurzů první pomoci, stejně tak o několik týdnů později pro majitele a personál bud na vrcholcích krkonošských kopců. V témže roce o pololetních prázdninách pukaly horské boudy ve švech, zájemců o lyžování bylo všude plno. Problém bylo však opět počasí, které bohužel přispělo k několika nehodám. Nutnost dalších opatření byla více než nutná. Tu osudnou noc totiž zemřelo 8 lidí. Ruku k dílu přidal jednatel Klubu československých turistů Jindřich Ambrož na žádost zemského prezidenta Josefa Sobotky. Fotka s touto osobností Krkonoš je na Obrázku 9. Byly jím stanoveny konkrétně určené podmínky, z kterých mezi nejdůležitější patří přítomnost několika zdatných, silných, vrcholů znalých skvělých lyžařů v hlavních místech Krkonoš. Tito muži měli mít potřebné prostředky k záchraně lidí. Navrhoval obdobné sbory, jako měl Špindlerův Mlýn i do dalších oblastí Krkonoš, zejména na Benecko, do Jánských Lázní, Harrachova a Rokytnice nad Jizerou. Dále ve svém vyjádření Ambrož jasně zmínil, že pomoc, která čeká v údolí, těžko rychle pomůže někomu na vrcholcích. K většině nehod došlo za ztížených povětrnostních a sněhových podmínek, tudíž i záchranné sbory měly ztížené podmínky s cestou k záchraně lyžařů a turistů. Dále vyjmenoval úseky na hřebenech, kde by měla být opatrnost zvýšena výhradně a kde se nehody dají do budoucna očekávat, tudíž by s nimi měli záchranáři počítat. Nutností pak je telefonní síť, dostatek nástrojů pro ošetření zraněných, pátrací túry i přeprava zraněných do nejbližší nemocnice. Ve dnech, kdy hory přetékal návštěvníky, navrhoval zřízení stálých hlídek, zejména na Vánoce, Velikonoce a pololetní prázdniny. Co se týče výběru mužů na takto fyzicky zdatnou práci, určil i tyto podmínky pro přijetí. (Kolář, 2016)

Obrázek 9: Jindřich Ambrož pod Sněžkou
Zdroj: KOLÁŘ, František, Červení andělé, s. 35

Předpokladem byla tělesná zdatnost, otužilost, výborné lyžařské dovednosti, znalost dané lokality a jejich poměrů. Takto popsaným mužem mohl být například dřevař, který je díky denní rutině práce se dřevem zvyklí námaze, umí odhadnout vývoj počasí a vyzná se v dané oblasti bez problému. Dále může jít o závodní lyžaře, kterých bylo v dané době na hřebenech hor velké množství. Nedílnou součástí Ambrožova vyjádření k dané problematice byla také finanční stránka celé věci. Zřejmou skutečností bylo, že tuto činnost nebudou vykonávat zadarmo. Činnost hlídek měla být honorována a každý úspěšný výstup odměněn. Pokud byl při výstupu zachráněn lidský život, odměna by měla být tím vyšší. Navrhoval zpoplatnění příjezdu do zasněžených Krkonoš spolu s dopravci a ubytováním. Každý cestující ve vlaku měl dostat ke své jízdence také letáček, stejně jako každý ubytovaný, kde bylo zmíněno, jaké nástrahy na návštěvníky hor číhají. (Kolář, 2016)

6 Založení oficiální Horské služby

Dne 9. března roku 1935 poslalo zemské prezídium v Praze okresním úřadům do Krkonoš návrh na sestavení tzv. soustavné odborné organizace záchranné služby. V návrhu byly odsouhlaseny návrhy pana Vainy i Ambrože. Vyslyšeno bylo i sestavení povinných hlídek na určitých úsecích při špatném počasí nebo o svátcích. Měli za úkol nejen ošetřovat, pomáhat s dopravou zraněných do údolí, ale na boudách také zakazovat vycházení v případě špatného počasí. Celkem byly v tomto roce určeny 4 hlavní stanice, a to Špindlerův Mlýn, Jánské Lázně, Pec pod Sněžkou a v Rokytnici nad Jizerou. Telefonu se také dočkala většina bud. O konkrétních počtech mužů v jednotlivých stanicích nejsou dochovány žádné dokumenty, ale v Rokytnici nad Jizerou bylo ihned po zavedení 36 stálých mužů a přes dalších 70 bylo dobrovolníků na pomocných stanicích.

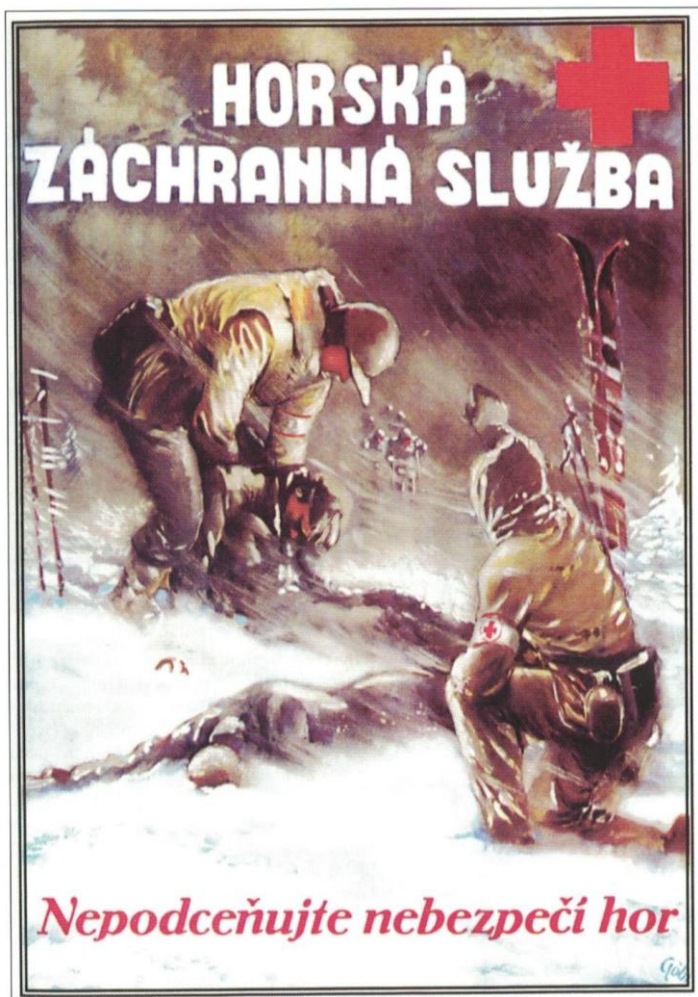

Obrázek 10: Znak Horské záchranné služby

Zdroj: KOLÁŘ, František, Červení andělé, s. 43

V této době šlo ještě o Horskou záchrannou službu (zkráceně HZS), viz Obrázek 10. Finální zahájení fungování Horské služby bylo 12. května stejného roku, kdy se delegáti ze 4 hlavních stanic sešli na hlavní stanici ve Špindlerově Mlýně a odsouhlasili si dvacetičlenný Výkonný výbor. Vedoucím členem výboru byl určen již výše zmiňovaný okresní hejtman Vladimír Vaina. Každý člen získal průkaz s fotografií, znakem a označením Horská služba-Bergdiens, ke kterým získaly také nášivky na ramena. Na zadní straně průkazu se nacházely instrukce k pomoci zraněnému. Po odsouhlasení

jednotlivých funkcí došlo na lámání chleba, z čeho bude činnost Horské služby financována. Důležitým bodem byla také výroba letáků, která měla přispět k větší opatrnosti na horách, ukázka jednoho z nich je na Obrázek 11.

Obrázek 11: Plakát upozorňující na nebezpečí hor
Zdroj: KOLÁŘ, František, Červení andělé, s. 49

Hejtman Vaina zaslal několik stížností za nezáměr ministerstva zdravotnictví a také tělesné výchovy. O finanční výpomoc prosili také železnice či Československý červený kříž. Ovšem do konce roku 1935 získali pouze 400 Kč od Klubu československých turistů a lyžařské školy Slalom. S ojedinělým nápadem financovat chod Horské služby z hracích automatů umístěných na horských boudách přišel Svaz lyžařů československých. (Kolář, 2016)

Úkolem členů však nebyla pouze první pomoc, ale také ochrana horské flóry a turistických zařízení. Na paměť bylo ale všem kladeno, že tato služba nezastupuje na horských vrcholcích četnictvo, lesní správu, policii ani finanční stráž. Jednotlivé skupiny musely projít také cvičeními, jež měli urychlit následné reálné vyřešení problému. Na konci roku 1936 již pracovalo pro tuto organizaci 320 členů. Novinky v rámci financování přišly od ministerstva obchodu a Svazu horských podniků, který zavedl úrazové pojištění všech hostů krkonošských chat a bud a 20% z ceny byl příspěvek na činnost Horské služby. V roce 1938 však veškerá spolupráce Čechů a Němců padla a nastaly krušné časy. Horské pohraniční oblasti totiž měly připadnout k Třetí říši, po Mnichovské dohodě k tomu také došlo. Krkonoše byly obsazeny německými vojáky a z názvu organizace zbyl pouze Bergdienst, kde žádný Čech nesměl pracovat. Čeští turisté a lyžaři tak byli odsunuti z krkonošských hřebenů. Po roce 1945 se pohraniční hory opět otevřely turistům a lyžařům. Rozmach turistiky zasáhl také ve velkém Krušné hory, Jizerky, Šumavu a Jeseníky. Problémem však bylo po 7 letech najít majitele bud a chat. Státní úřady navrhovaly přidělit tyto budovy průmyslovým podnikům jakožto střediska pro zaměstnance. S tímto postojem nesouhlasil Svaz lyžařů a snažil se alespoň třetinu podniků získat pod svoji záštitu. Hlavním důvodem bylo získání bud na vrcholcích Krkonoš, jelikož ty se nejméně hodily pro rekreaci dělnické třídy. Tyto budovy před válkou sloužily jako útočiště před špatným počasím a ubytování lyžařů a turistů, to se mělo také navrátit. Svaz také napomohl k opravám na železničních, autobusových tratích a značení na úpatích. Nechal mezi Svatým Petrem a Špindlerovým Mlýnem vystavět lanovou dráhu, která se rozběhla v roce 1947. Další lanovky vznikaly v Jeseníkách, na Šumavě i v Krušných horách. Pod těmito drahami začaly růst sjezdařské tratě a slalomy. Po tuto dobu však Horská služba stále nevykonávala svoji činnost. K obnovení došlo až 18. října 1945 v Rokytnici nad Jizerou. V prosinci téhož roku se také sjeli zástupci výborů a jednali o znovuzavedení telefonního spojení do bud, doplnění zdravotnického materiálu, ale i odborných školení pro členy. Zároveň jejich pojištění a finanční zabezpečení. HZS mohla posléze požadovat finanční náhradu za neuposlechnutí člena či v případě opravdu závažného přestupku mohli členové navrhnout trest pokutou od pěti do deseti tisíc korun. (Kolář, 2016)

Širší výbor zastupovala ministerstva školství, zdravotnictví, vnitra, národní obrany, pošt, vnitřního obchodu a zemědělství, jež měli na starost financování a organizaci spolu se strategickým rozhodováním. Užší výbory měly na starost jmenování vedení jednotlivých stanic, přerozdělování získaných finančních prostředků a stanovení práv a povinností. Pod užší výbor spadal Svaz lyžařů Republiky československé, Klub československých turistů a členové z daných okresů. Problémem 50. let bylo opět financování. V několika dochovaných vzpomínkách vedoucích stanic se psalo, že si veškerý materiál a nedostatek peněz museli zaopatřovat přes organizaci akcí. Další problém nastal v roce 1948, kdy přišla reorganizace státu díky komunistickému převratu. S tím souvisely i demise jednotlivých ministrů a moc zaujímali akční výbory, taktéž i pro sport a tělovýchovu. Padl mezi nimi i Svaz lyžařů Republiky československé, kterému slibovali a hlásali, že udělají z Československa lyžařský ráj.

Komunistický svaz však posílal svůj dělnický lid do hor na rekreaci, tudíž se opět zvýšila návštěvnost hor a záchranné skupiny byly opět potřeba. Proto se během roku 1948 otevřela Horská služba v Jeseníkách a na Šumavě. Ovšem Šumava tvořila hraniční pásmo mezi imperialistickým Rakouskem a sovětským Československem, proto byla část pohoří koncem padesátých let uzavřena. Následovaly Orlické hory v roce 1951 i Beskydy a až v roce 1954 nám nejbližší Horská služba Jizerské hory, jež byla založena na chatě na Pláních pod Ještědem. Poslední zbudovanou pobočkou byly Krušné hory. V roce 1950 byly ve Vrchlabí přijaty také veškeré stanovy nové Horské záchranné služby a z povinnosti byli nuceni o rok později zažádat o zařazení do jednotné tělovýchovné organizace. Velikou zajímavostí zůstává fakt, že prvním oficiálně placeným zaměstnancem byl až v roce 1952 Miroslav Hladík, díky nutné profesionalizaci. Tento muž pak o rok déle začal řídit veškeré akce, včetně přejmenování všech poboček z Horská záchranná služba Krkonoše na Horská služba Krkonoše atd. Organizace všech začala být řízena celostátně, hlavním orgánem se pak stal Státní výbor pro tělesnou výchovu a sport Praha. Po přejmenování bylo jasné, že činností bude více, než jen záchrana, a to preventivní výchova, ochrana přírody a organizační činnost. Mezi poslední zmíněnou činností byla začleněna starost o zajištění materiálního vybavení, finančních prostředků na obstarání zejména výzbroje a výstroje členů, ale také školení, pořádání výcviků a vydávání metodik. Horská služba měla také na starost ohlašování novinek o počasí. Hlásila nejčastěji výšku sněhové pokrývky, lavinové nebezpečí či povětrnostní podmínky na hřebenech. Díky znalosti sebemenších cestiček,

50

vysílala HS hlídky při špatném počasí, zároveň ale dbala na značení lyžařských i turistických cest. Pokud šlo o nebezpečnou oblast, kde se často vyskytovaly laviny, bylo místo označeno varovnou cedulí. (Kolář, 2016)

Po 10 letech trvání komunistické okupace, mělo podle sjezdu KSČ (Komunistická strana Československa) nastat pozměnění struktury HS znovu. Měla se stát součástí Červeného kříže, který ovšem o sloučení neprojevoval žádný zájem. Světlem na konci tunelu se stalo jaro 1957, kdy se Horská služba stala součástí Československého svazu tělesné výchovy (ČSTV). O deset let později byla organizace opět pozměněna, vedoucím se stal ústřední náčelník Jiří Fryč. Následujícím mezníkem se stal rok 1968, kdy se Československo stalo federativním státem. Proto také vznikla Horská služba české socialistické republiky a Horská služba slovenské socialistické republiky. V roce 1969 šlo o již kontrolovatelnou organizaci. Na vrcholu stál federální výbor bezvýhradně podléhající Ústřednímu výboru. O stupínek níž byl Český výbor Horské služby spolu s ústředním náčelníkem HS. Po roce 1989 se blýskalo na lepší časy jak z hlediska politického, sociálního, ekonomického ale i kulturního. Změnou si prošly i reorganizace firemních struktur. Československý svaz tělesné výchovy zanikl také, Horská služba byla přes 30 let jeho součástí, proto se v devadesátých letech snažila najít cestu k té správné organizační struktuře. Nakonec došlo k osamostatnění všech oblastí, a to Jizerských hor, Krkonoš, Šumavy, Beskyd, Krušných hor, Orlický hor a Jeseníků současně také jako samostatných právních jednotek. Následně došlo k uskupení Sdružení horských služeb, které zaručovalo informovanost, spolupráci a koordinaci. Do konce roku 1993 zaštiťovalo HS Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky. Od roku 1994 však její činnost spadala pod Ministerstvo zdravotnictví, čímž se stala součástí integrovaného záchranného systému (IZS) České republiky. IZS vznikl oficiálně až v roce 2001, kdy se hlavním koordinátorem všech akcí stal Hasičský záchranný sbor, dále Zdravotnická záchranná služba a Policie České republiky. Mnoho lidí však ani netuší, že součástí tohoto systému je také Armáda České republiky, Horská služba, Báňská a Vodní záchranná služba. (Kolář, 2016)

V úvodu 90. let šlo pouze o hledání další cesty, jelikož až v roce 2002 se z Horské služby stal samostatný právní subjekt. Sídlo bylo přemístěno z Prahy zpět do dějiště prvních krůčků Horské služby Špindlerova Mlýna. Nejhorší částí organizace byly stále zdroje financování. Ministerstva si HS přehazovali, jako horký brambor a tak nebylo nikdy zcela

zajištěno hrazení všech potřebných nákladů. V roce 2004 se rozhodlo, že tím správným zaštiťujícím resortem bude Ministerstvo pro místní rozvoj. Vláda v zastoupení ministerstva financí a ministerstva pro místní rozvoj slíbila v tento rok také skokové navýšení finančních prostředků. Proto muselo dojít ke změně právní formy na obecně prospěšnou společnost Horská služba ČR, o.p.s. Její členy tak jmenuje sám ministr pro místní rozvoj, ale jednu třetinu můžou navrhnout současní členové. Správní rada společnosti jmenuje ředitele, neboli náčelníka, který má na starost kompletní chod HS. Od 1. ledna 2005 tak v České republice existují dvě horské služby. Jedna jako občanské sdružení Horská služba ČR, která pod sebou má všechny členy, jak dobrovolné, tak profesionální. A druhou je obecně prospěšná společnost, která je zaměstnavatelem profesionálních členů, zajišťuje výcvik a školení, spravuje financování a je za celý chod zodpovědná. Na základě vzájemného ujednání došlo k uzavření smlouvy, podle které občanské sdružení převedlo veškerý majetek na o.p.s., s tím, že má blokační práva v situaci, kdy by mělo dojít k prodeji majetku. Výměnou za toto ujednání, mají členové HS opatřenu třetinu míst ve správní a dozorčí radě. Dále mají nárok na výcvik a vybavení. Pro běžného občana není možné najít rozdíl mezi členy, drží si totiž stejnokroje, stejný znak i stejné postupy práce, tudíž se chovají jako jedna společnost. Organizaci občanského sdružení řídí republiková rada, již tvoří předsedové rad jednotlivých oblastí. Hlavním vystupujícím je poté předseda republikové rady, kterým byl do podzimu roku 2017 náčelník Krkonoš, 10. října 2017 zesnulý, Adolf Klepš. (Kolář, 2016)

Následně byly HS vytyčeny konkrétní úkoly, zejména pak organizovat záchranné a pátrací akce v horské krajině, poskytnout první pomoc a transport zraněných do bezpečí, zajistit ohlašovací a záchranné stanice, zajistit označení tras a informačních zařízení, informovat návštěvníky hor o sněhových a povětrnostních podmínkách, zajistit také ochranu přírody a životního prostředí, zajišťovat hlídky na hřebenech, udržovat pohotovost na stanicích a analyzovat rozborů příčin úrazů. K obstarání koordinace všech oblastí zřídila HS pět odborných komisí. Metodická komise, zodpovídá za záchranné postupy, volbu materiálu a výcvik a je také součástí komise letecké, která zodpovídá za chod leteckých záchranářů. Lékařská komise zaručuje prvotřídní zdravotnický materiál, výcvik, instrukce, jak provést správné ošetření. Lavinová komise má na starost měření lavinového nebezpečí, zajištění správného postupu záchranářů v případě záchrany osob a správného vybavení. Kynologická komise z velké části spolupracuje s předchozí, jelikož obstarává výcvik psů

pro lavinové a pátrací akce. Materiálová a technická komise určuje nároky na techniku a výbavu pro kompletní zajištění služeb HS. V posledních letech dochází také k výstavbě nových stanic na hojně navštěvovaných místech, kde se rozvíjí cestovní ruch. (Kolář, 2016)

7 Organizace Horské služby v současné době

Jak již bylo zmíněno výše v textu, Horská služba ČR, o.p.s. je řízena správní radou, kterou jmenuje sám zakladatel. Ředitel je v této společnosti statutárním orgánem, dozorčí rada poté orgánem kontrolním. Ředitel jedná jménem společnosti a řídí veškeré činnosti týkající se provozu.

Jak vyplývá z e-mailu Jany Krytinářové z 20. února 2018, v současné době je na ředitelském postu Ing. František Hadáček, který nahradil Rudolfa Chlada, jež v srpnu 2017 nahradil Mgr. Jiřího Brožka. Jiří Brožek se nyní přesunul na nižší post výkonného ředitele, který má na starost úkoly zadané ředitelem, řídí všechny náčelníky a zaměstnance, včetně záchranářů. Musí také zajišťovat stanovení použití technických prostředků. V jednotlivých horských oblastech zabezpečují výkon náčelníci, kteří jsou jmenováni ředitelem.

8 Zásady Horské služby

V následujících několika tabulkách jsou představena pravidla či desatera Horské služby, které se týkají veškerého pohybu v horských oblastech. Jde o pravidla chování pro cyklisty, lyžaře i pěší. V průběhu popisu projektů Horské služby a jejich činností je několikrát na tyto tabulky odvoláno.

Tabulka 1: Desatero zásad bezpečného chování při pobytu v horském terénu

1	Vždy pečlivě naplánovat trasu túry a vybavení na ni (nezapomenout na léky). Túru plánovat podle fyzické a psychické kondice nejslabšího ze skupiny.
2	S předstihem získat co nejvíce informací o prognóze počasí, sněhové a lavinové situace.
3	Před odchodem na túru předat informace o trase a předpokládané době návratu. Tempo na túře zvolit podle nejslabšího ze skupiny.
4	Správně používat mapu, znát druhy značení turistických cest specifické pro jednotlivá pohoří.
5	Znát typy výstražných tabulí a jejich význam.
6	Nepohybovat se mimo značené cesty.
7	Mít s sebou lékárničku a v případě potřeby umět poskytnout první pomoc.
8	Znát kontakty na Horskou službu, nebo na Zdravotní záchrannou službu. Mít vždy nabitý a zapnutý mobilní telefon.
9	Znát zásady chování pro případ zbloudění, pádu laviny, nebo zřícení v exponovaném terénu.
10	Nikdy nepodceňovat hory a nevystavovat nezodpovědným chováním do nebezpečí sebe ani ostatní.

Zdroj: Horská služba ČR, 2012

Tabulka 2: Deset zlatých pravidel pro pohyb ve volném terénu

1	Nikdy se do volného terénu nevydávejte sami.
2	Uzpůsobte túru předpovědi počasí a lavinovému nebezpečí a informujte se u spolehlivé osoby na vámi zamýšlenou oblast či trasu.
3	Nikdy nezapomeňte lavinový vyhledávač stejně jako lavinovou lopatu, sondu a mobilní telefon (každý musí být celý komplet). Tam, kde je sníh velmi hluboký, používejte kdyžtak lyžařské brzdičky a ne bezpečnostní řemínky.
4	Vyhňte se místům s hlubokým sněhem, alespoň tři nejbližší dny po velkém sněžení.
5	Nelyžujte mimo sjezdovky a v hlubokém sněhu bez dobře nacvičené záchrany, včetně první pomoci a bez schopnosti správného použití lavinových záchranných pomůcek.
6	Používejte airbag, ale nevkládejte do něj příliš velkou naději, mohlo by to vést k podcenění rizik.
7	Udržujte bezpečnou vzdálenost mezi vámi a vašimi kamarády jak během výstupu, tak i během sjezdu, aby se případné riziko v kritických momentech omezilo pouze na jedinou osobu v danou chvíli.
8	Vyhňte se místům s navátým hlubokým sněhem (tzv. polštářům) na závětrných svazích.
9	Používejte stejnou trasu pro sjezd, jakou jste použili pro výstup, tak totiž budete znát lépe stav sněhové pokrývky a terén.
10	V případě pochyb či dokonce zlé předtuchy – vždy řekněte ne!

Zdroj: Horská služba ČR, 2012

Tabulka 3: Deset pravidel FIS (mezinárodní lyžařská federace – Fédération internationale de ski) pro chování na sjezdových tratích

Ohled na ostatní lyžaře	Každý lyžař nebo snowboardista se musí neustále chovat tak, aby neohrožoval nebo nepoškozoval někoho jiného.
Zvládnutí rychlosti a způsobu jízdy	Každý lyžař nebo snowboardista musí jezdit s přiměřeným odstupem a ohledem na vzdálenost, na kterou vidí. Svou rychlost a svůj způsob jízdy musí přizpůsobit svému umění, terénním, sněhovým a povětrnostním poměrům, jakož i hustotě provozu.
Volba jízdni stopy	Lyžař nebo snowboardista přijíždějící zezadu musí svou jízdni stopu zvolit tak, aby neohrožoval lyžaře, jedoucího před ním.
Předjíždění	Předjíždět se může ze shora nebo zespoda, zprava nebo zleva, ale vždy jen s odstupem, který poskytne předjížděnému lyžaři či snowboardistovi pro všechny jeho pohyby dostatek prostoru.
Vjíždění a rozjíždění	Každý lyžař nebo snowboardista, který chce vjet do sjezdové tratě nebo se chce po zastavení opět rozjet, se musí rozhlédnout nahoru a dolů a přesvědčit se, že to může učinit bez nebezpečí pro sebe a pro ostatní.
Zastavení	Každý lyžař nebo snowboardista se musí vyhýbat tomu, aby se zbytečně zdržoval na úzkých neb nepřehledných místech sjezdové tratě. Pokud někdo upadne, musí místo opustit co nejrychleji.
Stoupání a sestup	Lyžař nebo snowboardista, který stoupá nebo sestupuje pěšky, musí používat okraj sjezdové tratě.
Respektování značek	Každý lyžař nebo snowboardista musí respektovat značení a signalizaci.
Chování při úrazech	Při úrazech je každý lyžař nebo snowboardista povinen poskytnout první pomoc.
Povinnost prokázání se	Každý lyžař nebo snowboardista, ať svědek nebo účastník, ať odpovědný nebo ne, je povinen v případě úrazu prokázat svou totožnost.

Zdroj: Horská služba ČR, 2012

Tabulka 4: Deset pravidel pro pohyb cyklisty na horách

Naplánuj si trasu	Trasu zvol podle svých schopností, nebo podle nejslabšího ve skupině.
Informuj se	Počasi na horách se rychle mění, zjisti, jak bude a podle toho zvol trasu a vybavení.
Informuj	Před odjezdem předej informace o zamýšlené trase a předpokládanou dobu návratu.
Jezdi pouze po zvolených cestách	Jestliže je cesta legálně označena jako zakázaná, nepoužívej ji. Nepohybuj se mimo značené cyklostezky.
Znej značení cest	Znát typy výstražných tabulí a jejich význam.
Ovládej své kolo	Jezdi tak, abys dokázal zastavit na viditelnou vzdálenost. Všude můžeš někoho nebo něco potkat. Nepřeceňuj svou technickou a fyzickou zdatnost.
Dávej přednost ostatním	Upozorni ostatní, že kolem nich projíždíš. Při míjení dostatečně zpomal a je-li to z hlediska bezpečnosti nezbytné, zastav a slez z kola.
Jednej s rozmyslem	Používej přilbu. Předvídej nebezpečné situace. Znej kontakty na Horskou službu, nebo na Zdravotní záchrannou službu. Měj vždy nabitý a zapnutý mobilní telefon.
Poskytni pomoc	Měj s sebou lékárničku a v případě potřeby poskytni první pomoc.
Bud' ohleduplný k přírodě, lidem a majetku	Nikdy nepodceňovat hory a nevystavovat nezodpovědným chováním do nebezpečí sebe ani ostatní.

Zdroj: Horská služba ČR, 2012

9 Analýza trhu s projekty cestovního ruchu v horských oblastech

Cílem této práce je zmapovat environmentální kroky společnosti Horská služba ČR, o.p.s. V následujících tabulkách jsou horské oblasti rozděleny do tří částí podle lokace na území České republiky. V každé z částí jsou projekty rozděleny dle věkových skupin, pro které jsou určeny. Věkové skupiny jsou 4, podle toho zda byl projekt vytvořen jen pro děti a jejich skupiny ze základních a mateřských škol (ve věku od 3 do 15 let), dále pro v současnosti nejvyhledávanější skupinu a to rodiny s dětmi (dětmi od 0 do 15 let a dospělí od 25 do 55 let), nesmí chybět již osamostatnění adolescenti (od 15 do 21 let) a jako poslední mapovanou skupinou jsou senioři (lidé starší 55 let).

Tabulka 5: Analýza projektů v horských oblastech na severu Čech

	Děti (MŠ, ZŠ)	Rodiny s dětmi	Adolescenti	Senioři
Jizerské hory	<ul style="list-style-type: none"> -Jetík (Horská služba ČR, 2012) - České hory (Horská služba ČR, 2015) - Po stopách víly Izeríny - Tajemná místa Jizerských hor - Víla Izerína, patronka Jizerských hor očima dětí (Turistický region Jizerské hory, 2018) 	<ul style="list-style-type: none"> -Jetík (Horská služba ČR, 2012) - České hory (Horská služba ČR, 2015) - Po stopách víly Izeríny - Jizerské výšlapy - Tajemná místa Jizerských hor (Turistický region Jizerské hory, 2018) 	<ul style="list-style-type: none"> - České hory (Horská služba ČR, 2015) - Po stopách víly Izeríny (iQpark, iQLANDIA, Lanová dráha Janov nad Nisou) (Turistický region Jizerské hory, 2018) 	<ul style="list-style-type: none"> -Jizerské výšlapy -Tajemná místa Jizerských hor (prarodiče s vnoučaty) (Turistický region Jizerské hory, 2018)
Krkonoše	<ul style="list-style-type: none"> -Jetík/České hory (viz Jizerské hory) - Exkurze a programy v přírodě (Po stopách krkonošských ledovců, KRNAP a jeho zajímavosti a další) (Mzp.cz, 2018) - Krkonoše pro všechny (Krkonoše bez bariér) (Sitour CR, 2018) 	<ul style="list-style-type: none"> -Jetík/České hory (viz Jizerské hory) - Na Stezce korunami stromů a kolem ní (Stezkkrkonoše.cz, 2018) - Nás učí příroda (Správa Krnap, 2017) - Krkonoše pro všechny (Sitour CR, 2018) 	<ul style="list-style-type: none"> - České hory (viz Jizerské hory) - Exkurze pro střední školy (programy v přírodě) - Krkonoše pro všechny (Krkonoše bez bariér) (Sitour CR, 2018) 	<ul style="list-style-type: none"> - Krkonoše pro všechny (Krkonoše bez bariér) (Sitour CR, 2018)
Orlické hory	<ul style="list-style-type: none"> -Jetík/České hory (viz Jizerské hory) - Pohádková říše pro děti i dospělé (Kačenka a Rampušák) - Školní výlety a exkurze pro školy do CHKO Orlické hory - Na kole dětem Podorlickem aneb s Josefem Zimovčákem podél Orlice (Orlické hory a Podorlicko, 2018) 	<ul style="list-style-type: none"> -Jetík/České hory (viz Jizerské hory) - Geofun – zábavné hry pro cyklistické rodiny - Krásná díky Orlickým horám - Karta hosta Orlických hor a Podorlicko (Orlické hory a Podorlicko, 2018) 	<ul style="list-style-type: none"> -České hory (viz Jizerské hory) - Exkurze do pevnostních vojenských opevnění pro střední školy (Orlické hory a Podorlicko, 2018) 	<ul style="list-style-type: none"> - Orlické hory pro všechny (bezbariérový cestovní ruch) (Orlické hory a Podorlicko, 2018)

Zdroj: vlastní zpracování dle zdrojů uvedených u jednotlivých projektů

Tabulka 6: Analýza projektů v horských oblastech na západě Čech

	Děti (MŠ, ZŠ)	Rodiny s dětmi	Adolescenti	Senioři
Šumava	<ul style="list-style-type: none"> -Jetík (Horská služba ČR, 2012) - České hory (Horská služba, 2015) - Pohádková země Šumava – Brčálník - Přírodní areál v Kašperských horách (Cestujemesumavou, 2017) 	<ul style="list-style-type: none"> - Jetík (Horská služba, 2012) - České hory (Horská služba, 2015) - Pohádková země Šumava – Brčálník - Přírodní areál v Kašperských horách (Cestujemesumavou, 2018) 	-České hory (Horská služba ČR, 2015)	-Cestujeme bez bariér na Šumavě a v Bavorském lese (Trianon Čechy, 2018)
Krušné hory	<ul style="list-style-type: none"> -Jetík (Horská služba ČR, 2012) - České hory (Horská služba ČR, 2015) -Podívejte se s Gazelou na vrcholky Krušných hor 2015 -Exkurze do hor s Nadací ČEZ - Krušné hory – Domov můj - Důlníček a Stříbrňáček (Vzdělávací a rekreační centrum Lesná, 2017) 	<ul style="list-style-type: none"> - Jetík (Horská služba ČR, 2012) - České hory (Horská služba ČR, 2015) - Projekt Hřebenová trasa (Vzdělávací a rekreační centrum Lesná, 2017) 	-České hory (Horská služba ČR, 2015)	

Zdroj: vlastní zpracování dle zdrojů uvedených u jednotlivých projektů

Tabulka 7: Analýza projektů v horských oblastech na východě Čech

	Děti (MŠ, ZŠ)	Rodiny s dětmi	Adolescenti	Senioři
Beskydy	<ul style="list-style-type: none"> -Jetík (Horská služba ČR, 2012) - České hory (Horská služba ČR, 2015) - Tarzanie - Dětský park Razulák - Turistický průvodce pro děti a mládež - Po medvědích tlapkách (Spolek BESKYDHOST, 2018) 	<ul style="list-style-type: none"> -Jetík (Horská služba ČR, 2012) - České hory (Horská služba ČR, 2015) - „Bielsko-Biala v Euroregionu Beskydy. Mapa malého turisty“ - Poznejte Beskydy-pobytové balíčky pro rodiny s dětmi a seniory“ (Turistické informační centrum Frídek - Místek, 2018) 	<ul style="list-style-type: none"> - České hory (Horská služba ČR, 2015) - Turistický průvodce pro děti a mládež (Turistické informační centrum Frídek – Místek, 2018) 	<ul style="list-style-type: none"> - Beskydy pro všechny (Beskydy, 2018) - Retro tábory pro seniory - „Bielsko-Biala v Euroregionu Beskydy. Čas seniorů.“ (Turistické informační centrum Frídek - Místek, 2018)
Jeseníky	<ul style="list-style-type: none"> -Jetík (Horská služba ČR 2012) -České hory (Horská služba ČR, 2015) -Čarodějnické cyklotrasy (Olomoucký kraj, Jeseníky – Sdružení CR, 2018) -Přeshraniční cyklostezka Prudnik–Jindřichov Euroregion Praděd (JTS Olomouc, 2018) 	<ul style="list-style-type: none"> -Jetík (Horská služba ČR, 2012) -České hory (Horská služba ČR, 2015) -Čarodějnické cyklotrasy (Olomoucký kraj, Jeseníky – Sdružení CR, 2018) -Přeshraniční cyklostezka Prudnik-Jindřichov Euroregion Praděd (JTS Olomouc, 2018) - Na stezkách bez hranic (krusnohori-bez-hranic.cz, 2018) 	<ul style="list-style-type: none"> -České hory (Horská služba, 2015) -Přeshraniční cyklostezka Prudnik – Jindřichov Euroregion Praděd (JTS Olomouc, 2018) 	<ul style="list-style-type: none"> - Odkaz Vincenze Priessnitze v česko-polském příhraničí (revitalizace lázeňského centra) (JTS Olomouc, 2018) - Na stezkách bez hranic (krusnohori-bez-hranic.cz, 2018)

Zdroj: vlastní zpracování dle zdrojů uvedených u jednotlivých projektů

10 Projekt „S Jetíkem po českých horách“

Jedním z již realizovaných projektů Horské služby ČR, o.p.s. je „S Jetíkem po českých horách“, který byl určen pro děti a rodiny s dětmi. V této kapitole je popsána realizace, pravidla účasti, pravidla soutěží a nesmí chybět finanční plán, který udává přehled o pojetí nákladů.

10.1 Management projektu a řízení lidských zdrojů

Žadatelem předloženého projektu byla Horská služba ČR, o.p.s., jež se rozhodla rozšířit portfolio svých doposud nabízených služeb o marketingový produkt S Jetíkem do českých hor a s tím spojenou reklamní kampaň. Tato kampaň měla přinést zvýšení využití přírodních, kulturních a historických potenciálů území českých hor nejen pro rozmach cestovního ruchu, šlo hlavně o nárůst návštěvnosti i méně proslulých oblastí.

Projektový tým zajišťující přípravy, samotný průběh i udržitelnost, byl složený ze stávajících členů Horské služby. Hlavním manažerem celého projektu byl Mgr. Jiří Brožek, v té době ještě hlavní náčelník HS. Finančním manažerem se stal Ing. Luboš Veselý, odborným poradcem pak Pavel Klicpera, jež byl odborným poradcem a zástupcem hlavního partnera projektu z agentury Czech Tourism. Legislativní referentkou právního odboru Ministerstva pro místní rozvoj byla JUDr. Magda Krytinářová, jež byla také koordinační manažerkou. Nedílnou součástí týmu byli i externí poradci společnosti Dobrý důvod s.r.o., kteří vypracovali veškeré žádosti a administrativní úkoly během realizace. Horská služba také vytvořila nové pracovní místo s plným úvazkem na post odborného manažera, který obstarával plnění veškerých cílů a opatření. Tímto zaměstnancem se stal Lukáš Vokatý. (Podklady pro hodnocení kvality RKaZ (Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost))

Prvním krokem bylo sestavit přípravné fáze projektu, včetně zhotovení žádosti o poskytnutí dotace. Na které navazovala samotná realizace a administrativní úkoly týkající se výstupů projektu a jeho udržitelnosti.

10.2 Soulad projektu s koncepcí státní politiky cestovního ruchu v ČR pro období 2007 – 2013

Projekt S Jetíkem po českých horách byl sestaven v plném souladu s Koncepcí státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007 – 2013, dále jen jako Koncepce. Realizace projektu vedla k naplnění hlavních strategických a specifickým cílům této Koncepce. Specifické cíle Koncepce (Podklady pro hodnocení kvality RKaZ):

- Marketingový produkt S Jetíkem do českých hor a propagace s ním spojená umožnila udržitelné využívání přírodního potenciálu krajiny, jako nezbytnou podmínku pro zvýšení její atraktivity pro cestovní ruch,
- Propagace českých hor včetně vytvoření marketingového produktu zajistila zvýšení dostupnosti přírodních atraktivit a památek využívaných cestovním ruchem,
- Projekt byl zacílen na environmentálně významné oblasti, na české hory. Proto je v projektu kladen důraz na rozvoj environmentálně šetrných forem cestovního ruchu jako možností pro rozvoj udržitelného cestovního ruchu. Šlo hlavně o rozvoj pěší a venkovské turistiky a cykloturistiky.

Projekt naplňoval také cíle tří priorit. První prioritou byla konkurenceschopnost národních a regionálních produktů cestovního ruchu, jež pod sebe vztáhla produkt S Jetíkem do českých hor, který propagoval české hory a snažil se motivovat hlavně české obyvatele k jejich návštěvě. Současně se nabídka českých hor zaměřovala i na zahraniční návštěvníky, což vedlo k ucelené nabídce českých hor, která do té doby v ČR chyběla. Projekt byl jmenován také národním produktem. Druhou prioritou bylo rozšiřování a zkvalitňování infrastruktury služeb CR (cestovního ruchu), kde projekt naplňoval třetí opatření zahrnující zkvalitňování služeb cestovního ruchu. Díky druhé prioritě došlo ke zvýšení kvality poskytovaných služeb Horskou službou ČR návštěvníkům hor. Nedílnou součástí zkvalitnění byla i propagace bezpečného pohybu na horách a tím i jejich bezpečnosti. Pro zviditelnění bylo využito mnoho forem, mezi ty hlavní patřilo DVD (digitální všestranný disk), soutěž Po stopách Jetíka po českých horách a samotné propagační akce. Pod zkvalitnění patří také čtvrté opatření druhé priority, které se zavazuje k vytváření podmínek pro realizaci šetrných forem cestovního ruchu, a to zejména šetrných k životnímu prostředí a ekologické osvětě návštěvníků destinací. Ekologická osvěta byla

v projektu zařazena výhradně do výukového DVD, leporel, které byly dětem darovány na jednotlivých sběrných místech a na webových stránkách. Třetí prioritou byl marketing cestovního ruchu a rozvoj lidských zdrojů, kdy šlo o první opatření této priority, která se zabývala propagací cestovního ruchu na mezinárodní, národní a regionální úrovni. Projekt realizoval zkvalitnění koordinace propagace cestovního ruchu mezi jednotlivými orgány státní správy a samosprávy, včetně Ministerstva pro místní rozvoj, Czech Tourismem, kraji, městy, jednotlivými regiony, organizacemi cestovního ruchu, správou CHKO (Chráněná krajinná oblast) a Agenturou na ochranu přírody a krajiny. (Podklady pro hodnocení kvality RKaZ)

10.3 Vstupní analýza jako zdůvodnění nutnosti realizace projektu

Při vstupní analýze na začátku roku 2012 bylo zjištěno, že doposud chyběla ucelená nabídka hor pro český a zahraniční trh. Prezentace a propagace jednotlivých horských oblastí byla roztržena a potenciální návštěvník měl problém získat úplné informace. Neexistovala žádná provázaná nabídka, která by motivovala k další návštěvě. Proto bylo realizací projektu docíleno vytvoření této nabídky přírodního bohatství českých hor. Propagace hor zacílená na mládež a děti chyběla úplně, proto byl jako maskot celého projektu zvolen Jetík. Co se týče propagace českých horských oblastí v zahraničí, je nabídka velmi omezená na hlavní lyžařská či turistická centra. Jediný, kdo se o zahraniční zviditelnění stará je Agentura Czech Tourism, která přispívá do katalogu Outdoor Holidays a je součástí zahraničních veletrhů cestovního ruchu. Díky projektu bylo uskutečněno sedm propagačních akcí, které se postaraly o zviditelnění českých hor rodinám s dětmi a napomohly tak k jejich opětovné návštěvě. Podle průzkumů agentury STEM/Mark (Czech Tourism, 2004) bylo zjištěno, že čeští obyvatelé mají nedostatek informací o tuzemské turistické nabídce, tudíž i českých hor. Dalo se tedy očekávat, že díky 7 promo akcím vyjmenovaným níže dojde ke zvýšení popularity a následně návštěvnosti. Během analýzy došlo také ke zjištění, že do spuštění projektu byla pozornost ohledně bezpečného pohybu na horách a činností horské služby brána pouze okrajově. Díky vysoké neinformovanosti návštěvníků byla míra úrazů vysoká. Projekt si tedy kladl za další cíl vytvoření image „české hory jsou bezpečné hory“, která povede k vyšší návštěvnosti s nižší mírou úrazovosti. (Podklady pro hodnocení kvality RKaZ)

10.4 Realizace samotného projektu „S Jetíkem po českých horách“

Dle e-mailu Lukáše Vokatého, bývalého odborného manažera projektu z 15. ledna 2018 byla první iniciativa Horské služby k vytvoření projektu na začátku roku 2012. Průběh byl pak představen na tiskové konferenci v Praze na konci léta v tomtéž roce. Šlo o největší projekt Horské služby ČR, o.p.s. pro české i zahraniční rodiny s dětmi. Délka trvání byla naplánována na dva roky a to do všech horských oblastí. Do Jizerských, Orlických, Krušných hor, na Šumavu, do Beskyd, Jeseníků i Krkonoš, zkrátka všude, kde HS ČR působí. Primárním cílem bylo představení rozhodujících předností v každé z oblastí, včetně důrazu na bezpečnost v letní i zimní sezóně.

„Každoroční zvyšující se návštěvnost českých hor přináší dle statistik HS i více úrazů. Osobně vidím příčinu v nedostatečné obecné prevenci, i když právě o zvyšování znalostí bezpečného pohybu v horách se snažíme dlouhá léta. Proto jsme se rozhodli aktivně vstoupit s tímto projektem a přímo oslovit návštěvníka hor zábavnou soutěžní formou a přitom návodně s pravidly pro bezpečný návrat.“ uvedl k projektu Jiří Brožek, v tuto chvíli již výkonný ředitel HS ČR. Jetík je ztělesněním sněžného muže z Himálají, který se vydal objevovat krásy a historii českých hor. (Horská služba ČR, 2012)

10.5 Vysvětlení pravidel soutěže „Po stopách Jetíka po českých horách“

Dále dle e-mailové korespondence s Lukášem Vokatým, byla vysvětlena pravidla soutěže. Aby měli rodiče, ale hlavně děti motivaci do hor vyrazit, byla jako součást projektu spuštěna soutěž „Po stopách Jetíka po českých horách“. Doba, po kterou se mohla široká veřejnost zúčastnit, byla 2 roky, průběžně po celý rok 2013 a 2014. Po celé České republice bylo rozprostřeno okolo 160 razítkovacích míst, na kterých mohl každý účastník do svého razítkovacího pasu získat otisk, jako odměnu za navštívení daného místa. Seznam těchto míst bylo možné najít na mapách Jetíka či na webu. Razítkovací pas bylo možné získat na sběrných místech, která byla zakreslena na Jetíkových mapách či šlo tento dokument stáhnout z webových stránek www.jetik.info. V každé oblasti bylo 3 – 5 sběrných míst, které zároveň s rozdáváním a vybíráním pasů obstarávaly distribuci propagačních materiálů na další razítkovací místa. Při získání 7 razítek dostalo dítě zelený odznak, při 14 razítkách oranžový a pokud dítě získalo 21 razítek, šlo o červený odznak, viz

Obrázek 12 níže. Pokud bylo 21 razítek nasbíráno alespoň ve třech horských oblastech ze sedmi, mohl se razítkovací pas odevzdat na sběrných místech či zaslat na ekonomické centrum HS v Praze a soutěžit o hodnotné ceny.

A když se řekne hodnotné ceny, tak to opravdu bylo, jelikož šlo výhradně o prvotřídní funkční oblečení od společnosti Norská móda, které je pro návštěvu vyšších horských poloh nezbytné. V roce 2014 bylo odevzdáno přes 220 razítkovacích pasů, které byly ohodnoceny jednou z 820 cen. Zbylé ceny zůstaly k dispozici pro úspěšné účastníky dalších let. Během projektu bylo vytištěno přes 150 000 turistických pasů v sedmi jazykových verzích, kde 90% z nich bylo rozdáno veřejnosti. Dále bylo zajištěno 400 000 Jetíkových mapek a 50 000 naučných leporel.

Obrázek 12: Odznaky za sbírání Jetíkových stop
Zdroj: vlastní

Tento způsob komunikace byl aktivní, HS využívala však i pasivní styl, zejména pomocí informačních materiálů, které byly zapojeny do soutěže.

Dále byla komunikace zajištěna pomocí pravidel chování v horských oblastech, která byla sepsána podle desater Horské služby a také pomocí důrazu na ekologické chování na horách. Následujícím přiblížením hor dětem, ale i adolescentům či rodičům, byl zábavně naučný a propagační časopis o českých horách s názvem „Jetík“. Ročně vycházela čtyři čísla a během letní i zimní sezóny speciální vydání, celkově bylo od každého vydání

vytištěno 24 000 kusů. V úvodu časopisu byla část informační, zmíněny novinky či statistiky zásahů záchranářů HS. Následovalo několik stran návrhů na výlety pro rodiny v jednotlivých oblastech, včetně typů na trasy, informační centra v oblasti, zajímavosti pro děti na daném místě a další. Jetík také nabádal své fanoušky o stažení si aplikace Horská služba či v současnosti aplikace propojená i s Horskou službou Záchranka do svých telefonů. Popis aplikace je v podkapitole 13.2. V rubrice „Jetík nám radí“ šlo o články týkající se ochrany přírody, ekologie, dopadů neekologického chování, viz Obrázek 13 níže. Na konci mohl čtenář najít pasáž rozhovorů se sportovci či známými osobnostmi.

OCHRANA PŘÍRODY

Územní organizace

Pokud se již rozhodneme a zrealizujeme výlet za přírodními krásami, určitě si nepřejeme, aby nám celkový dojem kazil pohled na odpadky či jiné důsledky lidské činnosti. Měli bychom si uvědomit, že v přírodě jsme vlastně „na návštěvě“.

Chráněných míst je v České republice zhruba kolem tisíce a jejich rozloha dosahuje asi 10 % území státu. Bohužel s rozvojem různorodých aktivit člověka a zejména rozvojem turistického ruchu se nerušené přírodní prostředí pro rostliny a živočichy značně zmenšuje. Přesto existují způsoby, jak pro další generace zachovat to, co v přírodě vidíme a potkáme v současné době my.

Národní parky

Nejvýše na pomyslném žebříčku územní ochrany přírody stojí národní parky. Je to také proto, že se jedná o velkoplošná chráněná území. Česká republika má čtyři.

7 DIVŮ KRKONOSÍ

Krkonošský národní park má od roku 2013 dokonce svých 7 divů. Nejvíce hlasů získal Obří důl, následoval Kotel, Mumlavský vodopád, Meandry Labe, Modrý důl, Pančavský vodopád a na sedmém místě skončil Rýchorský prales.

Nejstarším je **Krkonošský národní park**. Největším je Národní park **Šumava**. Nejmenším je Národní park **Podýjí**. Nejmladším je Národní park **České Švýcarsko**.

Každý park má svá specifika a přírodní úkazy, pro které byl vyhlášen a na které je právem pyšný.

Při toulkách po našich národních parcích můžete narazit na pojem zónace. Obecné zóny konkretizují jednotlivá opatření ochrany přírody. V praxi je to tak, že I. zóna, tzv. „jehlička“, značí území s nejvýznamnějšími přírodními hodnotami. „Dvojka“ zahrnuje oblasti s významnými přírodními hodnotami, „trojka“ je územím, kde člověk pozměnil ekosystémy a poslední je ochranné pásmo, které je jakousi „narázníkovou“ zónou parku.

Volný pohyb osob na území národních parků je regulován návštěvním řádem.

Chráněné krajinné oblasti

Stejný cíl ochrany přírody jako národní parky mají tzv. „cháčáčččka“ – chráněné krajinné oblasti. Na území České republiky bylo vyhlášeno 25 CHKO. Nejstarší je CHKO Český

ráj, který byl zřízen již v roce 1955. Nejmladší je CHKO Český les vyhlášený v roce 2005. Největší je CHKO Beskydy. Nejmenší je CHKO Blaník.

Maloplošná, zvláště chráněná území

Dělíme na Národní přírodní rezervace, Národní přírodní památky, Přírodní rezervace a Přírodní památky

- **Národní přírodní rezervace** poskytují ochranu v mezinárodním či národním měřítku. Jedná se o unikátní přírodní ekosystémy či vzácné a ohrožené organismy, např. Boubínský prales.
- **Národní přírodní památky** jsou území menší rozlohy zřízené k ochraně určitých přírodních objektů, např. geologické či geomorfologické útvary či jeskyně. Konkrétně např. Žehuňský rybník.
- **Přírodní rezervace** jsou obdobou národních přírodních rezervací, pouze s regionálním významem. Nejstarší přírodní rezervací je v České republice Žofínský prales.
- **Přírodní památky** jsou území obvykle menší rozlohy. Byly zřízeny k ochraně určitých přírodních objektů. Status přírodní památky má v České republice více než 1270 území a objektů, např. obora Hvězda.

Obecně chráněná území

Přírodní parky zřizují krajské úřady vyhláškou. Je zde omezena činnost, která by vedla k rušení či poškození dochovaného stavu území. Příkladem je Údolí Doubravy.

Významné krajinné prvky jsou ze zákona lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera a údolní nivy.

Pokud jste znaveni informacemi o územní ochraně přírody, neváhejte a zkuste procházku do vašeho okolí zjistit, zda máte blízko svého bydliště přírodní památku či přírodní rezervaci.

Alena Tondrová, Správa KRNP

CO JE NATURA 2000?

Je soustava chráněných území, kterou společně vytvářejí členské státy Evropské unie. Záměrem soustavy Natura 2000 je ochrana biologické rozmanitosti. Jednotlivá území jsou navrhována podle přesně stanovených kritérií. Do soustavy Natura 2000 spadají dvě kategorie: Evropsky významná lokality (EVL) a Ptačí oblast (PO). Dosud bylo v České republice vyhlášeno přes 40 ptačích oblastí.

Obrázek 13: Ukázka z časopisu Jetík "Jetík nám radí"

Zdroj: Foto odborného manažera projektu Lukáše Vokatého

Dalším cílem a předpokladem úspěšnosti tohoto projektu byly 4 základní body (Lukáš Vokatý, 2018):

- Návrat českých rodin do hor,
- Bezpečný návrat z hor,
- Ekologický aspekt dodržování desater HS (pro cyklisty, lyžaře i pěší; viz níže),
- Bezpečné sportování mládeže.

S cílem bezpečného návratu z hor úzce souvisí dodržování pravidel nejen Horské služby. Jetík svojí působností zasáhl v sedmi oblastech do všech druhů ochranných území. Z tohoto důvodu je také nutné dodržování místních pravidel podle ochrany území. Nejvyšší ochranu mají samozřejmě národní parky, které máme v České republice čtyři a kromě NP Podyjí všechny zasahují do horských oblastí. To ovšem neznamená, že se účastník projektu a soutěže bude chovat hůře v chráněných krajinných oblastech či přírodních rezervacích. Důvodem pro zařazení ekologického aspektu mezi čtyř hlavní cíle a předpoklady, byla zvyšující se návštěvnost horských oblastí, a to nejen turistů, lyžařů ale i cyklistů. Tato skutečnost sebou nese zvýšené riziko vzniku odpadu a znečištění okolních ploch. Kromě informačních tabulí na trasách, jsou informace o důsledcích odpadu v horách také v propagačních materiálech projektu a ve výukovém videu, dodal Lukáš Vokatý.

Co se týče bezpečného sportování mládeže, šlo hlavně o zajištění edukace ohledně ochranných pomůcek. V posledních letech se staly oblíbenými adrenalinové sporty, které s sebou nesou větší riziko úrazu bez pokrývky hlavy či páteřního chrániče. V létě jde hlavně o freeridové ježdění na kole různými terény, v zimě snowboardové sjezdy, freestyle na lyžích a další. V mladém či adolescentním věku se obvykle záchranáři setkávají s odmítáním těchto pomůcek z důvodu vzbuzování dojmu na své kamarády či jako důkaz rozporu s rodiči. Cílem projektu je tedy přiblížit nutnost používání a důkazy, že zbytečné to není. Event akcí se proto vždy účastnili adrenalinoví sportovci z řad lezců, freeridistů a freeskiérů. (Horská služba ČR, 2012)

10.6 Výukové DVD Jetíka pro školy

Dle e-mailu Lukáše Vokatého z 18. února 2018 byla vysvětlena potřeba zařazení výukového DVD jako forma propagace pro děti. Aby se zvýšilo povědomí o ochraně přírody, prevenci, bezpečnosti a ekologii v horských oblastech mezi malými a staršími dětmi, bylo vytvořeno výukové 35 minutové DVD pro školy a školy v přírodě. Výhodou bylo vydání také druhého DVD, trvajících 15 minut, jež bylo v sedmi jazykových mutacích a představováno Czech Tourismem na zahraničních veletrzích cestovního ruchu, tudíž mohlo být představeno i zahraničním návštěvníkům hor. V delším videu jsou představena jednotlivá pohoří. V Krušných horách je doporučeno mnoho lyžařských tratí pro malé i velké či Ježíškova pošta na Božím Daru, kde se také nachází jedna z Jetíkových stop. V Krkonoších Jetík doporučuje nejen nejvyšší vrchol České republiky Sněžku s 1602 m.n.m., ale i ukázkou správného chování při pohybu na sjezdových tratích. Tato pravidla jsou zmíněna v desateru FIS, viz Tabulka 4 výše. Ve videu je také zmíněno telefonní číslo Horské služby +420 1210, jde o SOS (mezinárodní tísňový signál) číslo dostupné nonstop v případě jakékoliv nehody v horských oblastech. V Orlických horách je doporučeno navštívení obranného opevnění Hanička, kde průvodce videem při navštívení popisuje desatero Horské služby pro bezpečný pohyb v horském terénu. Nezbytnou radou zmíněnou ve videu několikrát je uložení si telefonního čísla na HS, ale i na Záchranou zdravotní službu a linku 112. Pro účely volání je pak před túrou či sportovním výkonem nutné zkontrolovat stav baterie mobilního telefonu. Na Šumavě je průvodcem poukázáno na velké množství vodních ploch, hlavně pak Plešné jezero a Schwarzenberský kanál, který přes 100 let pomáhal splavovat palivové dřevo až do Vídně. V této fázi videa je pak dětem jasně představena nezbytnost zákazu pohazování odpadků v horách. Ekologické chování je poté názorně popsáno na příkladu rodinného výletu na skládku odpadu. Nesmí chybět ani ukázkou správného roztřídění vzniklého odpadu během výletu do jednotlivých kontejnerů. Následuje pohoří Beskyd, které je známé svými neobydlenými oblastmi s druhy zvířat, které nejsou nikde jinde k vidění. Na tomto místě jsou děti seznámeny s povinnou výbavou každého návštěvníka hor, jde hlavně o mapu, GPS (globální poziční systém) lokátor (může být součástí dostatečně nabitého mobilního telefonu), pevnou obuv, dostatečně teplé oblečení dle předpovědi počasí. U počasí v horách pak není radno si zahrávat, stačí pár minut a vše může být jinak.

V současné době je skoro každý z nás včetně starších dětí majitelem chytrého telefonu, do kterého autoři celého projektu S Jetíkem po českých horách doporučují stáhnout aplikaci Záchranka. Využití této aplikace je popsáno níže v podkapitole 13.2. Aplikace Záchranka. Pokud se návštěvník ztratí, stačí zmáčknout jediné tlačítko v aplikaci a pomocí GPS umístění jsou záchranáři schopni určit Vaši přesnou polohu. Jelikož bylo toto video vytvořeno primárně pro školou povinné děti, nesmí chybět informace, že zneužití aplikace jako formu žertíku s kamarády se trestá. Ve chvíli, když si někdo jiný dělá pouze legraci, že potřebuje pomoci, může jít o život někomu jinému, který zásah HS opravdu potřebuje. V Jizerských horách pak průvodce nabízí všestranné sportovní vyžití, ať už cyklistické výlety, běžkařské tratě či pěší túry. Jetíkovo razítko může sběratel získat i na vysílači Ještěd. Mezi další pravidla patří ta cyklistická, která se v tomto pohoří opravdu hodí dodržovat. Poslední horskou oblastí jsou vrcholky Jeseníků, kde najde své vyžití opravdu každý. Velké množství turistických i cyklistických tras je výborně označeno a doplněno o poučné tabule. Celkově je video natočeno hravou formou i pro menší diváky a doplněno o pohádkové postavy. V současné době je video možné najít i na internetu, na webové stránce YouTube pod názvem S JETÍKEM PO ČESKÝCH HORÁCH, viz odkaz <https://www.youtube.com/watch?v=tTjp0E0Am6A>. Díky této propagační akci a výrobě tisíců DVD, které byly distribuovány do škol, bylo po celé České republice proškoleny mnoho tisíců dětí základních škol.

10.7 Propagační akce projektu

Aby se informovanost o naplánovaném projektu dostala co nejvíce do podvědomí rodičů, bylo naplánováno 7 event akcí ve velkých městech v každé z oblastí (Horská služba ČR, 2013):

- 11. 6. 2013 Brno (Moravské náměstí),
- 12. 6. 2013 Ostrava (Centrum Nová Karolina),
- 19. 6. 2013 České Budějovice (Sokolský ostrov),
- 25. 6. 2013 Plzeň (Borský park),
- 9. 9. 2013 Hradec Králové (Žižkovy sady),
- 10. 9. 2013 Praha (Galerie Harfa),

- 11. 9. 2013 Liberec (Horní Hanychov, konečná tramvaje č. 3).

Na projektu také spolupracovala státní příspěvková organizace CzechTourism, která spadá pod Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Tato organizace zařizovala pozvánky do horských oblastí spolu s konkrétními návrhy na rodinné výlety, a to nejen pro rodiny s malými dětmi, počítalo se i s těmi odrostlejšími. Agentura zajistila také výše zmíněné 15 minutové DVD s vícejazyčnými verzemi pro zahraniční veletrhy.

Dalším program akcí byl zajišťován HS, šlo hlavně o animační programy pro děti, výuku první pomoci, ukázky ekologického chování v přírodě a workshopy. Nemohlo chybět ani představení Desatera zásad bezpečného chování při pohybu v horském terénu, viz výše. (Horská služba ČR, 2013)

10.8 Sledování úspěšnosti webu www.jetik.info

Pro zpětnou vazbu realizátorů celého projektu byly nutné informace o návštěvnosti webových stránek. Bylo tak zjištěno, že zájem je průběžně stejný, denně šlo o 100 návštěvníků. Vyšlo najevo, že s přibývajícím dnem letních prázdnin 2013 docházelo k růstu návštěv, každý se proklikal přibližně 8 stránkami a strávil zde přes 7 minut času. Z výpočtů se došlo také k závěru, že po spuštění webu odejde pouze okolo 22,48% lidí, zatímco krátce po spuštění projektu potažmo webu o projektu šlo o polovinu návštěvníků. Více lidí se také na web vrátí opakovaně. (Horská služba ČR, 2013)

10.9 Finanční plán projektu

Následující informace jsou součtem položek z rozpočtu z Žádosti o poskytnutí dotace z Integrovaného operačního programu (IOP), kde byla prioritní osa 4a zajišťující Národní podporu cestovního ruchu – hlavní cíl Konvergence a z rozpočtu Žádosti o poskytnutí dotace z Integrovaného operačního programu, prioritní osa 4b Národní podpora cestovního ruchu – cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost (zkráceně RKaZ). Projekt S Jetíkem po českých horách byl neziskovým projektem, po dobu realizace ani v době udržitelnosti vykazoval žádné příjmy ani výnosy. Hlavními zdroji financování byly dotace z Integrovaného operačního programu a rozpočet Horské služby ČR, o.p.s.

Jednotlivé splátky byly rozděleny do 4 etap. Plánovaným zahájením realizace projektu bylo 1. 5. 2012 a ukončení 30. 4. 2014. Žádosti o platbu byly podávány vždy po ukončení dané etapy, neboli ex-post. (Podklady pro hodnocení kvality RKaZ)

Tabulka 8: Plánované výdaje během realizace projektu pro oba cíle v jednotlivých etapách (bez DPH)

Položka	1. etapa 05-08/2012	2. etapa 09/2012- 03/2013	3. etapa 04-09/2013	4. etapa 10/2013- 04/2014	Celkem
01. Pořízení zařízení a vybavení	140 000	0	0	0	140 000
02. Služby související s realizací projektu	810 000	5 570 000	4 287 000	2 645 400	13 312 400
03. Osobní náklady	208 666	365 167	313 000	365 167	1 252 000
04. Režijní náklady	17 000	21 000	18 000	21 000	72 000
Celkové náklady	1 170 666	5 956 167	4 618 000	3 031 567	14 776 400

Zdroj: Podklady pro hodnocení kvality, interní zdroj Horské služby

Tabulka 9: Plánované výdaje v době udržitelnosti projektu

Období	2014	2015	2016	2017	2018
náklady	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000

Zdroj: Podklady pro hodnocení kvality, interní zdroj Horské služby

Zajištění finančního krytí přípravných a realizačních fází bylo rozděleno následujícím způsobem:

- 95% způsobilých nákladů pokryla dotace z IOP, přičemž EU (Evropská unie) přispěla 80,75% a 14,25% bylo vyplaceno ze státního rozpočtu,
- 5% způsobilých nákladů bylo zaplaceno z rozpočtu Horské služby ČR, o.p.s. (Podklady pro hodnocení kvality RKaZ)

Tabulka 10: Členění finančních částek dle % krytí

Zdroj financování	Celkem za celý projekt	Priorita 4a – cíl Konvergence	Priorita 4b – cíl RKaZ
Dotace z ERDF 80,75 %	11 931 943,- Kč	11 079 660,- Kč	852 283,- Kč
Dotace ze SR 14,25 %	2 105 637,- Kč	1 955 235,- Kč	150 402,- Kč
Vlastní zdroje 5 %	738 820,- Kč	686 047,- Kč	52 773,- Kč
Neuznatelné náklady	0,- Kč	0,- Kč	0,- Kč
Finanční prostředky celkem	14 776 400,- Kč	13 720 942,- Kč	1 055 458,- Kč

Zdroj: Podklady pro hodnocení kvality, interní zdroj Horské služby

Jelikož šlo o zpětné proplácení projektu, předfinancování jednotlivých etap bylo zajištěno prostřednictvím vlastních zdrojů žadatele o dotaci, nebo Horské služby ČR, o.p.s. Celkové finanční náklady spojené s kompletní realizací projektu měly dosáhnout výše 14 776 400 Kč. Níže v Tabulce 11 je uvedeno členění jednotlivých plánovaných nákladů.

Tabulka 11: Členění jednotlivých plánovaných nákladů na projekt

Druh výdajů rozpočtu	Měrná jednotka	Počet jednotek	Jednotková cena v Kč	Náklady v Kč
01. Pořízení zařízení a vybavení				140 000
01.03 Nákup drobného dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku				
01.03.01 Nákup vybavení kanceláře (PC včetně softwaru 40.000, multifunkční tiskárna 30.000, kancelářský nábytek 50.000, fotoaparát a telefon 20.000)	dodávka	1	140 000	140 000
02. Služby související s realizací projektu				13 312 400
02.01 Řízení projektu - projektové poradenství	měsíc	24	10 000	240 000
02.02 Realizace projektu				
02.02.01 Vizuelní identita	smlouva	1	720 000	720 000
02.02.02 Propagační kampaň	smlouva	1	7 125 400	7 125 400
02.02.03 Časopisy	smlouva	1	2 400 000	2 400 000
02.02.04 Propagační DVD	smlouva	1	1 650 000	1 650 000
02.02.05 Propagační akce	smlouva	1	1 127 000	1 127 000
02.03 Propagace a publicita projektu - nákup vlajek, zhotovení informačních tabulí na akce a samolepek na jednotlivé propagační předměty	dodávka	1	50 000	50 000
03. Osobní náklady související s řízením projektu				1 252 000
03.01 Mzdové náklady - 1 osoba včetně odvodů	měsíc	24	40 500	972 000
03.02 Cestovné, stravné, ubytování	km	40 000	7	280 000
04 Režijní náklady související s řízením projektu				77 000
04.01 Nákup provozního materiálu	měsíc	24	2 000	53 000
04.02 Jiné náklady - telefon	měsíc	24	1 000	24 000
06. Způsobilé výdaje celkem				14 776 400
07. Nezpůsobilé výdaje celkem				0
08. Příjmy projektu				0
09. Celkové náklady projektu				14 776 400

Zdroj: Podklady pro hodnocení kvality, interní zdroj Horské služby

Dle e-mailu Radky Polífkové (samotné externí poradkyně projektu) z 23. března 2018, šlo o jeden z nejlépe zpracovaných projektů, které byly v této dotační výzvě podány. Bez problému prošel posouzením přijatelnosti i formální kontrolou. Následně byl předán

hodnotitelům, kde však dostal negativní stanovisko a byl vyřazen z výzvy. Žadatel jakožto Horská služba ČR, o.p.s. podala odvolání a požádala o přehodnocení projektu. Tomuto požadavku bylo vyhověno a projekt byl pro výzvu nakonec přímo doporučen. Díky odvolání se však přípravy projektu pozdržely a došlo k prodlevě oproti plánu. Díky těmto administrativním procesům byl termín ukončení projektu stropem, kdy musely být ukončeny všechny projekty v dané výzvě a HS kvůli procesní chybě přišla o případnou rezervu, pokud by během realizace došlo k nějakému problému. Nakonec došlo k získání výjimky a projekt dostal zelenou na prodloužení realizace. Z původního data zahájení 1. ledna 2012 došlo k přesunutí na 1. května 2012 a 1. etapa trvala místo 6 měsíců pouze 4 měsíce. Původní datum ukončení projektu bylo stanoveno na 31. prosince 2013, díky výjimce však došlo k posunu na 30. dubna 2014.

11 Projekt České hory

V polovině roku 2015 byl v Praze Horskou službou ČR, o.p.s. představen projekt České hory, který navázal na projekt S Jetíkem po českých horách. I tento projekt zacílil svoje působení na rodiny s dětmi a milovníky hor.

„Hlavním výstupem projektu je mobilní aplikace České hory, pomocí které je možné sbírat virtuální „Jetíkovy“ stopy, které jsou rozmístěny po všech sedmi pohorích, na kterých působí Horská služba. Aktuálně je stop přibližně 250, postupně budou přibývat,“ uvedl Dominik Brožek, manažer projektu. Každá Jetíkova stopa je oceněna jinou hodnotou podle námahy, kterou je nutno vykonat pro její dosažení. Seznam sběratelů je tedy stále aktualizován, díky mobilní verzi. První kolo soutěže skončilo na konci roku 2015 a 60 nejúspěšnějších sběračů získá hodnotné ceny, opět v podobě kvalitního outdoorového oblečení. Mobilní aplikace je kompatibilní jak pro operační systém iOS od Applu, tak pro Android. Je zdarma ke stažení na App Store i na Google Play doméně. *„V mobilní aplikaci najdeme taktéž doporučené turistické trasy se seznamem stop, doporučená pravidla pro pohyb v terénu a seznam stanic HS s navigací k nejbližší,“* řekl Michael Sovadina, jednatel společnosti Simopt, která aplikaci vytvořila. Bodové umístění lze sledovat i na webových stránkách www.jetik.eu, web i aplikace fungují ve čtyřech jazykových verzích – čeština, angličtina, němčina a polština. (Horská služba ČR, 2015)

„Primárně je projekt zaměřen na propagaci a posílení domácího cestovního ruchu, konkrétně českých hor. Zároveň se, tak jako Jetík, věnuje prevenci bezpečného pohybu na horách,“ připomněl Jiří Brožek, výkonný ředitel Horské služby ČR, o.p.s. Veškeré akce byly realizovány Horskou službou ČR a financování bylo zajištěno z prostředků Evropské unie, konkrétně pak díky Integrovanému operačnímu programu. Sama HS ČR se podílela 5% financí, EU pak většinou částí 80,25% a 14,75% je hrazeno ze státního rozpočtu České republiky. Kromě webových stránek, mobilní aplikace a Facebookového profilu České hory byl projekt propagován také pomocí rádiových stanic a TV (televizního vysílání). V televizních přenosech šlo o minipořady, které propagovaly individuální oblasti. Od spuštění proběhlo také 21 celodenních akcí ve všech oblastech, konkrétně pak v jejich největších městech, součástí kterého byly animační aktivity pro celé rodiny, včetně poučného edukativního programu. (Horská služba ČR, 2015)

Když HS v roce 2015 spustila soutěž České hory, která navazovala na soutěž z roku 2012 a 2013 Po stopách Jetíka po hřebenech českých hor, snažili se současní autoři o stejně velký ohlas a zájem. V roce 2016 se před letními prázdninami autorům mobilní aplikace podařilo přidat pár novinek. Po stažení a nainstalování aplikace si stopař po Jetíkových stopách založil svůj sběračský profil, nově však body za jednotlivé stopařské úspěchy získal přiblížením na 50 metrů od stopy pomocí GPS souřadnic. Aplikace si tak automaticky stopu sebrala a aktualizovala počet dosažených bodů v daném profilu. Další novinkou bylo obnovení seznamu doporučených tras jak pro děti, mládež, dospělé, ale i aktivní sportovce. Proto přibily také informace týkající se základů první pomoci, pravidla a desatera dobrého chování v horských oblastech, na sjezdových tratích viz tabulky 1-4 výše v textu. Pomocí aktualizované verze už mohl stopař porovnávat nejen své průběžné výsledky, ale i v danou chvíli konkrétní výsledky s členy v Síni slávy. V Síni slávy se vytvářely žebříčky nejlepších sběračů za den, týden, měsíc ale i rok. Hlavním partnerem soutěže a dodavatelem cen se stala společnost Norská móda, která na český trh přišla s vysoce kvalitním norským ourdoorovým oblečením a sportovním příslušenstvím. (Horská služba ČR, 2016)

Hlavní soutěž skončila k 30. září 2017 a byl sestaven žebříček nejlepších soutěžících. Pro získání cen však nebylo jedinou podmínkou získání nejvyššího počtu bodů, ale také dodržení všech pravidel soutěže. Ze soutěže mohl být vyloučen stopař, který porušil platné zákony ČR (například používal nadávky, vulgární nářky a motivy) či poškodil dobré jméno pořadatele. Sto soutěžících s nejvyšším počtem bodů mělo nárok na cenu až po splnění všech těchto podmínek. Každý mohl získat pouze jednu cenu, a pokud získali soutěžící stejný počet bodů, cenu získal ten, který daný počet bodů získal dříve. O výhře byli výherci informováni do 20 dnů po ukončení soutěže e-mailem uvedeným v profilu sběrače. Pokud nebyla výhra přebrána od spediční společnosti, ani osobně vyzvednuta do 20 dnů, propadla bez nároku na náhradu. Po 30. září 2017 se však body stopařům nevykazaly, dají se sbírat stále dále. V současné době je pro ty nejzdatnější a nejvytrvalejší sběrače připravena hodnotná cena, která však ještě nebyla odhalena. Hlavní cenou za 1. místo byl stan, za stříbrné a bronzové umístění dostali sběrači tropickou houpací síť, dalšími cenami byly dětské sety na horské výstupy, batohy, nafukovací karimatky, piknikové deky, dětské čelovky, kompasy, pišťalky na túry či speciální sáčky s kávou, které lze využít zároveň jako konvičku. (Horská služba ČR, 2016)

12 Hodnocení a porovnání projektů S Jetíkem po českých horách a České hory

Při prvním projektu byla potřeba autorů zajistit osvětu českým rodinám, aby se zamezilo rostoucí úrazovosti a nehodovosti v horských oblastech. Aby dokázali motivovat dospělé, zvolili cestu přes soutěž pro děti. Kvůli dětem totiž rodiče dokážou změnit pohled na svět. Nedílnou součástí a cílem projektů bylo dostat rodiny do hor, ale zároveň je poučit o pravidlech a zásadních potřebách přírody. Tento krok byl zvolen více než dobře. Pokud v sobě má dítě soutěživého ducha, mohlo najít velké množství razítek a vyhrát tak krásné ceny, které mohlo využít na další výlety. Výukovým DVD dodaným do škol, bylo docíleno přilákání většího počtu dětských návštěvníků do hor.

Druhý projekt byl již aktualizován a cesta, jak motivovat děti byla zvolena skrze modernější cestu, přes mobilní aplikaci. Ztratila se zde opravdovost získávání Jetíkových stop. Jelikož šlo bodové ohodnocení za stopu získat již z 50 metrů od konkrétního místa, mohly tak děti přijít o zážitek. Zacílení s touto aplikací jednodušší, protože razítkovací pas mohlo dítě například ztratit, kdežto tady bylo vše uloženo v paměti aplikace v daném profilu. Pomoc motivovat dítě mohla také skutečnost, že se v aplikaci dá kontrolovat stále aktualizovaný stav bodového umístění. Pokud tedy mělo aplikaci v telefonu více dětí ve třídě, mohly porovnávat své výsledky a snažit se být co nejlepší. Stejně tak ale mohly porovnávat počet razítek v pasu. U menších dětí by bylo lepší využít razítkovací pas jako u první vlny projektu, jelikož si je sami mohou dojít sebrat a vidí výsledek. Telefon ještě v nízkém věku vůbec nemusí vlastnit a vše by za ně museli řešit rodiče. Pokud by se tak dítě rozhodlo jet na výlet s prarodiči a aplikace by byla pouze v telefonu rodičů, mohlo by tak přijít o šanci získat stopu a body. V projektu České hory se však ztratila synergie mezi Horskou službou a jednotlivými razítkovacími místy včetně zpětné vazby od těchto zprostředkovatelů služeb. V původním projektu se díky zpětné vazbě od zprostředkovatelů razítkovacích míst dokázaly sestavit seznamy nebezpečných míst, možných ekologických rizik pro návštěvníky hor a to se v současné virtuální podobě neutváří.

13 Preventivní projekty vytvořené či využívané Horskou službou ČR, o.p.s.

V této kapitole je popsán projekt „Na kole jen s přilbou“, na kterém se HS spolupodílí a díky kterému je docíleno zvýšení informovanosti o prevenci cyklistů. Druhý projekt „Aplikace Záchranka“ napomáhá činnostem HS při záchraně lidských životů, zejména rychlostí zásahu a při prevenci před špatně provedenou první pomocí.

13.1 Projekt Na kole jen s přilbou

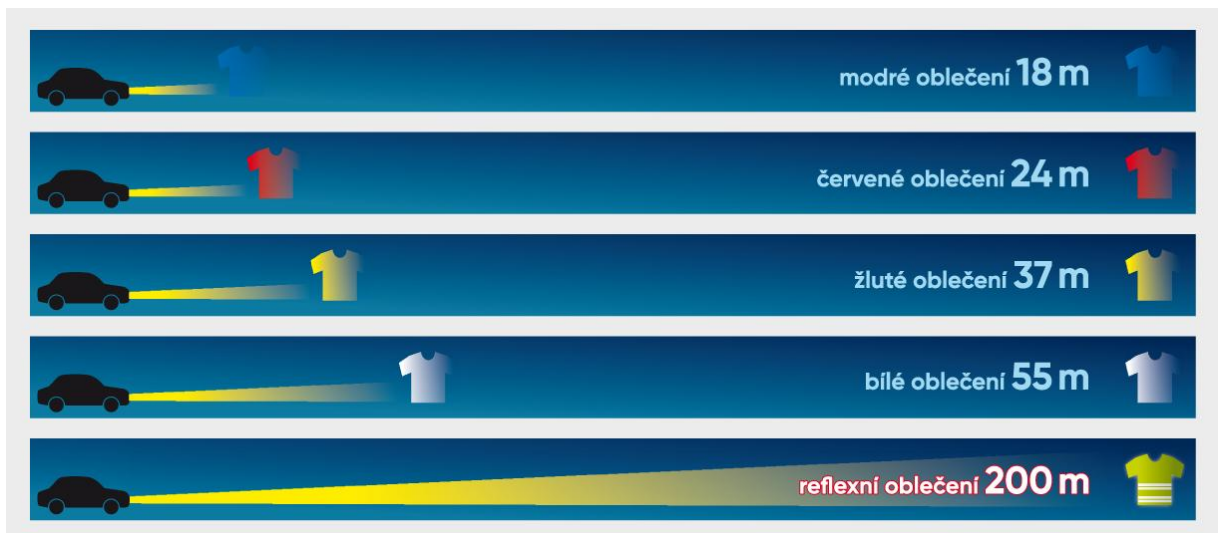
Tento projekt nebyl realizován pouze Horskou službou ČR, o.p.s., byl spuštěn díky kooperaci HS, Ministerstva dopravy, Týmu silniční bezpečnosti a dalších v textu popsaných společností. Vazba s HS však byla navázána velmi úzce a projekt se i na svých webových stránkách odkazuje na správné chování při cyklo výletech dle zásad HS.

Díky rostoucí oblibě cyklistiky po celé Evropě, vznikl v České republice v roce 2011 projekt Na kole jen s přilbou. Lidé na kole jezdí do práce, na nákup, vypnout hlavu do přírody ale i zlepšit fyzickou kondici. Cyklisté jsou tak z větší části součástí silničního provozu. S jízdou na kole je také spojeno nemálo nebezpečí, ať už jde o pád z kola či srážku s dalším účastníkem provozu a to nejen na silnicích. Ne náhodou se projekt, na kterém na spolupráci dohodla obecně prospěšná společnost Bezpečně na silnicích a Horská služba ČR jmenuje „Na kole jen s přilbou“. Ze statistik nehod cyklistů vyplývá, že až v 75% dojde k úrazu hlavy. Smutnou skutečností je, až ve dvou třetinách případů by k úrazům nemuselo vůbec dojít, pokud by cyklista měl chráněnou hlavu správně upevněnou přilbou. Dopravní odborníci ze sousedních zemí, zejména z Rakouska a Německa se shodují na faktu, že až k 20% smrtelným a masivním zraněním by nemuselo dojít, pokud by bylo zákonem dané povinné používání přilby pro všechny věkové kategorie. České statistiky z roku 2016 uvádí, že u 82 % nehod, které bohužel skončili smrtí, byla absence pokrývky hlavy přilbou. Ti, kteří těžké střety a nehody přežili i bez přilby, si sebou do budoucna nesou těžké následky v podobě epileptických záchvatů a psychických poruch. Cílem projektu je tedy dosáhnout poklesu úrazovosti cyklistů,

hlavně těch těžších, které mají velké následky na jejich zdraví. (Tým silniční bezpečnosti, 2018)

Hlídky sestavené autory projektu se každý rok od dubna do října pohybují po všech koutech České republiky, nejen na horách, ale na všech větších cyklostezkách. V roce 2018 jde již o 7. ročník a tvůrci spolu s Horskou službou doufají, že osvěta o bezpečnostních prvcích cyklistů přinese méně nehod i nadále. Je také nutné si uvědomit, že pokud se cyklista pohybuje po silnici, musí dbát pravidel a vyhlášky silničního provozu. Pokud se však člověk nachází mimo pozemní komunikaci, doporučují tvůrci projektu dodržovat desatero HS ČR pro cyklisty, viz Tabulka č. 4 výše. Kromě přilby na hlavě je doporučeno nosit pestré oblečení nejlépe pak to, které na sobě má reflexní prvky. Je již objasněno, že za tmy bez reflexního oblečení je větší riziko nehody. Další účastníci silničního provozu mohou přehlédnout cyklistu úplně či se vyhýbat až na poslední chvíli. Na Obrázku 14 je jasně vidět, na kolik metrů je vidět tmavé oblečení v porovnání se světlým a i bílé tričko je vidět čtyřikrát méně, než to doplněné o reflexní prvky.

Každý cyklista by měl mít na mysli, že nikdy neví, zda je na dané cestě sám, pokud se tedy stmívá, měl by mít na paměti, že doporučení viditelného oblečení neplatí jen pro silnice a pozemní komunikace, ale i horské cesty, nebo vinice. Srážka s automobilem je asi ta nejhorší verze, ale ani srážka s chodcem na lesní cestě nemusí pro oba dopadnout bez následků. Nejen dopravní experti doporučují kombinaci reflexního a fluorescenčního oblečení, jelikož i přes denní hodiny není vždy zaručena stoprocentní viditelnost. Mlha či opar je v horských oblastech častým jevem, zejména pak v dopoledních hodinách. (Tým silniční bezpečnosti, 2018)

Obrázek 14: Viditelnost s a bez reflexních prvků
Zdroj: Nakolejensprilbou.cz, 2018

Desátý bod desatera pro cyklisty zmiňuje ohleduplnost k přírodě, lidem a jejich majetku. Není žádnou tajností, že ježdění po vyznačených a doporučených trasách není výmyslem majitele cesty či správcem chráněného území. Při průjezdu nepovoleným územím může i cyklista neohleduplným jednáním poničit určitý ekosystém, kteří utváří fungující celek s ostatními. V půdě se nacházejí nory, hnízda mnoha druhů zvířete a hmyzu, ale mohou se zde vyskytovat i velká množství chráněných rostlin. I z těchto důvodů má vjezd do národních parků povolena pouze Horská služba ČR a správci lesů či na základě povolení majitelé chat a chalup.

Projekt „Na kole jen s přilbou“ je financován z fondu zábran škod České kanceláře pojistitelů. Veškerá činnost je vykonávána díky spolupráci partnerů, a to výše zmíněné Horské služby ČR, o.p.s., Týmu silniční bezpečnosti, Ministerstva dopravy, Ministerstva pro místní rozvoj ČR, Asociace krajů České republiky, Svazu měst a obcí a dalších. (Tým silniční bezpečnosti, 2018)

13.2 Aplikace Záchranka

Začlenění popisu funkce a činnosti aplikace Záchranka v této diplomové práci je z důvodu, že se díky ní dokázalo docílit snížení emisí. Pátrací čtyři vědí, kde přesně se pacient

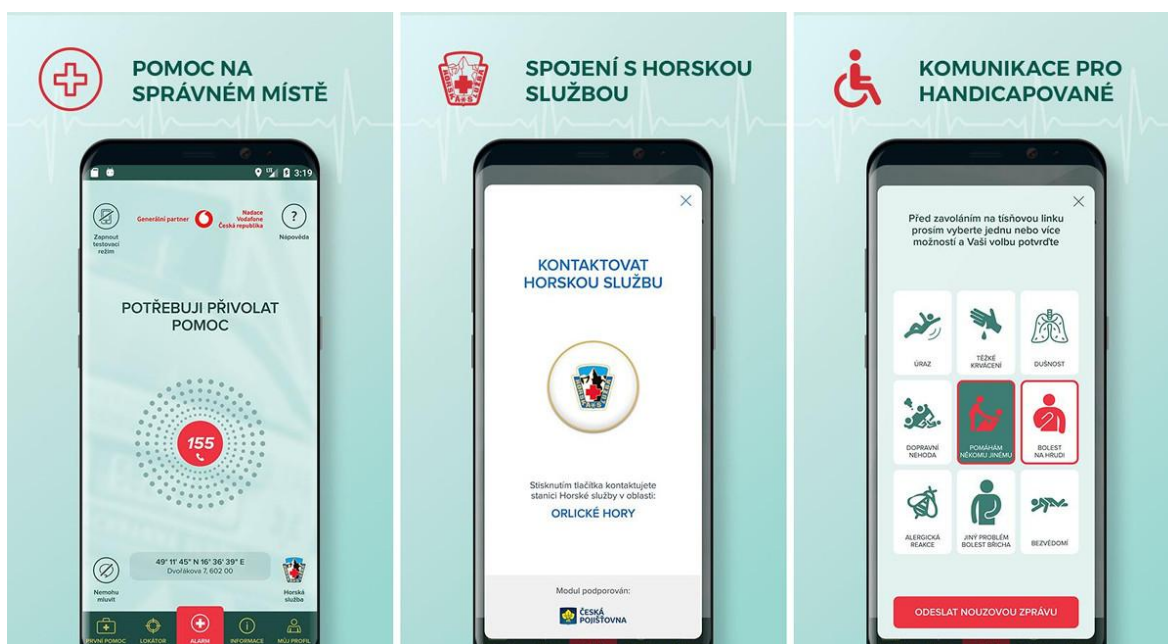
nachází a nemusí do terénu vysílat tolik jednotek ani techniky. Stejně tak se zrychlily úkony pátrání a první pomoci.

Za aplikací, která pomáhá zachraňovat životy, stojí nápad Filipa Maleňáka, absolventa Vysokého učení technického v Brně. Jednoho dne jel autem a dostal chuť na kávu, na GPS vyhledávači si tedy vyhledal nejbližší kavárnu a napadlo ho, proč takto nefungují i složky integrovaného záchranného systému. Stejně tak by totiž záchranáře mohl přivést GPS signál ke zraněnému. Jelikož jeho oborem studií byla biomedicína a programování mu nebylo cizí, jeho otec se zabýval vývojem systému pro záchranné služby. Vznik a vývoj systému trval přibližně dva roky a to za finanční podpory Jihomoravského kraje, na jehož konferenci byl také poprvé odprezentován. (Čabanová, 2017)

Další finanční pomocí byla pro tento projekt nadace společnosti Vodafone, která tento projekt zahrnula do svého programu společenské odpovědnosti a zajistila tak vznik samotné neziskové organizace „Aplikace Záchranka, z.ú.“ Dalšími finančními pomocníky byla Česká pojišťovna, webové rozhraní obstarala společnost ZDRAVEL, vývoj aplikace pak podpořila již nefungující společnost Alfa helicopter a Medical Information Technologies, s.r.o. (Severová, 2016)

Aplikace Záchranka, z.ú., je tedy neziskovou organizací, která se zabývá vývojem, realizací a rozvojem softwaru mobilní aplikace Záchranka v České republice. Hlavní prioritou této aplikace je využití možností mobilních smartphonů pro stanovení konkrétního místa události při zavolání linky 155. Linka 155 neboli záchranná služba příslušného kraje je zavolána pomocí jednoho tlačítka v aplikaci. Pokud má majitel chytrého telefonu, tabletu či jiného zařízení disponujícím operačním systémem android či iOS, může si tuto aplikaci zdarma stáhnout. Po prvním spuštění je tedy možné se zaregistrovat pomocí vyplnění jména, telefonní čísla a zaslání SMS (short message service neboli služba krátkých textových zpráv). V záložce Můj profil je také možnost vyplnit údaje o onemocnění srdce, plic, konzumovaných lécích a dalších informací, které by mohly pomoci záchranářům. Další schopností aplikace je interaktivní návod první pomoci, u jednotlivých druhů zranění je postup, jak zranění předejít a pokud k němu dojde, jak nejrychleji pomoci. V záložce lokátor je možné nalézt nejbližší nemocnici, stanici Horské

služby, zubní pohotovost, lékárnu, místo s AED (automatizovaný externí defibrilátor) defibrilátorem a další. Pokud má držitel na zařízení zapnuté polohové služby, je záchranná služba schopná určit přesnou polohu zraněného pomocí SMS či datového spojení. Tato poloha se uloží v informačním systému záchranného systému. Tento systém funguje ve všech 14 krajských zdravotnických střediscích. V současné době je systém napojen také na Horskou službu ČR, pokud tedy zraněný vysílá svoji polohu z horské oblasti, zasáhne nejdříve pátrací četa HS.

Obrázek 15: Aplikace Záchranka
Zdroj: Magazin.stahuj.centrum.cz, 2018

Na Obrázku 15 jsou znázorněny možnosti použití aplikace Záchranka. Část aplikace nazvaná Alarm, vysílá informace o zraněném do informačního systému ZS v daném kraji. Operátor na lince získává díky datovému přenosu více informací o zraněném, které on sám vyplnil v mobilní aplikaci ve složce Můj profil. Stačí tedy v případě úrazu, zbloudění či nehody pouze podržet červené tlačítko s nápisem Alarm, během několika vteřin se vytvoří spojení se záchrannou službou a probíhá klasický telefonický rozhovor s operátorem na lince. Ten je v tuto chvíli schopný vidět i informace o volajícím, které uvedl ve svém popisu. Tyto informace mohou pomoci záchranářům připravit se na zásah, může jít o nevidomého člověka, či člověka s problémy se srdcem, cukrovkou i plicními potížemi.

Potvrdilo se, že díky aplikaci a přesné lokalizaci pacienta, je možné zkrátit dobu dojezdu záchranné či horské služby. Jde o formu jakési revoluce v záchranářství, kdy je telefonický hovor doplněn o datový přenos. Cílem je dosažení 50% volání linky záchranné služby či Horské služby pomocí této aplikace. Programátoři musí tedy aplikaci stále aktualizovat na nejnovější verze operačních systémů. Novinkou je také zavedení procesu pro neslyšící uživatele. (Láska, 2018)

14 Vlastní návrh projektu Jetík Senior

V současné době neprobíhá žádný projekt cestovního ruchu na osvětu správného chování v horských oblastech zároveň s nabídkou návštěvy a poznávání nových míst. Většina zmapovaných projektů se zabývá pouze výlety pro rodiny s dětmi či školními exkurzemi. Původní projekt v 10. kapitole této práce se věnoval také rodinám s dětmi, ale pro seniory žádný z projektů Horské služby ČR, o.p.s. vytvořen nebyl. Z tohoto důvodu navrhuji pokračování původního projektu s návazností na původní spolupráci.

V 9. kapitole je zmapováno české tržní prostředí s projekty cestovního ruchu pro jednotlivé věkové skupiny obyvatel. Na základě analýzy trhu jsou vybrána jako cílová skupina senioři, kteří v současné době nemají po příjezdu do horských oblastí tolik nabídek jako rodiny s dětmi či aktivní sportovci. Cílem tohoto projektu je dosažení vyšší návštěvnosti horských oblastí osobami staršími 55 let. Dále také seznámení těchto osob se základními zásadami bezpečného chování v těchto oblastech včetně první pomoci.

14.1 Výběr skupiny obyvatel pro uskutečnění projektu

Jak je patrné z Tabulek 5 - 7, viz výše, pro rodiny s dětmi se najde vyžití ve všech sedmi horských oblastech. Nabídka je od aktivních sportovních projektů, tak poznávacích. To samé se dá říct u dětí, pod touto skupinou si lze představit děti z mateřských, základních i středních škol či děti pobývající na dětských a skautských táborech. U skupiny adolescentů je výběr sice menší, ale tato skupina lidí má stále více možností. Mohou se přidat do skupiny rodin s dětmi, i když se chtějí v tomto věku spíše co nejvíce osamostatnit. Další možností jsou školní či studijní exkurze, během kterých se do projektů též mohou zapojit.

Skupina, která však nemá v několika horských oblastech vůbec na výběr z nabízených projektů, jsou senioři, myšleno lidé starší 55 let. Proto jsou k vytvoření nového projektu nejvhodnějším kandidátem.

14.2 Návrh prvních kroků v projektu „Jetík Senior“

Jak bylo zmíněno výše, cílovou skupinou tohoto projektu by měli být senioři. V předešlých částech praktické části byl popsán průběh a finančním plán již uskutečněného projektu Horské služby ČR, o.p.s. „S Jetíkem po českých horách“. Na původní projekt by měl navazovat mnou navrhovaný s názvem „Jetík Senior“. Opět název Jetík, jelikož by bylo vhodné obnovit spolupráci s původními razítkovacími a sběrnými místy, která byla v informačních centrech a turisticky atraktivních lokalitách. V původním projektu díky kooperaci těchto míst vznikla informační síť, kterou by bylo vhodné utvořit znovu. V projektu „České hory“, který bezprostředně navázal na „S Jetíkem po českých horách“ byla tato síť narušena z důvodu virtuálního pojetí sbírání stop. Pokud by se tedy tato kooperace podařila obnovit, bylo by možné utvořit souvisle pokryté území záchytnými body, na kterých by senioři měli možnost získat výhody, viz níže v pravidlech účasti na projektu. Projekt by měl být spuštěn 1. ledna 2019 a trval by dva roky, tedy do 31. prosince 2020.

14.3 Marketingový mix projektu Jetík Senior 8P

V následující podkapitole je představen rozšířený marketingový mix nového projektu, podobně jako u projektu S Jetíkem po českých horách, viz Příloha B. Kromě běžných 4P (Produkt, Cena, Distribuce, Propagace) jsou popsáni také Lidé, Programming, Packaging a Partnerství.

14.3.1 Produkt

Marketingovým produktem jsou české hory. Produkt samotný nese stejný název jako nový projekt „Jetík Senior“. Tento produkt je utvořen turistickou nabídkou českých horských oblastí a sbíráním bodů na kartu výhod. Díky tomuto doprovodnému programu a propagaci popsané dopodrobna níže budou české hory představeny jako ideální místo k poznávání nových míst a nových zážitků. Nutnou součástí produktu bude seznámení účastníků o bezpečném pohybu v horských oblastech a činnostech Horské služby ČR. o.p.s.

14.3.2 Cena

Tento projekt bude představen jako neziskový, nekomerční, nevykazující žádné příjmy. Hlavní myšlenkou je rozšíření turistické nabídky českých horských oblastí pro seniory. Tento produkt plní veřejnou službu, která vede k udržitelnému regionálnímu rozvoji daného území.

14.3.3 Distribuce

Hlavním informačním zdrojem produktu bude internet. Na webových stránkách projektu najde potenciální účastník veškeré informace týkající se turistické nabídky horských oblastí, pravidel účasti projektu a odkazy na důležitá telefonní čísla. Webové stránky nebudou pouze v českém vydání, ale v 5 jazykových mutacích. Nedílnou součástí distribučního kanálu budou jednotlivé stanice HS v jednotlivých oblastech, dále také TIC a místa, kde účastníci budou sbírat body. Na těchto místech bude možné získat propagační materiály.

14.3.4 Propagace

U propagace projektu jde o komunikační mix sestavený na míru vybrané věkové skupině, na kterou je projekt zaměřen. Primárním prvkem bude reklama, která bude tvořena pomocí TV spotů, rádia a webových stránek. Distribuce propagačních materiálů bude zajištěna na všech místech, kde bude možné získat body na kartu výhod. Mezi hlavní propagační materiály budou patřit letáky a brožury v 5 jazykových mutacích.. Díky spolupráci s agenturou Czech Tourism bude zajištěna propagace projektu na zahraničních veletrzích.

14.3.5 Lidé

Nedílnou součástí každého projektu je kvalifikovaný tým lidí. V tomto projektu je stěžejním člověkem odborný manažer, který bude koordinovat tvorbu celého produktu, distribuci jednotlivých propagačních materiálů a komunikaci s jednotlivými bodovacími místy. Při výběrovém řízení bude tedy kladen velký důraz na kvalitu této osoby. Požaduje

se předchozí zkušenost přípravy projektů, výborné komunikační a delegační schopnosti. Součástí týmu jsou i lidé na jednotlivých stanicích HS, TIC a bodovacích místech, které dohromady vytváří komunikační síť.

14.3.6 Programming/Tvorba programu

Veškeré propagační aktivity projektu budou vzájemně provázány. Hlavní akcí bude propagace na webových stránkách, která bude díky veletrhům a konferencím cestovního ruchu představována i v zahraničí díky agentuře Czech Tourism.

14.3.7 Packaging/ Balíčky služeb

Hlavním balíčkem, který bude potenciálnímu účastníkovi nabízen, je karta výhod, která přinese výhodné ceny a slevy do jednotlivých horských oblastí. Cílem tohoto programu je udržet návštěvnost hor i mimo hlavní sezóny.

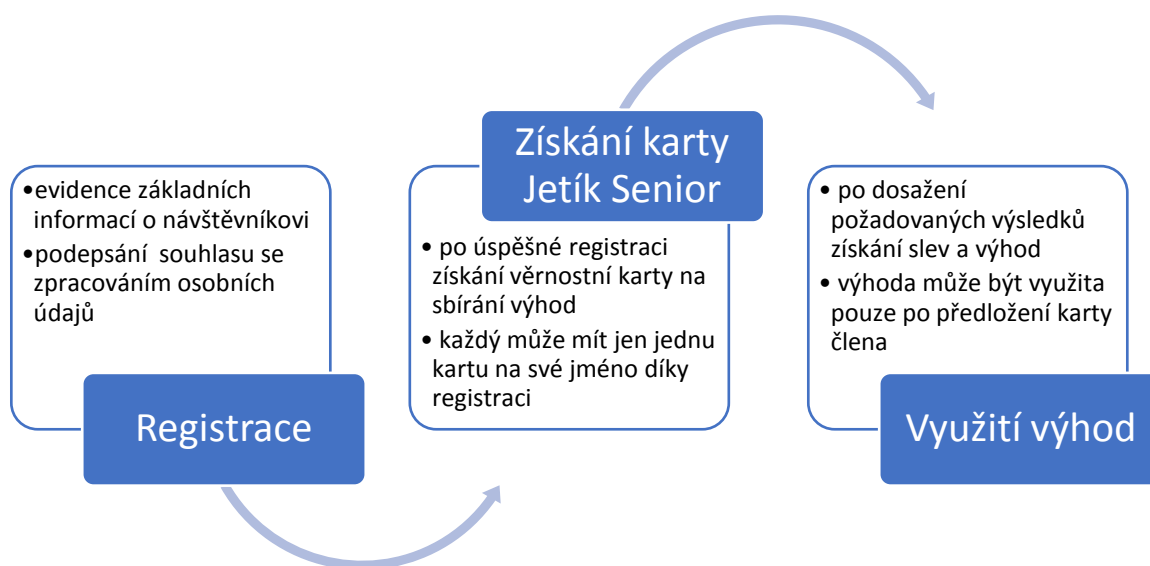
14.3.8 Partnership/Partnerství

Partnerství v tomto produktu hraje důležitou roli. Hlavními partnery je společnost Vitar s.r.o. a agentura Czech Tourism, zajišťující propagaci v zahraničí. Neméně důležitými partnery budou konkrétní atraktivní místa cestovního ruchu v horských oblastech včetně TIC.

14.4 Pravidla účasti na projektu

Stejně jako u verze Jetíka pro rodiny s dětmi, tak součástí také tohoto projektu musí být respektování veškerých zásad Horské služby, které jsou vypsány v tabulkách výše. Bez správného chování v horských oblastech, dodržování veškerých stanovených pravidel a respektování přírodních zákonů by nemohlo být již mnoho projektů spuštěno a realizováno. Pokud by se každý v horách choval neadekvátně k zásadám, neplnily by nadlouho možnosti odpočinku, zdroj kyslíku, ani chloubu země.

Pokud se bude potenciální návštěvník chtít zúčastnit následujícího projektu, bude muset také splnit základní požadavky na členství.

Na následujícím procesu je zřejmé, že prvním krokem bude registrace potenciálního účastníka projektu. Registrace může proběhnout přes webovou stránku, která bude vytvořena v rámci projektu pod adresou www.jetiksenior.cz. Pokud má tedy daný senior přístup k počítači, chytrému telefonu, či tabletu, může jednoduchou registraci zvládnout sám. Pokud ne, může mu pomoci rodina či kamarád/ka. Druhou možností bude osobní registrace na jednotlivých registračních místech (původních sběrných místech razítek, seznam viz níže). Zájemce nadiktuje obsluze své jméno a příjmení, adresu, telefon či jinou možnost kontaktu a zároveň podepíše prohlášení o souhlasu se zpracováním osobních údajů. Bez tohoto podpisu nebude moci být vydána karta výhod Jetíka Senior.

V České republice přijde k 25. květnu 2018 v platnost nové Obecné nařízení na ochranu osobních údajů, zkráceně GDPR (General Data Protection Regulation), které nahradí současnou právní úpravu ochranu osobních údajů, která byla upravena v podobě směrnice 95/46/ES a v zákoně č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů. (Vč.cz, 2018)

Ten účastník, který se zaregistruje přes internetovou síť, získá kartu výhod na daném registračním místě po překontrolování zapsaných osobních údajů a následném podepsání souhlasu o zpracování osobních údajů.

Pokud účastník projektu již vlastní kartu výhod, může na jednotlivých turisticky atraktivních místech a v informačních centrech sbírat indicie k získání slev či výhod při pobytu na horách. Mezi takové výhody bude patřit zejména speciální sleva na lanovky, ski busy, cyklo busy či jinou dopravu v konkrétní oblasti. Starší lidé většinou nevydrží tak velikou fyzickou zátěž, jako aktivní sportovec a přesto chtějí poznávat daná místa bez problému. Sleva bude vyšší než sleva pro důchodce, vyplatí se tedy chodit na více výletů a slevy využívat. Další možnou slevou budou slevy na pamětihodnosti v dané oblasti. V neposlední řadě je důležité zmínit slevu na zážitky, například lanové dráhy, lanová centra, půjčení koloběžek či elektrokol, ale i wellness a relaxační služby. Téměř ve všech oblastech jsou také místa, která se pojí s tradicemi či místa, která nemají tak velkou návštěvnost. Jde o sklárny, hutě, vojenská opevnění, pivovary a další, která potřebují zviditelnit. Výhodou na těchto místech bude možnost zakoupení suvenýrů za speciální Jetíkovu cenu. Dříve bylo běžné si z výletů do hor přivést turistickou známku, nebo zakoupit pohled na památku. Proto by suvenýry byly prodávány za zvýhodněnou cenu právě pro účastníky projektu jako odměna a zároveň motivaci za zvládnutí.

Seznam těchto míst, na které je možné slevu získat, bude vypsán na webu a k dispozici na jednotlivých registračních místech. Vše bude rozděleno dle jednotlivých oblastí a typu aktivity. Pokud bude chtít účastník slevu použít, musí s sebou mít svoji kartu výhod.

14.5 Hodnocení aktivit a získání indicí

Podobně jako byla bodově ohodnocena razítkovací místa v původním projektu a projektu České hory, tak i zde, za zdolání daného místa, získá člen určitý počet bodů dle obtížnosti (indicie). Za každých 1000 získaných bodů si bude moci vybrat, jakou výhodu či slevu chce využít. Při získání karty po registraci, bude na každé kartě jako motivace nahráno každému 200 bodů. Na následujícím Obrázku 16, je možné vidět seznam doporučených

výletů v projektu České hory. Je na první pohled zřejmé, jak je výlet dlouhý, kolik času průměrně zabere a kolik je na dané trase záchytných atraktivit, kde body získat.

Název trasy ▲	Součet bodů	Stop na trase	Náročnost
 3×992: Zakletý, Komáří a Anenský vrch Orlické hory	900		13 km 3:00
 Baťova naučná stezka: Vsacký Cáb Beskydy	600		20 km 5:00
 Boubínský prales Šumava	700		9 km 3:00
 Boží Dar - Klínovec - Vyhlídka Klobouk - Hadí hora Krušné hory	1100		20 km 5:00
 Březník Šumava	300		2 km 1:00
 Černostudničním hřebenem na Terezínku Jizerské hory	1000		13 km 3:00
 Cesta česko-polského přátelství Krkonoše	2000		28 km 5:00

Obrázek 16: Doporučené výlety projektu České hory
Zdroj: Horská služba ČR, 2016

Jak je zmíněno výše, jde o dvouletý projekt a stejně jako u původního projektu „S Jetíkem po českých horách“ byla možnost vyhrát hodnotné ceny v podobě outdoorového vybavení na výlety. V této verzi projektu bych ráda poukázala na jiný zdroj ocenění. Starším lidem často chybí vitamíny, mají více bolestí a křečí po fyzické zátěži. Tuto skutečnost vím díky osobní účasti na Pohárech zdraví, kde jsem během událostí mluvila s více jak 500 seniory, kteří se turistických pochodů Poháru zdraví zúčastnili, viz Obrázek 17 níže.

*Obrázek 17: Já na akci Pohár zdraví od Vitar s.r.o.
Zdroj: Vitar, 2017*

Rodinná firma Vitar, s.r.o. je tradičním českým výrobcem a distributorem vitaminových doplňků. Pyšní se také prvenstvím v prodeji na českém a slovenském trhu. Sama firma vytvořila v minulém roce projekt VITAR Pohár zdraví, který představuje seriál turistických pochodů pro zdravou rodinu. Tyto pochody byly začleněny do turistických pochodů Klubu českých turistů, kterých se účastní i velké množství zahraničních účastníků, například až z Taiwanu či Číny. Součástí projektu je také stánek s produkty samotné firmy Vitar, s.r.o., kde se má každý účastník pochodu možnost občerstvit a nabrat síly na další kilometry. (Vitar, 2017)

Dle e-mailu Lukáše Vokatého z 12. dubna 2018, by spolupráce Horské služby ČR, o.p.s. a firmy Vitar, s.r.o. nezačínala od nuly, mají za sebou obchodní historii. V minulých letech proběhla zakázka pro společnost Vitar, s.r.o. na dodání samplů bonbonů s novým telefonním číslem HS +420 1210. Tyto bonbony sloužili jako propagace na zvýšení informovanosti o změně na krátké zapamatovatelné číslo.

Po uzavření projektu na konci roku 2020 bude sestaven seznam nejaktivnějších turistů a turistek. Patnáct žen a patnáct mužů s nejvíce nasbíranými body za celou dobu projektu získá balíček produktů od Vitaru v hodnotě 600 Kč sestavených na míru podle konkrétních přání a potřeb. Spektrum výběru vitaminů a doplňků stravy pro seniory je opravdu veliké. Pro představu možného obsahu balíčků je dle nabídky společnosti Vitar, s.r.o. sestaven seznam viz níže.

Pohybový aparát	Srdce, krevní oběh	Zrak	Paměť a koncentrace
<ul style="list-style-type: none"> • MaxiVita Exclusive Kolagen forte+ • MaxiVita Vápník-hořčík-zinek • MaxiVita Magnézium 400 mg + B komplex + vitamin C 	<ul style="list-style-type: none"> • Revital Koenzym Q10 + vitamin E + selen • MaxiVita Železo + kyselina listová 	<ul style="list-style-type: none"> • MaxiVita Exclusive Lutein forte+ • MaxiVita Premium Zdravé oči (měsíček lékařský) 	<ul style="list-style-type: none"> • Revital Ginkgo biloba Forte • MaxiVita Omega 3 rybí olej

Na každém z více jak 150 původních razítkovacích a sběrných míst bude také možnost doplnit magnézium a vitamin C v podobě sypacích prášků do pusy bez nutnosti zapíjení, viz Obrázky 18 a 19 níže. Tento doplněk bude zdarma díky partnerství společnosti Vitar s.r.o. Každý účastník projektu bude moci, pokud bude pociťovat křeče nebo vysílení, alespoň takto síly doplnit.

Obrázek 18: Magnéziium 400mg
Zdroj: Vitar, 2018

Obrázek 19: Vitamin C komplex
Zdroj: Vitar, 2018

14.6 Propagace projektu

První formou propagace před realizací projektu, bude spuštění webových stránek www.jetiksenior.cz, kde se zájemci dozví pravidla pro účast. Mohou zde po přihlášení sledovat své dosažené bodové skóre a porovnat se s ostatními účastníky. V dalších záložkách budou atraktivita a místa, kde budou dané body získávat, typy na výlety podobně jako na webových stránkách projektu České hory, viz obrázek č. 16. Nedílnou součástí bude záložka s kontakty, a to hlavně na jednotlivé stanice HS v horských oblastech, SOS tísňový kontakt na Horskou službu + 420 1210 a kontakt na odborného manažera projektu včetně e-mailové adresy. Web bude spuštěn nejen v českém jazyce, ale i v anglické, německé, polské a ruské mutaci. Druhou formou propagace budou informační letáky, které budou na každém informačním centru v jednotlivých horských oblastech, dále u atraktivních míst, které jsou na seznamu bodovaných míst.

Letáky budou informovat zájemce o novém projektu, jeho zaměření a možnosti získání jednotlivých výhod, slev a finální výhry. Bude sloužit k nalákání nových zájemců a motivaci k registraci. Třetí formou budou informační brožury, kde budou opět v informačních centrech a u hlavních atraktivit. Zde bude informací více, budou určeny spíše pro již zaregistrované, jelikož budou obsahovat nabízené trasy v dané oblasti, nabídku slev a výhod v dané oblasti a seznámení s pravidly soutěže. Na zadní straně brožury budou opět kontakty na stanice HS v dané oblasti, SOS čísla +420 1210 či 112. Nesmí chybět telefonní a e-mailový kontakt na odborného manažera projektu. Brožury budou opět v pěti jazykových mutacích a to češtině, angličtině, němčině, polštině a ruštině.

Projekt samotný bude muset být, stejně jako předešlé dva projekty odsouhlasen Ministerstvem pro místní rozvoj České republiky, které zaštiťuje činnosti státní příspěvkové organizace, centrály cestovního ruchu Czech Tourism. Jde o proklientsky zaměřenou marketingovou agenturu, která má za úkol zajišťovat propagaci České republiky jak na tuzemských, tak zahraničních veletrzích a konferencích cestovního ruchu. Díky této agentuře tak bude zajištěna zahraniční propagace. Před spuštěním projektu bude zajištěna rozhlasová propagace na rádiu Impuls a také krátký TV shot se základními informacemi, který poběží na ČT 1 a ČT 2 (Česká televize).

14.7 Zajištění bezpečného návratu z horských výletů

Pro představu návaznosti na původní projekt je popsána důležitost aplikace Záchranka, kterou může využít každý, kdo vlastní chytrý telefon, či tablet se SIM (subscriber information module neboli účastnická identifikační karta) kartou. U seniorů však není využívání těchto technologií tak časté, viz níže. Rychlé změny počasí, podklouznutí nohy na nebezpečném či kluzkém povrchu či sejití z cesty jsou situace, které se stávají každý den. Výjezdy záchranných služeb jednotlivých krajů a Horské služby nejsou tedy několikrát denně výjimkou.

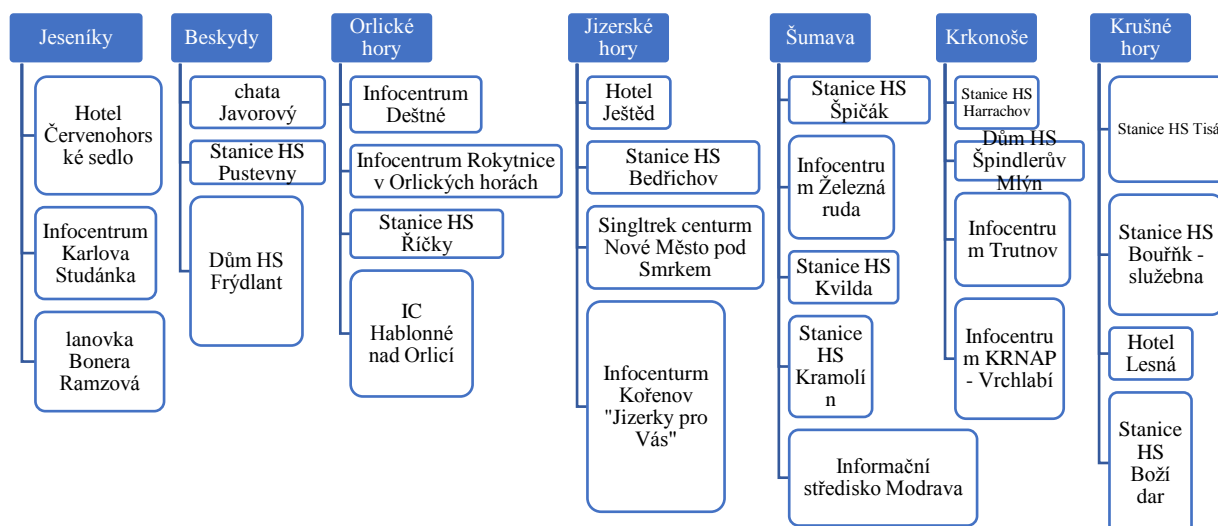
Díky této aplikaci jsou podmínky záchranných akcí zjednodušeny o znalost přesné polohy ztraceného či zraněného návštěvníka hor. V aplikaci jsou také zmíněny zdravotní informace o daném člověku, zdravotník se tedy již při cestě na místo může připravit na postup při záchraně a zajištění veškerého záchranného vybavení podle lokace a typu zranění. U mladých lidí je nepřítomnost chytrých telefonů spíše výjimečným stavem, ale u starších lidí už to zvykem není. Senioři se často chytrých technologií bojí, mají z nich respekt a stačí jim stále většinou pevná linka v bezpečí domova. Ti senioři, kteří chytrý telefon vlastní, si mohou aplikaci stáhnout a využít ji v případě nebezpečí. Pro ty, kteří naopak touto technologií zatím nejsou políbeni, je zajištěno v rámci projektu vypůjčení přenosného GPS lokátoru se SIM kartou. Toto zařízení na sobě má tlačítko, které po zmáčknutí v případě nouze vyšle signál na mezinárodní linku 112 a podle lokace SIM karty se na dispečinku zašle impuls dané záchranné jednotce. Pokud by tedy byl účastník projektu za hranicemi České republiky, což při návštěvě Jizerských hor, Krkonoš, Krušných hor, Šumavy a dalších oblastí není problém, zašle se lokace též. Většina českých pohoří se nachází na území více států, proto je nutné, aby GPS lokátor vyslal signál nejprve na linku 112, která má pokrytí i po všech evropských zemích. Zapůjčení tohoto zařízení bude možné na bývalých sběrných místech, viz seznam níže, za předpokladu, že jedinec či žádný člen výletní skupiny nevlastní chytrý telefon s aplikací Záchranka. Na vypůjčných místech účastník zaplatí vratnou kauci 500 Kč, obsluha aktivuje danou SIM kartu a zapíše do systému podle karty výhod dočasného majitele. Účastník se může obsluze svěřit také, zda trpí nějakou nemocí, aby bylo v případě nouze jasné, že se hledá člověk například s diabetem či vysokým krevním tlakem. Zájemce je také seznámen s fungováním zařízení a pravidly používání včetně

zákazu zneužití. GPS lokátor bude každé 4 hodiny vysílat signál k dočasnému majiteli, pokud do dvou minut zmáčkne tlačítko, bude v systému vyhodnoceno, že je vše v pořádku, pokud by však nezmáčkl žádné, bude vyslán impuls k záchranným jednotkám. Jako příklad zařízení je vybrán lokátor Helmer LK 503, viz Obrázek 20, který je možné v současné době zakoupit například na internetovém obchodě alza.cz za cenu 1949,- (Alza.cz, 2018)

Obrázek 20: GPS lokátor Helmer LK 503
Zdroj: Alza.cz, 2018

Seznam bývalých sběrných míst při projektu S Jetíkem po českých horách se v současném projektu stane výpůjčními místy GPS lokátorů, viz níže. Zdrojem informací jsou interní plány rozvozu časopisu Jetík, který byl součástí původního projektu.

14.8 Plánované náklady na navrhovaný projekt Jetík Senior

V následné tabulce jsou sepsány odhadné plánované náklady k tomuto projektu. Jako podklad mi posloužily interní informace a tabulky s náklady původního projektu S Jetíkem po českých horách. Odborným manažerem projektu bude opět člověk přijatý výhradně na tuto pozici dle stanovených požadavků, viz Příloha A. Nabídka této pozice bude vyvěšena formou inzerátu na místně příslušném úřadu práce ekonomickému centru HS v Praze. Jeho náhrada mzdy a další s tím spojené vzniklé náklady budou hrazeny z rozpočtu projektu. Hlavním požadavkem na přijetí odborného manažera je předchozí zkušenost s plánováním a realizací projektu, výborné komunikační a delegační schopnosti a zkušenosti s vyjednáváním. Tato pozice požaduje plný úvazek s hrubou měsíční mzdou 40 000 Kč. Riziko odejití manažera ve zkušební lhůtě je eliminováno vyšší měsíční mzdou a náhradami stravného a cestovného. Vzhledem ke změně administrativních pracovníků HS nelze využít původní kanceláře k projektu S Jetíkem po českých horách, nový manažer bude tedy potřebovat nové zázemí. Spolupráce s hlavním partnerem projektu Vitar, s.r.o. bude zajištěna díky Smlouvě o reklamě a propagaci v souladu s ust. §15, § 1724 a násl. a § 1746 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen NOZ) v platném znění, mezi smluvními stranami. (Česko, 2014)

Tabulka 12: Plánované náklady na projekt Jetík Senior

	Kč s DPH	Poznámky
Nákup tiskárny Konica Minolta	12 500 Kč	Data z původního projektu
Nákup notebooku MacBook Pro	29 900 Kč	Data z původního projektu
Nákup mobilního telefonu iPhone 6	13 500 Kč	
Nákup nábytku pro kancelář	20 000 Kč	
Nákup GPS lokátorů (70 ks)	1949 Kč x 70 ks = 136 430 Kč	Nákup na Alza.cz viz níže
Nákup čteček kódů karet výhod	609 Kč/ksx150 míst = 91 350 Kč	Nákup na Mironet.cz
Nákup plastových karet výhod	1,95Kč x 70 000ks = 136 599 Kč	Nákup od Perfectcards.cz
Nákup kancelářských potřeb, základního vybavení (tonery, kabely, USB)	6000 Kč	
Ochranná známka Jetík Senior	11 000 Kč	Dle ÚPV
Stravné odborného manažera po oblastech odhad na 2 roky souhrnně	845 Kč x 24 měsíců = 20 280 Kč	Dle průměrných měsíčních nákladů
Hrubé mzdy odborného manažera projektu na 2 roky	40 000 Kč x 24 měsíců = 960 000 Kč	Dle původního projektu
Sociální pojištění odb. manažera jako zaměstnance (6,5%)	2600 Kč x 24 měsíců = 62 400 Kč	Dle původního projektu
Sociální pojištění odb. manažera za firmu (25% z HM)	10 000 Kč x 24 měsíců = 240 000 Kč	Dle původního projektu
Zdravotní pojištění odb. manažera jako zaměstnance (4,5%)	1800 Kč x 24 měsíců = 43 200 Kč	Dle původního projektu
Zdravotní pojištění odb. manažera za firmu (9% z HM)	3600 Kč x 24 měsíců = 86 400 Kč	Dle původního projektu
Daň ze mzdy odb. manažera	5970 Kč x 24 měsíců = 143 280 Kč	Dle původního projektu
Cestovné odb. manažera po oblastech odhad na 2 roky souhrnně	13 790 Kčx24 měsíců = 330 960 Kč	Dle původního projektu
Telefonní tarif + internet odborného manažera na 2 roky	1400 Kč x 4 měsíců = 33 600 Kč	
Poradenství externí firmy na 3 roky	39 900 Kč x 3 = 119 700 Kč	
Správa webu www.jetiksenior.cz na 3 roky	350 000 Kč x 3 = 1 050 000 Kč	Web v 5 jazycích
Propagační kampaň	5 000 000 Kč	
Internetová kampaň	115 000 Kč	
Poplatky notáře za vyhlášení 30 nejlepších	3000 Kč	
CELKEM	8 545 399 Kč	

Zdroj: vlastní zpracování dle uvedených zdrojů

Nákup GPS lokátorů bude zajištěn přes internetový portál Alza.cz, kde se cena touho zařízení odpovídající potřebám projektu pohybuje dlouhodobě nejnižší spolu s rychlou dodací lhůtou. Čtečky čárových kódů budou potřeba dodat na každé bodovací místo, kde účastník předloží kartu výhod. (Mironet.cz, 2018)

Karty výhod budou zajištěny přes internetový portál www.perfectcards.cz, který poskytl individuální ocenění požadovaného množství za cenu, viz tabulka odhadovaných nákladů výše. (Perfectcards, 2018)

U poradenských služeb se počítá s delším využitím, než po dvouletou dobu realizace projektu, nýbrž nejméně roky tři. Po tuto dobu bude řešena administrativa týkající se udržitelnosti projektu a ex-post projektové dokládání dokladů.

14.9 Financování projektu

Projekt s tímto návrhem nákladů bude zaplacen z fondů Ministerstva pro místní rozvoj České republiky. V případě nedostatku financí by se díky externím poradcům, kteří mají zkušenosti s žádostmi o dotace, sepsala žádost o poskytnutí dotace z Integrovaného operačního programu na prioritní ose 4a a 4b viz výše, na podporu cestovního ruchu. Pokud by šlo o druhý zmíněný typ financování, byl by projekt rozdělen do 3 částí, které by byly spláceny zpětně ex-post, stejně jako původní projekt. Třetí možností by bylo financování projektu formou soukromého investora.

14.10 Rizika proveditelnosti projektu

Mezi největší rizika projektu můžeme zařadit nenavázání pracovního poměru se spolehlivým odborným manažerem, nenavázání opětovné spolupráce s původními razítkovacími místy, nezískání financí od investora či odmítnutí žádosti o dotaci. Mezi další rizika by mohlo patřit odmítnutí žádosti o povolení k provozování GPS lokátorů.

Závěr

Teoretická část se zabývala vysvětlením pojmů ekologie, recyklace, propojení ekologie a ekonomie, udržitelný rozvoj a etické pojetí udržitelnosti. Veškeré teoretické body souvisí s jednotlivými kroky v praktické části. Horská služba ČR, o.p.s. se drží ve svých zásadách ekologickými aspekty a udržitelností horských oblastí také. Ve svých projektech se snaží tyto zásady předávat dále a seznamovat s nimi návštěvníky horských oblastí.

V průběhu mapování činností HS a cestu k jejímu vzniku bylo dosaženo několika závěrů. Horská služba ČR, o.p.s. si prošla dlouhou a spletitou cestou včetně změn struktury i organizace, než se dostala do současné fáze. Záchranářská činnost je nedílnou součástí každé vyspělé země a to, že si HS svoji funkci a náklady na vykonávané činnosti museli členové (často i pouze dobrovolní) zajišťovat sami pomocí uspořádávání akcí, je ze současného pohledu nepřijatelné. Problémem je, že jakmile se někomu v horách stane nehoda či úraz, většina lidí automaticky počítá s tím, že je HS v blízkosti a nějaký záchranář přispěchá na pomoc. Část členů je zároveň doktory či působí v ostatních složkách IZS jednotlivých krajů. Mnoho z nich bere svoje působení u HS spíše dobrovolně. I tito dobrovolní záchranáři (nutno zmínit výborně proškolení v poskytování první pomoci) bojují často o záchranu cizího lidského života a sami jsou přitom vystaveni nebezpečí života. Mnohdy jsou zásahy během záchranné operace při nepříznivých klimatických podmínkách či jde o úraz ve špatně přístupném terénu.

Velikou pomocí a výhodou posledních let je rostoucí osvěta první pomoci a šíření zásad a pravidel správného a bezpečného chování v horských oblastech. Nedílnou součástí je také dodržování ekologického chování při návštěvě těchto míst. Díky myšlence a realizaci projektu S Jetíkem po českých horách se děti nejen podívali na místa, kde ještě nikdy třeba nebyly, ale také pochopily princip chování v přírodě a na horách. Myšlenka realizátorů oslovit rodiny s dětmi skrze ty nejmenší a nejcitlivější z nás, byla úspěšným nápadem. Rodiče pak měli větší motivaci děti na výlet vzít a všichni se snažili nasbírat společně co nejvíce Jetíkových stop. Navazující projekt České hory utrpěl na provedení. Doba se sice mění a spolu s ní i požadované využití technologií, ovšem v tomto případě šlo sbírání Jetíkových stop pouze virtuálním způsobem na 50 metrů pomocí aplikace v telefonu. Účast na soutěži byla tedy podmíněna vlastnictvím chytrého telefonu či tabletu.

Dle provedení analýzy uskutečněných projektů v horských oblastech se zaměřením na jednotlivé věkové skupiny vyšlo najevo, že pro skupinu seniorů nejsou optimální podmínky při výběru vyžití v těchto oblastech. Proto bylo popsáno řešení tohoto nedostatku v 14. kapitole uvedením návrhu nového projektu. Úspěšnost projektu by měla být dosažena díky jednoduchým pravidlům, mezi které patří pouze registrace na jednom z míst, kde mohou účastníci nasbírat body a následné používání karty výhod. Díky kartě výhod mohou senioři jak sbírat body, tak využívat výhod a slev v jednotlivých horských oblastech. Čeští senioři jsou společností bráni jako milovníci slev a výhod, tudíž by tento způsob motivace k účasti mohl zaujmout velký počet lidí. Po sestavení předběžného plánu nákladů k navrhovanému projektu, je možné říci, že je realizovatelný ihned a pokud by se nenašel aktuální odpovídající dotační program, mohl by být projekt realizován z peněz soukromých investorů. V současné době je mnoho starších lidí samo a nikam nechodí. Díky zpřístupnění horských oblastí i pro tuto skupinu lidí, by mohlo dojít k sestavení nových, například turisticky přátelských uskupení. Tito lidé by mohli navázat nové kontakty, udělat něco prospěšného pro své tělo a zároveň poznávat nová místa s výhodami na míru. Tyto klady by se promítly do zdravotního stavu účastníků včetně jejich psychiky.

Propagace a webové stránky by byly ve více jazykových mutacích, aby se projektu mohli zúčastnit také zahraniční turisté. Většina českých pohoří se nachází na území více zemí. Při návštěvě Jizerských hor a Krkonoš je patrné, že návštěvnost zahraničních turistů roste z důvodu přijatelných cen ubytování, stravování i vstupného, zajímavé nabídky služeb a hlavně krás přírody. Nejčastějšími návštěvníky jsou obyvatelé sousedních zemí, zejména pak Němci a Poláci.

Cílem této práce bylo zmapovat environmentální politiku HS. S ekologickými aspekty se lze setkat v zásadách a pravidlech projektů popsaných v praktické části. Samotné fungování a činnosti HS se vykonávají dle Deseti zlatých pravidel pro pohyb ve volném terénu, viz Tabulka 2. K zefektivnění a udržitelnosti naší přírody přispělo také zavedení mobilních aplikací Horská služba a Záchranka, které urychlují proces záchrany. Na místo nemusí po zavolání pomoci vyrážet tolik pátracích čet, ani techniky. Díky snížení počtu technického vybavení při tomto druhu pomoci se zároveň snižuje i počet emisí.

Žádné další environmentální kroky však nejsou uskutečňovány. Doporučila bych tedy vedení HS začlenit další zelené činnosti, aby mohla společnost poskytovat další kroky osvěty do projektů pro rodiny s dětmi či využít nový navrhovaný projekt pro seniory. Dalším krokem k environmentální udržitelnosti naší země by přispěla také propagace současného stavu, například s ukázkou určité lokality, kde je na tom příroda špatně v důsledku lidmi vykonávaných činností. Za pomoci určitých videí, fotografií či reklamních spotů by si lidé mohly uvědomit, co dělat jinak a jak třeba i záchranářům HS nepřitěžovat práci při záchranných akcích.

Seznam použité literatury

- ALZA.CZ. 2018. Helmer LK 503. *Alza.cz* [online]. [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <https://www.alza.cz/helmer-lk-503-d4371811.htm>
- BESKYDY. 2018. Beskydy bez bariér. *Beskydy.cz* [online]. [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: https://www.beskydy.cz/Content/handicap_search.aspx
- CESTUJEMESUMAVOU. 2018. Pohádkové stezky na Šumavě. *Cestujemesumavou.cz* [online]. [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: <http://www.cestujemesumavou.cz/pohadkove-stezky-na-sumave>
- CZECH NEWS CENTER. 2017. Utajená ekologická katastrofa: Jak komunisté zničili životní prostředí. *Info.cz* [online]. [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://www.info.cz/magazin/utajena-ekologicka-katastrofa-jak-komuniste-znicili-zivotni-prostredi-20978.html>
- ČABANOVÁ, Adéla. 2017. GESTO DESETELETÍ: Aplikace Záchranka šetří cenné minuty. Původně vznikla jako studentská práce. *Zprávy.e15.cz* [online]. [cit. 2018-02-12]. Dostupné z: <https://zpravy.e15.cz/byznys/technologie-a-media/gesto-desetileti-aplikace-zachranka-setri-cenne-minuty-puvodne-vznikla-jako-studentska-prace-1338054>
- ČESKO. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen NOZ), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů ČR*. 22. března 2012.
- ČTK. 2016. Před 25 lety vláda zavedla limity těžby uhlí, loni je prolomila. *Energetika.tzb-info.cz* [online]. Praha, [cit. 2018-03-02] Dostupné z: <https://energetika.tzb-info.cz/120013-pred-25-lety-vlada-zavedla-limity-tezby-uhli-loni-je-prolomila>
- ČSN ISO 10006 ed. 2 (01 0333) Systémy managementu jakosti - Směrnice pro management jakosti projektů. Praha: Český normalizační institut, 2004.
- EPSTEIN, Marc a Adriana R. BUHOVAC. 2014. *Making Sustainability Work*. 2nd ed. Oakland: Berret-Koehler Publishers. ISBN 978-1609949938.

- HORSKÁ SLUŽBA ČR. 2012. Horská služba představila projekt S Jetíkem po českých horách. *Horskasluzba.cz* [online]. Špindlerův Mlýn, [cit. 2018-02-18]. Dostupné z: <https://www.horskasluzba.cz/cz/aktualni-informace/aktualne/tiskove-zpravy/1191-horska-sluzba-predstavila-projekt-s-jetikem-po-ceskych-horach>
- HORSKÁ SLUŽBA ČR. 2013. S Jetíkem po českých horách. *Horskasluzba.cz* [online]. Špindlerův Mlýn, [cit. 2018-03-18]. <https://www.horskasluzba.cz/cz/aktualni-informace/aktualne/tiskove-zpravy/1412-s-jetikem-po-ceskych-horach>
- HORSKÁ SLUŽBA ČR. 2015. Horská služba zahájila projekt České hory. *Jetik.eu* [online]. Špindlerův Mlýn, [cit. 2018-03-03]. Dostupné z: <https://www.jetik.eu/cz/novinky/7-horska-sluzba-zahajila-projekt-ceske-hory>
- HORSKÁ SLUŽBA ČR. 2015. Horská služba zahájila projekt České hory *Horskasluzba.cz* [online]. Špindlerův Mlýn, [cit. 2018-03-19]. <https://www.horskasluzba.cz/cz/aktualni-informace/aktualne/tiskove-zpravy/2075-horska-sluzba-zahajila-projekt-ceske-hory>
- HORSKÁ SLUŽBA ČR. 2016. Soutěž a ceny. *Jetik.eu* [online]. Špindlerův Mlýn, [cit. 2018-03-06]. Dostupné z: <https://www.jetik.eu/cz/soutez-a-ceny>
- HORSKÁ SLUŽBA ČR. 2016. S blízcími se prázdninami se vrací oblíbená soutěž horské služby. *Horskasluzba.cz* [online]. Špindlerův Mlýn, [cit. 2018-03-22]. Dostupné z: <https://www.horskasluzba.cz/cz/aktualni-informace/aktualne/tiskove-zpravy/2258-s-blizicimi-se-prazdninami-se-vraci-oblibena-soutez-horske-sluzby>
- HORSKÁ SLUŽBA ČR. Špindlerův Mlýn 260, 543 51 Špindlerův Mlýn. Podklady pro hodnocení kvality RKaZ, 2013.
- JTS OLOMOUC. 2018. 00645 Přeshraniční cyklostezka Prudnik – Jindřichov jako element cyklostezek Euroregionu Praděd. *Old.cz-pl.eu* [online]. [cit. 2018-04-10]. <http://old.cz-pl.eu/preshranicni-cyklostezka-prudnik-jindrichov-jako-element-cyklostezek-euroregionu-praded.html>
- JTS OLOMOUC. 2018. 00037 Odkaz Vincenze Priessnitze v česko – polském příhraničí. *Old.cz-pl.eu* [online]. [cit. 2018-04-11]. Dostupné z: <http://old.cz-pl.eu/odkaz-vincenze-priessnitze-v-cesko-polskem-prihranici.html>

- KOLÁŘ, František, 2016. *Červení andělé*. Jilemnice: Horská služba ČR, o.p.s., Špindlerův Mlýn v nakladatelství Gentiana. Průhledy (Academia). ISBN 978-80-86527-42-0.
- KRUSNOHORI-BEZ-HRANIC. 2018. Tour 3 Na stezkách bez hranic. *Krusnohori-bez-hranic.cz* [online]. [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: <https://krusnohori-bez-hranic.cz/tour-3-na-stezkach-bez-hranic>
- KRYTINÁŘOVÁ, Jana. *Organizační struktura HS* [elektronická pošta]. Message to: eliska.sedlackova1@tul.cz. 20. února 2018 [cit. 2018-03-06]. Osobní komunikace.
- LÁSKA, Jan. 2018. Aplikace Záchranka vylepšuje funkce. Na pomoc umí přivolat i Horskou službu. *Mobilmania.cz* [online]. [cit. 2018-03-03]. Dostupné z: <https://www.mobilmania.cz/clanky/aplikace-zachranka-vylepsuje-funkce-na-pomoc-umi-privolat-i-horskou-sluzbu/sc-3-a-1340779/default.aspx>
- MIRONET.CZ. 2018. Birch BZ – 188. Mironet.cz [online]. [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: https://www.mironet.cz/birch-bz188-snimac-carovych-kodu-1d-ccd-usb+dp341365/?gclid=Cj0KCQjw5fDWBRDaARIsAA5uWTgf6IF2CUG2Gd3oj-MYJRMQyxueBoKYkAIG_JGtxqdn43Sd6PG1XgaAvLZEALw_wcB#374638659
- MOLDAN, Bedřich. 2015. *Podmaněná planeta*. 2. vyd. Praha: Karolinum. ISBN 9788024629995.
- MZP. 2012. Konference OSN o udržitelném rozvoji v roce 2012. *Mzp.cz* [online]. Praha, [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/konference_osn_udrzitelny_rozvoj_2012
- MZP. 2017. Exkurze – po stopách krkonošských ledovců. *Mzp.cz* [online]. Praha, [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/po_stopach_krkonoskych_ledovcu
- NADACE NEZISKOVKY. 2018. Neziskové organizace. *Neziskovky.cz* [online]. Praha, [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: http://www.neziskovky.cz/clanky/511_691/fakta_co-je-neziskovy-sektor/
- NOVONORDISK. 2018. Environmental responsibility. *Novonordisk.com* [online]. Dánsko, [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <https://www.novonordisk.com/sustainable-business/performance-on-tbl/environmental-responsibility.html>

- OLOMOUCKÝ KRAJ, JESENÍKY – SDRUŽENÍ CESTOVNÍHO RUCHU. 2018. Čarodějnická cyklotrasa. *Navstivtejeseniky.cz* [online]. [cit. 2018-04-11]. Dostupné z: <https://www.navstivtejeseniky.cz/trasa-program/carodejnicka-cyklotrasa>
- ORLICKÉ HORY A PODORLICKO. 2018. Krásná díky orlickým horám. *Krasnadikyhoram.cz* [online]. [cit. 2018-04-11]. Dostupné z: <http://www.krasnadikyhoram.cz/>
- ORLICKÉ HORY A PODORLICKO. 2018. Orlické hory pro všechny. *Mojeorlickehory.cz* [online]. [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: <http://www.mojeorlickehory.cz/pro-vsechny/>
- ORLICKÉ HORY A PODORLICKO. 2018. Kam s dětmi. *Mojeorlickehory.cz* [online]. [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: <http://www.mojeorlickehory.cz/kam-s-detmi/>
- ORLICKÉ HORY A PODORLICKO. 2018. Školní výlety. *Mojeorlickehory.cz* [online]. [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: <http://www.mojeorlickehory.cz/skolni-vylety/>
- ORLICKÉ HORY A PODORLICKO. 2018. Na kole dětem Podorlickem 2018. *Mojeorlickehory.cz* [online]. [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: <http://www.mojeorlickehory.cz/Na-kole-detem-podorlickem-2018/>
- PERFECTCARDS. 2018. Ceny plastových karet. *Perfectcards.cz* [online]. [cit. 2018-04-09]. Dostupné z: <http://www.perfectcards.cz/poptavka/>
- PETŘÍK, Petr, Jana MACKOVÁ a Josef FANTA, ed., 2017. *Krajina a lidé*. Praha: Academia. Průhledy (Academia). ISBN 978-80-200-2695-8.
- POLÁŠKOVÁ, Anna a kol. 2011. *Úvod do ekologie a ochrany životního prostředí*. Praha: Univerzita Karlova v Praze. ISBN 978-80-246-1927-9.

- POLIFKOVÁ, Radka. Podklady pro hodnocení kvality RKaZ [elektronická pošta]. Message to: eliska.sedlackova1@tul.cz. 23. března 2018 [cit. 2018-04-02]. Osobní komunikace.
- PLUHARĚ, Adam a Jan SŮRA. 2015. Podnikatel a mecenáš Dědek koupil horské louky. Pro lyžaře a jeleny. *Liberec.idnes.cz* [online]. Liberec, [cit. 2018-03-02]. Dostupné z: https://liberec.idnes.cz/dalibor-dedejk-koupil-louky-v-jizerskych-horach-ftz-/liberec-zpravy.aspx?c=A141230_094525_liberec-zpravy_tm
- PROQUEST CENTRAL. 2013. US Fed News Service. New year's resolutions can be effective. Including US State News [online]. Washington, D.C. [cit. 2018-04-11]. Dostupné z: <https://search.proquest.com/docview/1268710669/9FF918953E1F41D6PQ/4?accountid=17116>
- SEVEROVÁ, Kateřina. 2016. Chtěl kávu a vymyslel aplikaci Záchranka. *Novinky.cz* [online]. [cit. 2018-02-04]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/internet-a-pc/mobil/420465-chtel-kavu-a-vymyslel-aplikaci-zachranka.html>
- SITOUR CR. 2018. Projekty Krkonoše pro všechny. *Krkonose.eu* [online]. 2018, [cit.2018-04-02]. Dostupné z: <http://www.krkonose.eu/cs/hendikep>
- SPOLEK BESKYDHOST. 2018. Pojd'te s námi po medvědích tlapkách. *Pomedvedichtlapkach.cz* [online]. [cit. 2018-04-11]. Dostupné z: <http://www.pomedvedichtlapkach.cz/>
- SPRÁVA KRNAP. 2017. Akce z cyklu Nás učí příroda. *Krnep.cz* [online]. Vrchlabí, [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: <http://www.krnep.cz/nas-uci-priroda/>
- STEZKA KORUNAMI STROMŮ KRKONOŠE. 2018. Stezka koruna stromů. *Stezkalkrkonose.cz* [online]. [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: <http://www.stezkalkrkonose.cz/>
- SYNEK, Miloslav a Eva KISLINGEROVÁ a kol. 2015. *Podniková ekonomika*. 6. přepracované a doplněné vyd. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7400-274-8.

- ŠEBELKA, Jan. 2013. V Jizerských horách umíraly stromy. Teď se sem zase pomalu vrací život. *Liberec.idnes.cz* [online]. Liberec, [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: https://liberec.idnes.cz/chko-jizerske-hory-slavi-45-let-dkh-/liberec-zpravy.aspx?c=A130107_121501_liberec-zpravy_ddt
- TRIANON ČECHY. 2018. Tipy na výlet na Šumavě. *Sumava-bezbarier.cz* [online]. [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: <http://sumava-bezbarier.eu/tipy/vylety>
- TURISTICKÝ REGION JIZERSKÉ HORY. 2018. Projekty a granty. *Jizerky.cz* [online]. Janov nad Nisou: [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: <http://www.jizerky.cz/cs/clanky/projekty-a-granty/>
- TÝM SILNIČNÍ BEZPEČNOSTI. 2018. O projektu. *Nakolejensprilbou.cz* [online]. Liberec, [cit. 2018-03-02] Dostupné z: <http://nakolejensprilbou.cz/stranky/24/o-projektu.html>
- TURISTICKÉ INFORMAČNÍ CENTRUM FRÍDEK – MÍSTEK. 2018. Realizované projekty. *Visitfm.cz* [online]. [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: <http://visitfm.cz/kontakty/realizovane-projekty>
- ÚŘAD VLÁDY ČR. 2015. Decoupling. Co to je decoupling?. *Udrzitelny-rozvoj.cz* [online]. Praha, [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: <https://www.udrzitelny-rozvoj.cz/clanky/decoupling-co-to-je-decoupling>
- ÚŘAD VLÁDY ČR. 2017. Vláda schválila plán udržitelného rozvoje České republiky do roku 2030. *Vlada.cz* [online]. Praha, [cit. 2018-03-24]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/vlada-schvalila-plan-udrzitelneho-rozvoje-ceske-republiky-do-roku-2030-155414/>
- VČ.CZ. 2018. Co je GDPR a jak bude aplikováno v Česku. *Gdpr.cz* [online]. [cit. 2018-04-10]. Dostupné z: <https://www.gdpr.cz/gdpr/co-je-gdpr/>
- VITAR. 2017. VITAR Pohár zdraví. *Vitar.cz* [online]. Zlín, [cit. 2018-04-10]. Dostupné z: <https://www.vitar.cz/o-nas/vitar-pro-zdravi/pohar-zdravi>
- VOKATÝ, Lukáš. *Popis realizace projektu „S Jetíkem po českých horách“* [elektronická pošta]. Message to: eliska.sedlackova1@tul.cz. 15. ledna 2018 [cit. 2018-02-06]. Osobní komunikace.

VOKATÝ, Lukáš. *Vysvětlení potřeby výukového DVD Jetík* [elektronická pošta]. Message to: eliska.sedlackova1@tul.cz. 18. února 2018 [cit. 2018-03-01]. Osobní komunikace.

VOKATÝ, Lukáš. *Spolupráce se společností Vitar s.r.o.* [elektronická pošta]. Message to: eliska.sedlackova1@tul.cz. 12. dubna 2018 [cit. 2018-04-16]. Osobní komunikace.

VZDĚLÁVACÍ A REKREAČNÍ CENTRUM LESNÁ. 2017. S ČEZ za obnoveným Krušnohořím 2017. Vrclesna.cz [online]. [cit. 2018-04-13]. Dostupné z: <http://www.vrclesna.cz/cz/vzdelavaci-a-volnocasove-aktivity/projekty/s-cez-za-obnovenym-krusnohorim-2017/exkurze-v-seiffenskem-skanzenu-byla-posledni-aktivitou-projektu/>

WELLS, Geoffrey. 2013. *World Sustainable Business: Theory and Practise of Business under Sustainability Principles*. Cheltenham, UK: Edward Elgar. ISBN 9781781001851

Seznam příloh

Příloha A -Management lidských zdrojů projektu S Jetíkem po českých horách

Příloha B -Marketingový mix projektu 8P S Jetíkem po českých horách

Příloha A – Management lidských zdrojů projektu S Jetíkem po českých horách

V následující příloze je popsán management lidských zdrojů při původním projektu Horské služby ČR o.p.s. S Jetíkem po českých horách. Příloha je popsána z interního zdroje HS, Podklady pro hodnocení kvality RKaZ.

Hlavní manažer byl stávajícím zaměstnancem HS, úkoly spojené s tímto projektem plnil v rámci svého běžného pracovního úvazku a nebyl odměňován z rozpočtu, který byl získán na projekt. Jeho hlavními činnostmi bylo:

- Vést projektový tým a koordinovat činnost při přípravě, realizaci i udržitelnosti projektu,
- Byl kontaktní osobou pro jednání s poskytovatelem dotace,
- Během příprav projektu byl iniciátorem záměru, sestavoval pracovní tým a vedl jeho aktivity,
- V průběhu realizace svolával jednání týmu a zajišťoval informovanost mezi jednotlivými orgány společnosti, hlavně mezi správní s dozorčí radou,
- Po skončení projektu musel zajistit veškeré výstupy projektu i ty spojené s potřebnými zdroji financování,
- Jedním z posledních činností bylo dohlížení nad zajištěním publicity celé akce.

Finanční manažer byl také stávajícím zaměstnancem HS a stejně jako hlavním manažer, ani on nepobíral žádný zvláštní plat či odměnu z rozpočtu projektu. Mezi jeho pravomoci a činnosti spojené s projektem patřilo:

- Během příprav měl na starost zpracování podkladů pro vytvoření žádosti o poskytnutí dotace a vytvoření podrobného rozpočtu projektu,
- Při realizaci musel sledovat veškeré finanční toky a kontrolovat soulad všech účetních postupů a dokladů, včetně legislativních poměrů a požadavků v uzavřených smlouvách o poskytnutí dotace,
- Prováděl veškeré platby, vedl analytickou účetní evidenci a připravoval podklady pro žádosti o proplacení dotací,

- Během udržitelnosti zajišťoval zdárný průběh případné kontroly ze strany poskytovatele dotace včetně poskytnutí dokumentace,
- V neposlední řadě bylo také nutné zajistit archivaci veškeré dokumentace spojené s realizací projektu a čerpání dotace z prostředků EU.

Odborný manažer zastával nově vytvořené pracovní místo. Proto byly náklady spojené s jeho činností hrazeny z rozpočtu projektu. Šlo výhradně o mzdové náklady a cestovné po celý průběh projektu. Jeho hlavními činnostmi bylo:

- Představit projekt potenciálním partnerům, výhradně informačním centřům, organizacím cestovního ruchu v turistických regionech, krajským úřadům, provozovatelům turistických atraktivit a služeb cestovního ruchu včetně průběžné spolupráce během realizace projektu,
- Rozpracovat jednotlivé podklady projektu pro zadávací řízení,
- Připravit strukturu a obsah marketingového produktu,
- Příprava, řízení, údržba a vyhodnocení soutěže „Po stopách Jetíka po českých horách“, vytvoření manuálu hry včetně nasmlouvání partnerů (výhradně pak razítkovací místa, sběrná místa), což přinášelo udržování komunikace s jednotlivými místy,
- Zajistit s vybranými dodavateli služeb koordinaci veškerých propagačních aktivit, spolu s vydáváním propagačních materiálů a předmětů,
- Schvaloval obsahové náplně všech výstupů a to hlavně tiskovin, propagačních materiálů, grafických manuálů a internetových stránek,
- Zajistil také v rámci projektu spolupráci HS ČR a turistických center, správ národních parků, chráněných krajinných oblastí, organizací cestovního ruchu v jednotlivých územích hor včetně komunikace s nimi,
- Důležitým krokem bylo také zajišťování spolupráce s partnerem projektu, agenturou Czech Tourism,
- Zajišťovat skladové zásoby pro jednotlivá razítkovací a sběrná místa,
- Zpracovávat tiskové zprávy a zajišťovat účast na tiskových konferencích partnerů včetně komunikace s médii,
- Zajistit komunikaci na Facebooku a připravit nabídky s pravidelným direct mailingem na školy, rekreační střediska a mládežnické organizace,

- Ve spolupráci s externím poradcem zajišťoval přípravu podkladů pro zpracování zpráv, žádostí o platby a závěrečné vyúčtování.

Odborný poradce a zástupce partnera projektu byl stávajícím zaměstnancem Agentury Czech Tourism, tudíž jeho úkoly byly součástí jeho běžného úvazku a nebyl odměňován z rozpočtu projektu. Vykonával zejména tyto činnosti:

- Spolupracoval při navázání kontaktů a rozvoji spolupráce se subjekty cestovního ruchu v horských oblastech, hlavně s organizacemi v turistických regionech a krajskými úřady,
- Pomáhal při realizaci projektu pomocí metodického vedení díky svým dlouholetým zkušenostem s cestovním ruchem,
- Pomáhal pomocí Czech Tourismu s prezentací projektu, jeho aktivit i výstupů hlavně na výstavách, veletrzích a kulturních akcích,
- Spolupracoval při distribuci vytvořených propagačních materiálů v České republice i zahraničí, dále také na prezentaci výstupů projektu na webových stránkách Czech Tourismu.

Koordinační manažerka byla stávající zaměstnankyní Ministerstva pro místní rozvoj, jež byl zakladatelem Horské služby ČR o.p.s., tudíž úkoly spojené s přípravou, realizací a udržitelností plnila také v rámci svého běžného úvazku a její činnosti nebyly propláceny z rozpočtu projektu. Mezi její hlavní činnosti patřilo:

- Zajišťování průběžné a efektivní komunikace mezi zapojenými subjekty do realizace projektu,
- Provádění kontrol jednotlivých realizovaných opatření z legislativního hlediska,
- Podílení se na přípravě podkladů pro vypracování žádostí o platbu a monitorovacích zpráv,
- Koordinování činností spojené s přípravou, realizací a udržitelností projektu včetně dohlížení nad vzájemnou informovaností jednotlivých členů projektového týmu,
- Zajišťování informovanosti orgánů o.p.s. o postupu při realizacích projektu, provádění dohledu nad činnostmi projektu z hlediska dodržování Statutu společnosti a s příslušnými strategickými dokumenty.

Externí poradcem byl odborný konzultant, který spolupracoval s projektovým týmem na základě smlouvy o poskytnutí poradenských služeb. Náklady spojené s činností externího poradce v přípravné fázi nebyly součástí projektového rozpočtu, jelikož byl vybrán až na základě výběrového řízení po zahájení realizace. Hlavní činností tohoto člověka bylo vypracování projektových žádostí včetně veškerých požadovaných příloh, které musely být v souladu s požadavky Integrovaného operačního programu. Dále šlo o poskytování poradenství v souvislosti s dodržováním všech podmínek dotačních smluv, žádostí o platby včetně závěrečných zpráv o vyúčtování projektu. Po ukončení projektu šlo o výhradně o poskytnutí součinnosti při finančních kontrolách danému manažerovi včetně předkládání požadovaných dokumentů. (Podklady pro hodnocení kvality RKaZ)

Příloha B - Marketingový mix projektu 8P S Jetíkem po českých horách

V následujících 8 bodech je popsán rozšířený marketingový mix. Kromě základních bodů jako je Produkt, Cena, Distribuce a Propagace, jsou přidáni ještě Lidé, Programování, Packaging, neboli balíčky služeb a Partnerství. Tato příloha byla vytvořena pomocí interního zdroje HS, Poklady pro hodnocení kvality RKaZ.

a) Produkt

Marketingovým produktem jsou české hory. Název produktu je pak stejný jako samotný název projektu „S Jetíkem do českých hor“. Tento produkt je tvořen turistickou nabídkou českých hor a motivační soutěží „Po stopách Jetíka po českých horách“. Díky této hře a široké propagační kampani byly české hory představeny jako ideální místo pro aktivní dovolenou a jako místo bezpečného dobrodružství a poznávání, jak pro malé, tak velké návštěvníky. Nedílnou součástí produktu je i seznámení návštěvníků hor o bezpečném pohybu a činnostech Horské služby ČR.

b) Cena

Tento projekt byl představen jako nekomerční a nevykazující žádné příjmy. Jde výhradně o rozšíření turistické nabídky horských oblastí České republiky. Tento produkt plní funkci veřejné služby, jež vede k dlouhodobě udržitelnému regionálnímu rozvoji daných území.

c) Distribuce

Klíčovým informačním zdrojem produktu byl internet. Na webových stránkách našel návštěvník informace veškeré informace týkající se turistické nabídky horských oblastí, pravidla motivační soutěže, přehled propagačních akcí Jetíka a odkazy na webové stránky jednotlivých oblastí. Tento zdroj distribuce nebyl pouze pro české návštěvníky, byl spuštěn také v anglické, holandské, polské, slovenské, německé a ruské verzi. Mezi další distribuční kanály patřily jednotlivé stanice Horské služby ČR v oblastech, turistická informační centra a dílčí turistické atraktivity, kde byla razítkovací místa soutěže. Na těchto místech byl návštěvník informován o produktu a byly mu nabídnuty propagační materiály, primárně pro dětské členy výprav. Nedílným distribučním kanálem mimo horská území

byly akce agentury Czech Tourism, včetně tuzemských i zahraničních veletrhů a konferencí cestovního ruchu.

d) Propagace

Jde o komunikační mix, který byl u tohoto projektu sestaven k motivaci návštěvníků českých hor. Šlo o oslovení všech věkových skupin a zároveň jejich motivování k využití nabídky. Tato propagační kampaň byla vytvořena z mnoha propagačních a prezentačních aktivit. Primárně pak pomocí reklamy, která byla použita v regionálních novinách, časopisech a zvala na sedm akcí ve velkých městech. Dále šlo o reklamu v rozhlase, též zacílenou na sedm propagačních akcí. Placená internetová reklama byla použita na významných serverech, včetně sociálních sítí, primárně pak na Facebooku. Osobní prodej byl použit pouze k propagaci na výstavách a veletrzích cestovního ruchu agenturou Czech Tourism. Z českých veletrhů šlo zejména o Regiontour v Brně, Holiday World v Praze či Infotour v Hradci Králové. Podpora prodeje byla zajištěna formou distribuce propagačních materiálů do informačních center a turistických atraktivit, dále pak formou soutěží a press tripů ve spolupráci s Czech Tourismem. Vztahy s veřejností byly zajištěny zpracováním pravidelných tiskových zpráv, včetně jejich zasíláním do médií a partnerům. Dále také pořádání tiskových konferencí a spolupráce se školami a rekreačními středisky, kam byla zasílána výuková DVD. Vztahy s veřejností byly také obstarány pomocí uveřejňování článků na internetových stránkách Kudy z nudy, jejichž realizátorem je také Czech Tourism. Přímá marketingová komunikace byla zprostředkována například zasíláním aktuálních turistických nabídek zaregistrovaným účastníkům motivační soutěže Po stopách Jetika po českých horách, tato nabídka byla zasílána i partnerům, cestovním kancelářím a cestovním agenturám.

e) Lidé

Důležitou součástí každého projektu jsou kvalifikovaní lidé, zde šlo hlavně o odborného manažera Lukáše Vokatého, který koordinoval tvorbu celého produktu, včetně distribuce materiálů a komunikace se všemi partnery. Jeho úkolem bylo také realizování komunikačního mixu.

Při výběrovém řízení na toto pracovní místo byl kladen důraz zejména na znalosti a zkušenosti z oblasti cestovního ruchu, zkušenosti z řízení či realizace projektů financovaných z fondů Evropské unie a hlavně také na komunikační schopnosti. Dalšími důležitými skupinami jsou zaměstnanci informačních center, turistických atraktivit a Czech Tourismu, jelikož jde o zprostředkovatele informovanosti návštěvníkům hor. S těmi se musí odborný manažer pravidelně scházet a dodávat jim aktuální informace a manuály s nabídkami.

f) Programming/tvorba programu

Veškeré propagační aktivity v projektu jsou programově provázány. K hlavním akcím patří 7 propagačních akcí ve velkých městech, na které navázaly samostatné akce agentury Czech Tourism.

g) Packaging/ Balíčky služeb

Hlavním balíčkem, který je návštěvníkovi nabízen je motivační soutěž, jenž obsahuje nabídku výletů do turisticky atraktivních oblastí, včetně těch méně známých. Cílem je udržet návštěvnost hor i mimo hlavní sezóny včetně dodržování všech zásad bezpečného chování na horách.

h) Partnership/ Partnerství

Partnerství v tomto produktu hraje podstatnou roli. Hlavním partnerem je, jak již bylo několikrát zmíněno Czech Tourism, který zajišťoval především propagaci na zahraničních trzích a částečně i na trhu domácím. Dalšími neméně důležitými partnery byly odbory cestovního ruchu krajských úřadů, organizace cestovního ruchu v horských oblastech a regionech, informační centra a provozovatelé služeb cestovního ruchu. (Podklady pro hodnocení kvality RKaZ)